

Behoort bij besluit van de raad der gemeente
Alphen aan den Rijn, van 25 juni 2026, nr 3688326
De griffier,

Bestemmingsplan – bijlagenboek Verkeersmaatregelen Hazerswoude-Dorp

Bijlage I Quicksan ecologie

wij verbinden

Autorisatieblad

Wegaanpassingen N209 Hazerswoude-Dorp Zuid-Holland

quicksan ecologie

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Rutjes, NJ	✓	15-02-2019
Gecontroleerd door	Schie, FM van	✓	15-02-2019
Vrijgegeven door	Schie, FM van	✓	15-02-2019

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Versie historie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Wettelijk kader	3
1.3 Doel	3
2 Methoden	4
2.1 Leeswijzer	4
2.2 Beschermde gebieden	4
2.3 Beschermde soorten	4
3 Locatie en activiteiten	6
3.1 Locatie	6
3.2 Activiteiten	8
4 Beschermde gebieden	11
4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden	11
4.2 Effecten op beschermde gebieden	11
5 Beschermde soorten	13
5.1 Vaatplanten	13
5.2 Vogels	15
5.3 Grondgebonden zoogdieren	19
5.4 Vleermuizen	21
5.5 Reptielen	28
5.6 Amfibieën	28
5.7 Vissen	29
5.8 Ongewervelden	30
5.9 Samenvatting	32
6 Conclusies	35
6.1 Beschermde gebieden	35
6.2 Beschermde soorten	35
7 Bronnen	38
8 Bijlage 1 Wet en regelgeving	39
8.1 Wet natuurbescherming (WN)	39
8.2 Beleid provincies	43
Colofon	45

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De provinciale weg N209 kent ter hoogte van Hazerswoude-Dorp veel verkeersdruk. Dit wordt vooral veroorzaakt door een tekort aan ontsluitingswegen vanuit het dorp op de N209. Met de realisatie van de Verlengde Bentwoudlaan in Waddinxveen is de verwachting dat het verkeer in de omgeving van Hazerswoude-Dorp verder toeneemt. In het voorjaar van 2018 heeft de provincie Zuid-Holland ingestemd met het uitvoeringsbesluit N207-Zuid. Onderdeel van dit besluit zijn wegaanpassingen aan de bestaande N209 en de realisatie van nieuwe aansluitingen op het lokale wegennet rondom Hazerswoude-Dorp. De wegaanpassingen moeten leiden tot betere verkeersdoorstroming op de N209 en behoud van de leefbaarheid in de woonkern Hazerswoude-Dorp.

1.2 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de voorgenomen ingrepen mogelijk effect hebben op beschermde natuurwaarden. Het maatregelenpakket N209 maakt onderdeel uit van het project N207-Zuid. Gezien de omvang van het project dient een MER-procedure te worden doorlopen in voorbereiding op bestemmingsplanwijzigingen. Ten behoeve van het MER is voor het maatregelenpakket N209 een quickscan ecologie uitgevoerd.

Voor de quickscan ecologie is het volgende wettelijk kader gehanteerd:

- Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde gebieden en beschermde soorten;
- Provinciaal beleid, beschermde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en gronden die door de provincie Zuid-Holland zijn aangewezen als belangrijke weidevogelgebieden.

1.3 Doel

Het doel van de quickscan is toetsing van de voorgenomen ingrepen aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur. Voorliggende rapportage betreft een quickscan ecologie waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het plangebied wordt verkregen. Er wordt duidelijkheid gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig? En is het nodig om een ontheffing aan te vragen? Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

De quickscan behandelt de volgende vragen:

- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Komen er ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op beschermde soorten?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing nodig in het kader van de natuurwetgeving?

2 Methoden

2.1 Leeswijzer

Voor de quickscan ecologie zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Beschrijving van het plangebied en de voorgenomen activiteiten (hoofdstuk 3);
- Beschrijving van nabijgelegen beschermde gebieden en effectbepaling van de voorgenomen ingrepen op deze gebieden (hoofdstuk 4);
- Bureaustudie, oriënterend veldbezoek, effectbepaling en vaststellen vervolgstappen ten aanzien van beschermde soorten. Deze stappen zijn per soortgroep doorlopen (hoofdstuk 5);
- Opstellen conclusies (hoofdstuk 6).

Hieronder wordt de gehanteerde methode voor de beschermde gebieden en beschermde soorten besproken.

2.2 Beschermde gebieden

Er is een bureauonderzoek naar beschermde gebieden uitgevoerd. Dit betreft Natura 2000-gebieden (beschermde door de Wet natuurbescherming), gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en gronden die door de provincie Zuid-Holland zijn aangewezen als belangrijke weidevogelgebieden.

Voor de effectbepaling is naast ruimtebeslag op beschermd gebied, ook gekeken naar mogelijke indirecte effecten als gevolg van bijvoorbeeld verstoring door geluid of licht. Bij Natura 2000-gebieden is tevens gekeken naar 'externe werking'. Hierbij wordt naar indirecte effecten gekeken op beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied, ook als er geen sprake is van ruimtebeslag. Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan aanvullend onderzoek, het aanvragen van een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming of het doorlopen van de 'nee-tenzij procedure' voor NNN-gebied.

2.3 Beschermde soorten

Bureaustudie

Er is een inventarisatie naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna gedaan, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming. Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank voor Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar in (de omgeving van) het plangebied geraadpleegd.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten meegenomen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden vernietigd. Ook mogen vogels niet worden verstoord indien de verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Dit kan door werkzaamheden, waarbij vegetatie wordt verwijderd, uit te voeren buiten het broedseizoen. Door het nemen van deze maatregel is het niet nodig om alle vogelsoorten in beeld te hebben die mogelijk in het onderzoeksgebied kunnen broeden.

Oriënterend veldbezoek

Er is op 9 oktober 2018 door een veldecoloog van Movares een bezoek aan het plangebied gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren in en rondom het plangebied. Tijdens de inspectie heeft onder andere een biotoopbeoordeling plaatsgevonden waarbij is gekeken naar de aanwezigheid van geschikte biotopen voor beschermde soorten.

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de mogelijke effecten van de voorgenomen ingrepen op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of er een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig is. Indien nodig wordt aangegeven of er eerst nog aanvullend veldonderzoek moet worden uitgevoerd. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

3 Locatie en activiteiten

3.1 Locatie

In 2018 heeft de provincie Zuid-Holland twee voorkeursvarianten N209 uitgekozen om verder uit te werken. Tijdens de quickscan ecologie is naar beiden varianten gekeken. In figuur 1 is het plangebied globaal weergegeven. De omgeving van het plangebied bestaat uit grasland, sloten, akkers, kanalen, sportvelden, wegverharding en bebouwing in de vorm van woonhuizen, winkels, scholen en een tankstation. In figuur 2 t/m 7 zijn overzichtsfoto's van de omgeving in en rondom het plangebied weergegeven.

Figuur 1: Globaal begrenzing van het plangebied N209 in Hazerswoude-Dorp.

Figuur 2: De N209 ten noorden van Hazerswoude-Dorp.

Figuur 3: De omgeving ten noordwesten van de N209 te Hazerswoude-Dorp.

Figuur 4: De omgeving ten noordoosten van de N209 te Hazerswoude-Dorp.

Figuur 5: De N209 ten zuiden van Hazerswoude-Dorp.

Figuur 6: De omgeving ten zuidwesten van de N209 te Hazerswoude-Dorp.

Figuur 7: De omgeving ten zuidoosten van de N209 te Hazerswoude-Dorp.

3.2 Activiteiten

Het uitvoeringsbesluit N207 verwijst naar twee voorkeursvarianten ten aanzien van wegaanpassingen aan de N209 in Hazerswoude-Dorp. Uitgaande van voorkeursvariant X-robust worden binnen het plangebied op vier locaties werkzaamheden uitgevoerd:

1. Uitbreiding van de rotonde bij de nieuwe woonwijk Weidelanden en de aanleg van een extra rijstrook ter hoogte van deze rotonde (zie figuur 8);
2. De aanleg van een nieuwe rotonde ter hoogte van de Provinciale weg en Jan Steenstraat (zie figuur 9);
3. Wegaanpassingen aan de kruising N209/Dorpstraat, waarbij afslaan naar links niet meer mogelijk is. Daarnaast komt er een nieuwe fietsoversteekplaats en wordt de bushalte verplaatst naar de noordzijde van kruising met de Dorpsstraat (zie figuur 10);
4. De aanleg van een parallelweg, nieuwe rotonde en fietsbrug tussen de Burgemeester Warnarkade en de Katjesweg (zie figuur 11).

Uitgaande van de Alphense voorkeursvariant vinden alleen aanpassingen plaats aan de rotonde Weidelanden (figuur 8) en wordt er een nieuwe parallelweg, rotonde en fietsbrug tussen de Burgemeester Warnarkade en Katjesweg aangelegd (figuur 11).

Figuur 8: Uitbreiding van de rotonde bij de nieuwe woonwijk Weidelanden en de aanleg van een extra rijstrook (beide varianten).

Figuur 9: De aanleg van een nieuwe rotonde ter hoogte van de oude provinciale weg en Jan Steensstraat (variant X-robust).

Figuur 10: Wegaanpassingen aan de kruising met de Dorpsstraat, waarbij afslaan naar links niet meer mogelijk is. Daarnaast komt er een nieuwe fietsoversteekplaats en wordt de bushalte verplaatst naar de noordzijde van kruising met de Dorpsstraat (variant X-robuust).

Figuur 11: De aanleg van een parallelweg, nieuwe rotonde en fietsbrug tussen de Burgemeester Warnarkade en de Katjesweg (beide varianten).

Vanaf de nieuwe rotonde tussen de Burgemeester Warnarkade en de Katjesweg worden in de toekomst nieuwe verbindingen met het lokale wegennet gerealiseerd. In figuur 11 zijn deze globaal weergegeven (gestippelde lijnen). Voor deze verbindingen zijn nog geen varianten uitgewerkt.

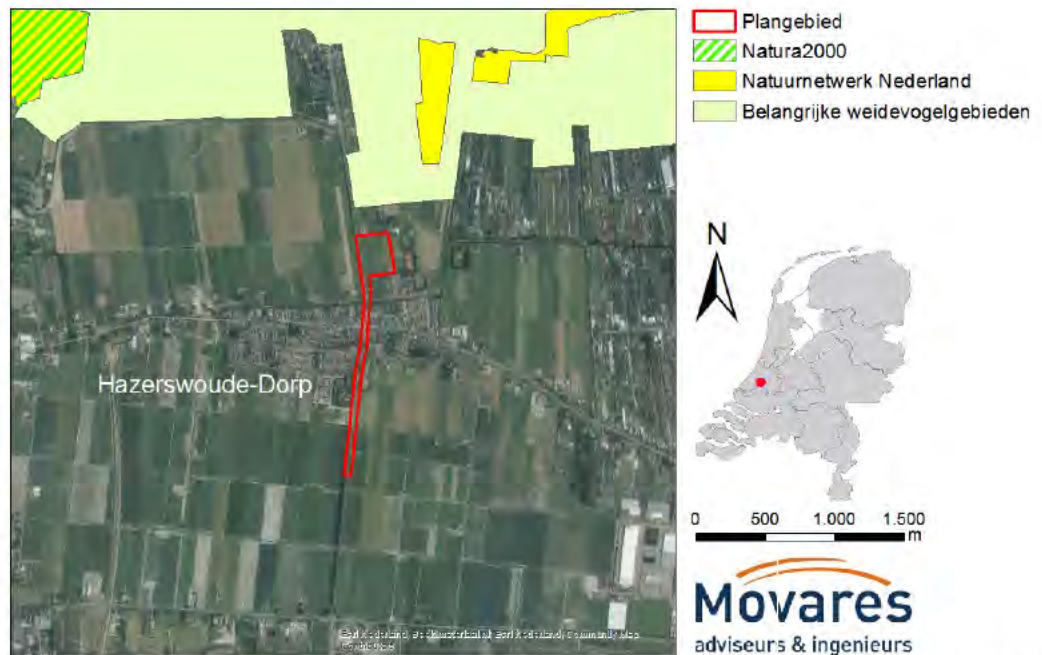
4 Beschermde gebieden

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in (de omgeving van) het plangebied. Vervolgens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenoemen ingrepen op deze gebieden.

4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

In figuur 12 is de ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is De Wilck en ligt op ongeveer 2,5 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Het Natura 2000-gebied De Wilck is aangewezen als Vogelrichtlijngebied voor de kleine zwaan en smient.

Op ongeveer 600 meter ten noorden van het plangebied bevinden zich gronden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast liggen er op ongeveer 200 meter ten noorden van het plangebied gronden die door de provincie Zuid-Holland zijn aangewezen als belangrijke weidevogelgebieden.

Figuur 12: Globale ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen gearceerd), het Natuurnetwerk Nederland (geel) en belangrijke weidevogelgebieden (lichtgroen). Bron: Nationaal georegister, oktober 2018.

4.2 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000

Het plangebied ligt op een afstand van tenminste 2,5 kilometer van het Natura 2000-gebied De Wilck. Er vindt geen ruimtebeslag op het Natura 2000-gebied plaats. Gezien de afstand tot het plangebied kunnen indirecte negatieve effecten op het Natura 2000-gebied als gevolg van verstoring door geluid, licht of trillingen worden uitgesloten. Het Natura 2000-gebied De Wilck is niet opgenomen in het Programma Aanpak Stikstofdepositie (PAS). Het leefgebied van de aangewezen Vogelrichtlijnsoorten kleine zwaan en smient zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kleine zwaan en smient kunnen daarom op

voorhand worden uitgesloten. Er is geen voortoets of passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt op een afstand van ongeveer 600 meter van het NNN. Er vindt geen ruimtebeslag op het NNN plaats. De voorgenomen werkzaamheden leiden daardoor niet tot vermindering van de samenhang en kwaliteit van natuur binnen het NNN. Voor de wegaanpassingen aan de N209 is geen bestemmingswijziging nodig binnen NNN-gebied. Toetsing aan de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is daarom niet aan de orde. In de MER zullen mogelijk indirecte negatieve effecten wel in kaart worden gebracht.

Belangrijke weidevogelgebieden

Het plangebied ligt op een afstand van ongeveer 200 meter van belangrijke weidevogelgebieden. Er vindt geen ruimtebeslag plaats op belangrijke weidevogelgebieden. Voor de aanpassingen aan de N209 is geen bestemmingswijziging nodig binnen belangrijk weidevogelgebied. Toetsing aan de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is daarom niet aan de orde. Ten aanzien van belangrijke weidevogelgebieden zijn geen vervolgstappen benodigd. In de MER zullen mogelijk indirecte negatieve effecten wel in kaart worden gebracht.

5 Beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in (de omgeving van) het plangebied worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de voorgenomen ingrepen kunnen optreden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, aanvullend onderzoek of aanvraag ontheffing). Het hoofdstuk eindigt met een overzicht van de soorten waar binnen het plangebied rekening mee moet worden gehouden.

5.1 Vaatplanten

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde soorten vaatplanten.

Resultaten veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden in een periode waarin de meeste planten al zijn uitgebloeid. Er heeft daarom een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Daarnaast is er gekeken naar de late bloeiwijze van indicatorsoorten.

Binnen de bebouwde kom van Hazerswoude-Dorp is beperkt groen aanwezig. Wel kruist de N209 ter hoogte van de Zuiddijk een ondiep kanaal met groeiplaatsen van krabbenscheer (zie figuur 13). Deze plantensoort is niet wettelijk beschermd maar wel kenmerkend voor schoon water met een matig voedselrijke bodem. Er zijn ter hoogte van het kanaal aan de Zuiddijk geen beschermde soorten vaatplanten waargenomen. Deze worden ook niet verwacht. In de Wet natuurbescherming zijn namelijk geen beschermde soorten vaatplanten van aquatische milieus opgenomen die voorkomen in de provincie Zuid-Holland.

Ten zuiden van de bebouwde kom bestaat de omgeving van het plangebied hoofdzakelijk uit akkerland waar cultuurgewassen als suikerbieten worden verbouwd (zie figuur 14). In dit deel van het plangebied zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen. Gezien de lage grondwaterstand, het voedselrijke karakter van de bodem en de regelmatige verstoring door landbouwmachines worden beschermde soorten vaatplanten niet verwacht. De enige beschermde soorten die op basis van het biotoop in de akkerranden voor kunnen komen zijn dreps, glad biggenkruid en karthuiser anjer. Het plangebied valt echter buiten het verspreidingsgebied van deze soorten.

Ten noorden van de bebouwde kom bestaat het plangebied uit grasland, sloten en de ringvaart parallel aan de N209 (zie figuur 15). Ook in dit deel van het plangebied zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen of te verwachten. De graslandvegetatie bestaat hoofdzakelijk uit Engels raaigras en langs de oevers van de ringvaart en sloten zijn alleen algemene soorten als kattenstaart, gele lis en riet aangetroffen. Deze soorten zijn kenmerkend voor een nat en voedselrijk milieu, maar niet indicierend voor het voorkomen van wettelijk beschermde soorten vaatplanten. Beschermde soorten vaatplanten worden ook in dit deel van het plangebied niet verwacht.

Figuur 13: Kanaal aan de Zuiddijk met groeiplaatsen van krabbenscheer.

Figuur 14: Akkerland langs de N209 ten zuiden van Hazerswoude-Dorp.

Figuur 15: Grasland langs de N209 ten noorden van Hazerswoude-Dorp.

Effectbespreking

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten vaatplanten waargenomen. Deze worden op basis van verspreiding en het aanwezige biotoop ook niet in (de omgeving van) het plangebied verwacht. Negatieve effecten op beschermde soorten vaatplanten worden dan ook uitgesloten.

Vervolgstappen

Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen bekend van vogels met jaarrond beschermde nesten.

Resultaten veldbezoek

Broedvogels

In de omgeving van het plangebied zijn nesten van de halsbandparkiet waargenomen. De halsbandparkiet is een uitheemse soort die geen bescherming geniet op grond van de Europese Vogelrichtlijn en de Nederlandse Wet natuurbescherming. In het plangebied zijn geen nesten van andere algemene broedvogels aangetroffen. Wel is er in (de omgeving van) het plangebied geschikt broedbiotoop voor algemene broedvogels aanwezig. In het zuidelijke deel van het plangebied gaat het om hagen en opgaande bomen langs de N209 en een haag achter bushalte Hazerswoude-Dorp (zie figuur 16 en 17). Deze groenvormen zijn geschikt als broedbiotoop voor algemene broedvogels als de houtduif, koolmees, merel en tjiftjaf. In het noordelijke deel van het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig in de vorm van rietkragen langs de oevers van de ringvaart (zie figuur 18). Deze oevers vormen geschikt broedbiotoop voor algemeen broedende vogels.

Figuur 16: Opgaande bomen langs de N209 ten zuiden van Hazerswoude-Dorp die mogelijk geschikt zijn voor algemene broedvogels.

Figuur 17: Beukenhaag achter bushalte Hazerswoude-Dorp die mogelijk geschikt is voor algemene broedvogels.

Figuur 18: Rietkragen en veenweidelandschap bij de ringvaart langs de N209 ten noorden van Hazerswoude-Dorp. Mogelijk broeden hier algemene broedvogels.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn geen vogels met jaarrond beschermde nesten waargenomen. Wel is er net buiten het plangebied een nestboom waargenomen ter hoogte van de begraafplaats (zie figuur 19 en 20). Mogelijk wordt deze nestboom gebruikt door een vogelsoort met jaarrond beschermde nesten. Ter hoogte van de kruising N209/Dorpsstraat staat ook een oud gebouw dat geschikte nestlocaties biedt voor gebouwbewonende vogelsoorten als de gierzwaluw en huismus (zie figuur 21). Het gebouw is namelijk vrij hoog en bevat aan de voorzijde openingen die toegang bieden tot geschikte nestlocaties voor de gierzwaluw. Aan de achterzijde zijn dakpannen aanwezig waar de huismus kan broeden. In de tuinen van het gebouw staat jaarrond groene beplanting dat functioneel leefgebied voor de huismus vormt.

Figuur 21: Gebouw ter hoogte van de kruising van de N209/Dorpstraat dat mogelijk geschikt is als verblijfplaats voor de gierzwaluw of huismus.

Effectbespreking

Broedvogels

In het plangebied staat houtachtige beplanting en riet dat geschikt is als broedbiotoop voor algemene broedvogels als de houtduif, koolmees, merel, tjiftjaf, of meerkoet. Indien in het broedseizoen beplanting wordt verwijderd kan het zijn dat hiermee nesten worden vernield of zodanig worden verstoord dat nesten verloren gaan.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Net buiten het zuidelijk deel van het plangebied is ter hoogte van de begraafplaats een nestboom aangetroffen. Mogelijk betreft het een nestboom waar vogels met een jaarrond beschermd nest broeden. De nestboom wordt niet gerooid en er vindt geen fysieke aantasting van essentiële onderdelen van het territorium rondom de boom plaats. Er is geen sprake van aantasting van de functionaliteit van de nestplaats. Na realisatie beschikt de omgeving over voldoende leefgebied om het nest als dusdanig te laten functioneren. Indien gewerkt wordt tijdens het broedseizoen kunnen tijdelijk wel negatieve effecten optreden als gevolg van geluidsverstoring.

Ter hoogte van de kruising N209/Dorpsstraat staat net buiten het plangebied een gebouw dat geschikt is als verblijfplaats voor soorten als de gierzwaluw en huismus. Dit gebouw staat niet gepland om gesloopt te worden. Permanente negatieve effecten op verblijfplaatsen van de huismus en gierzwaluw kunnen daarmee worden uitgesloten. Bij de uitvoering van de werkzaamheden kan echter wel verstoring van de mogelijke nestplaatsen optreden. Echter gezien de locatie van het gebouw ter hoogte van een druk kruispunt midden in Hazerswoude-Dorp en de aard van de werkzaamheden, worden geen negatieve effecten door verstoring door geluid niet verwacht.

Vervolgstappen

Broedvogels

Om negatieve effecten op algemeen broedende vogels te voorkomen dienen de werkzaamheden waarbij houtachtige beplanting of riet wordt verwijderd buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de te verwijderen beplanting broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen. Indien broedende vogels aanwezig zijn dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot de vogels klaar zijn met broeden.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De nestboom ter hoogte van de begraafplaats wordt niet gekapt en valt buiten de grenzen van het plangebied. Ook vindt er geen fysieke aantasting van essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving rond de nestboom plaats. Bij werkzaamheden binnen 75 meter van de nestboom in het broedseizoen kunnen negatieve effecten optreden door geluidsverstoring. Dit kan voorkomen worden door buiten het broedseizoen te werken. Indien dit niet mogelijk is dient met behulp van aanvullend onderzoek onderzocht te worden of de nestboom in gebruik is door vogels met een jaarrond beschermd nest. Er zijn geen plannen om in het plangebied gebouwen te slopen. Permanente negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten van de huismus en gierwaluw worden daarmee uitgesloten.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureaustudie

In tabel 1 zijn de grondgebonden zoogdieren weergegeven waarvan waarnemingen in (de omgeving van) het plangebied bekend zijn. De bosmuis en haas vallen onder artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Deze soorten zijn vrijgesteld door de provincie Zuid-Holland bij ruimtelijke ingrepen.

Tabel 1: Grondgebonden zoogdieren die in (de omgeving van) het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, 2018

Soort	Categorie Wnb
Bosmuis	Andere*
Haas	Andere*

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H= soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V= vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb). Andere= soorten waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) en niet vrijgestelde andere beschermde soorten (Wnb artikel 3.10) zijn niet aangetroffen in het plangebied. Gezien de aanwezigheid van waterelementen in het plangebied is specifiek gezocht naar sporen van bever en otter. Aangezien er geen uitwerpselen of knaagsporen zijn aangetroffen worden er geen bever of otter in het plangebied verwacht. Door de afwezigheid van

glooiende oevers met structuurrijke vegetatie is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor o.a. waterspitsmuis.

Wel vormen grote delen van het plangebied geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen en andere vrijgestelde soorten zoogdieren als bosmuis, egel, haas, konijn, mol en huisspitsmuis door de aanwezigheid van grasland en bosschages (zie figuur 22).

Figuur 22: Geschikt leefgebied voor algemene grondgebonden zoogdieren langs de N209 ten zuiden van de Zuiddijk.

Effectbespreking

Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor Habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) en niet vrijgestelde andere beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Negatieve effecten op niet vrijgestelde beschermde grondgebonden zoogdieren kunnen daarmee worden uitgesloten. Als gevolg van werkzaamheden treden mogelijk wel negatieve effecten op voor vrijgestelde soorten zoogdieren als kleine marterachtigen, de bosmuis, egel, haas, konijn, mol en huisspitsmuis.

Vervolgstappen

Habitatrichtlijnsoorten en niet vrijgestelde andere beschermde soorten worden op basis van biotoop niet in het plangebied verwacht. Hiervoor zijn geen vervolgstappen nodig. Voor kleine marterachtige en soorten als de bosmuis, egel, haas, konijn, mol en huisspitsmuis geldt binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Wel moet ten aanzien van vrijgestelde soorten rekening worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit is mogelijk door werkzaamheden vanaf één kant uit te voeren, zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen.

Resultaten bureaustudie

In tabel 2 zijn de soorten vleermuizen weergegeven waarvan waarnemingen in (de omgeving van) het plangebied bekend zijn. Alle soorten vleermuizen zijn streng beschermd conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

Tabel 2: Vleermuizen die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, 2018

Soort	Categorie Wnb
Gewone dwergvleermuis	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H= soorten habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V= vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb). Andere= soorten waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op een tijdstip dat ongeschikt is om actieve vleermuizen waar te nemen. Er zijn tijdens het veldbezoek dan ook geen vleermuizen waargenomen. Wel is landschapsinformatie verzameld om de aan- of afwezigheid van mogelijke foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen te bepalen.

Vleermuizen foerageergebied

In (de omgeving van) het plangebied zijn geschikte foerageergebieden voor vleermuizen aanwezig. Ter hoogte van de begraafplaats in het zuidelijke deel van het plangebied zijn open terreinen aanwezig die worden omsloten door oude bomen (zie figuur 23). Mogelijk worden deze terreinen door vleermuizen gebruikt als foerageergebied. Ook de kanalen ter hoogte van de Zuidoord en Burgemeester Warneerkade vormen geschikt foerageergebied voor vleermuizen door de aanwezigheid van open water en bomen (zie figuur 24 en 25). In figuur 26 zijn de mogelijke foerageergebieden in een overzichtskaart weergegeven.

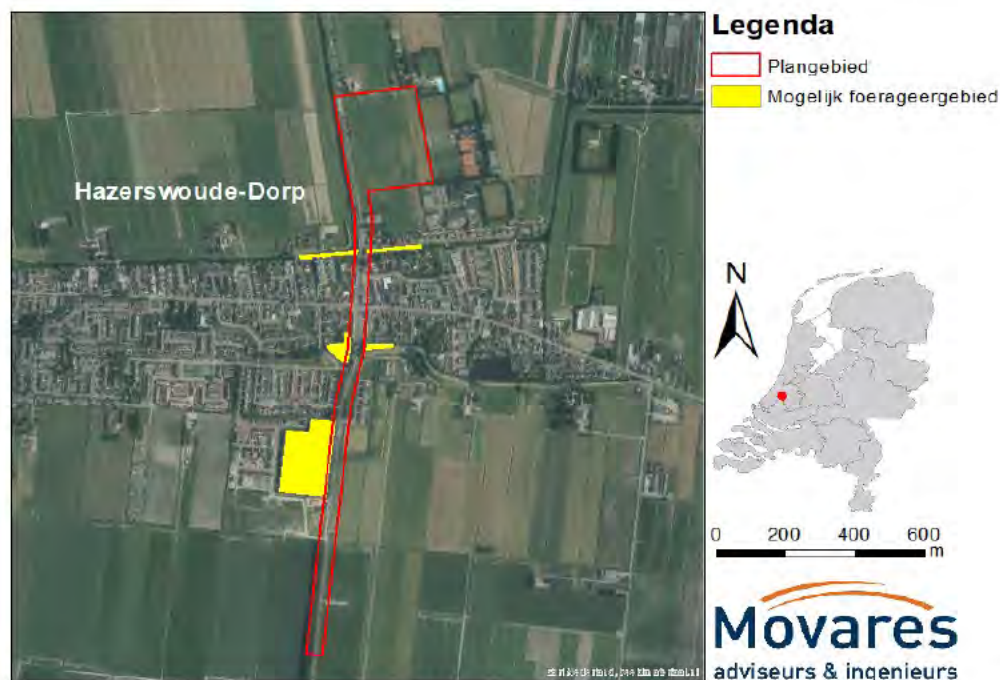
Figuur 23: Geschikt foerageergebied voor vleermuizen ter hoogte van de begraafplaats langs de N209 buiten het zuidelijke deel van het plangebied.

Figuur 24: Geschikt foerageergebied voor vleermuizen ter hoogte van het kanaal langs de Zuiddijk in het zuidelijke deel van het plangebied. Hier kruist de N209 het kanaal.

Figuur 25: Geschikt foerageergebied voor vleermuizen ter hoogte van het kanaal langs de Burgemeester Warnaarkade in het noordelijke deel van het plangebied. Hier kruist de N209 het kanaal.

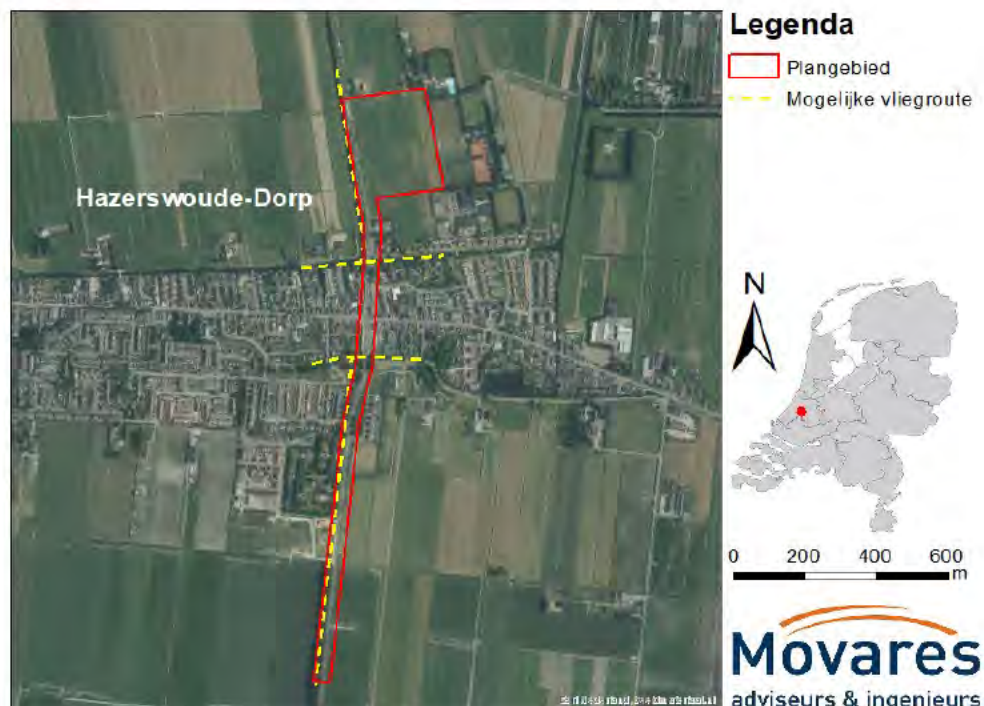
Figuur 26: Overzichtskaart van de mogelijke foerageergebieden van vleermuizen in (de omgeving van) het plangebied.

Vleermuizen vliegroutes

In (de omgeving van) het plangebied zijn structuren aanwezig die door vleermuizen mogelijk als vliegroute kunnen worden gebruikt. Vanaf de tweede tocht tot aan de Zuiddijk staan aan de westzijde van de N209 bomenrijen die gebruikt kunnen worden door vleermuizen als vliegroute (zie figuur 27). Ook de waterelementen ter hoogte van de Zuiddijk, Burgemeester Warnaarkade en de Ringvaart in het noordelijke deel van het plangebied vormen geschikte vliegroutes. In figuur 28 zijn de mogelijke vliegroutes in een overzichtskaart weergegeven.

Figuur 27: Geschikte vliegroute voor vleermuizen langs de N209 in het zuidelijke deel van het plangebied.

Figuur 28: Overzichtskaart van de mogelijke vliegroutes van vleermuizen in (de omgeving van) het plangebied.

Vleermuizen verblijfplaatsen

In (de omgeving van) het plangebied zijn geschikte verblijfplaatsen aanwezig in de vorm van boomholten en openingen in gebouwen. Ter hoogte van de begraafplaats staan oude bomen met geschikte holten voor boombewonende soorten vleermuizen (zie figuur 29). Deze bomen worden niet gekapt. Ter hoogte van het kanaal aan de Zuidoost staat ook een oude treurwilg met geschikte holten voor boombewonende soorten vleermuizen (zie figuur 30). Sommige van deze holten zijn echter in gebruik door halsbandparkieten. Halsbandparkieten hebben doorgaans een concurrerend effect op vleermuizen. Er kan echter niet worden uitgesloten dat sommige van de holten in deze treurwilg door vleermuizen worden gebruikt als verblijfplaats. Daarnaast beschikt het gebouw op de kruising van de N209/Dorpsstraat over invliegopeningen die mogelijk toegang bieden tot geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen achter de houten betimmering en dakrand (zie figuur 31). Dit gebouw staat niet gepland om gesloopt te worden. In figuur 32 zijn de mogelijke verblijfsplaatsen in een overzichtskaart weergegeven.

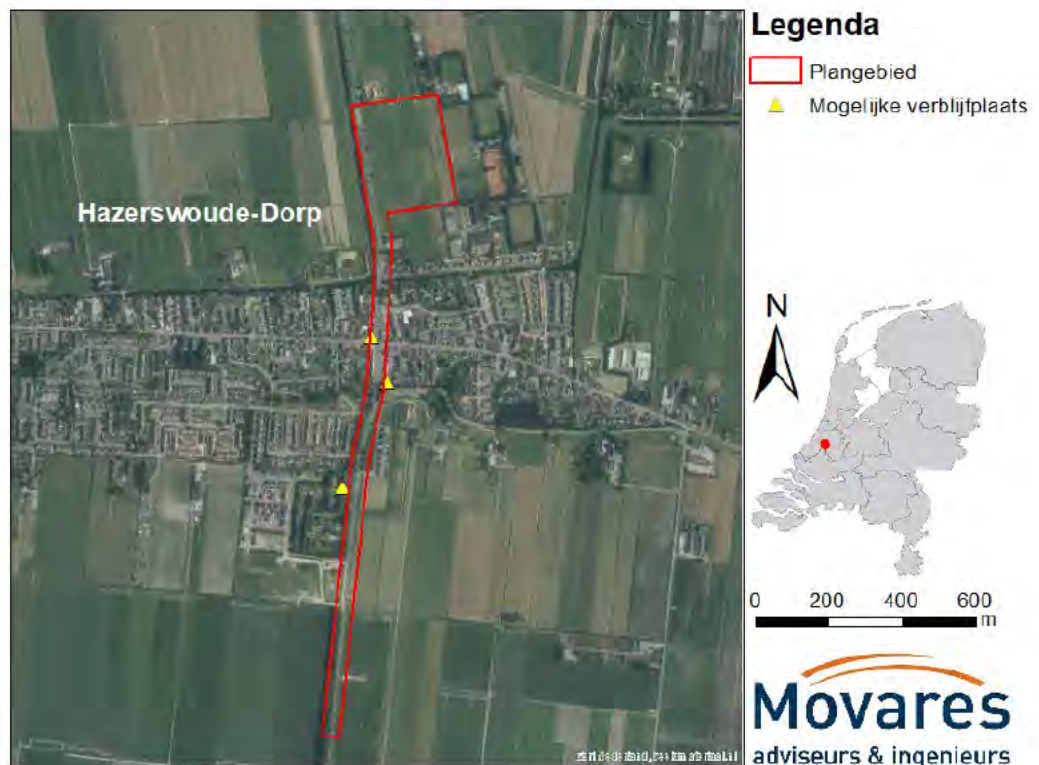
Figuur 29: Bomen met geschikte holten voor verblijfplaatsen van vleermuizen ter hoogte van de begraafplaats langs de N209.

Figuur 30: Treurwilg met geschikte holten voor verblijfplaatsen van vleermuizen ter hoogte van het kanaal langs de Zuiddijk.

Figuur 31: Gebouw langs de kruising N209/dorpstraat waar geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn.

Figuur 32: Overzichtskaart met mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in (de omgeving van) het plangebied.

Effectbespreking

Vleermuizen foerageergebied

Er vindt geen ruimtebeslag op foerageergebieden van vleermuizen plaats. Indien er in het plangebied nachtelijke werkzaamheden worden uitgevoerd waarbij kunstlicht wordt gebruikt, kunnen foeragerende vleermuizen worden verstoord. In de directe omgeving zijn echter voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig in de vorm van oppervlaktewater en open terreinen omgeven door bomen. De foerageergebieden in het plangebied vormen daarom geen essentieel foerageergebied.

Vleermuizen vliegroutes

In het plangebied zijn rechtlijnige landschapselementen aanwezig in de vorm van bomenrijen, kanalen en een ringvaart die mogelijk door vleermuizen als vliegroute kunnen worden gebruikt. De bomenrij in het zuidelijke deel van het plangebied vormt mogelijk een essentiële vliegroute, omdat er geen alternatieve vliegroutes naar het zuiden lopen. Ook de kanalen vormen mogelijk essentiële vliegroutes, omdat er geen andere lijnvormige vliegroutes binnen de bebouwde kom van Hazerswoude-Dorp aanwezig zijn.

Indien er bomen in de bomenrij worden gekapt treden er mogelijk permanente negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen op. Het gebruik van kunstlicht bij uitvoering van werkzaamheden ter hoogte van de bomenrij kan ook leiden tot tijdelijke negatieve effecten op vliegroutes voor vleermuizen door verstoring van licht. Permanente

negatieve effecten op vliegroutes ter hoogte van de kanalen of de ringvaart worden niet verwacht. Er vinden namelijk geen werkzaamheden nabij de waterelementen plaats.

Vleermuizen verblijfplaatsen

In de bomenrijen langs de N209 zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen. Indien bomen uit deze rijen worden gerooid worden negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen niet verwacht. Wel zijn er geschikte boomholten voor verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen ter hoogte van de begraafplaats en in een treurwilg langs het kanaal aan de Zuidoost. Deze staan niet gepland om gerooid te worden, dus permanente negatieve effecten op deze mogelijk verblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten. Het gebruik van kunstlicht bij uitvoering van werkzaamheden ter hoogte van deze bomen kan wel leiden tot tijdelijke verstoring van de verblijfplaatsen door lichtuitstraling. Het gebouw op de kruising van de N209/Dorpsstraat wordt niet gesloopt. Permanente negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Vleermuizen foerageergebied

Mogelijk treden er tijdelijk negatieve effecten door verstoring van licht op bij niet-essentiële foerageergebieden in de directe omgeving van het plangebied. Dit kan worden beperkt door uitsluitend tussen zonsopgang en zonsondergang te werken. Indien dit niet mogelijk is dient gebruik gemaakt te worden van gerichte verlichting waarbij vegetatie en oppervlaktewater aan de omgevingszijde van het plangebied onverlicht blijft. Dit geldt ook voor het eventuele plaatsen van straatverlichting voor gebruik in de gebruiksfase.

Vleermuizen vliegroutes

Vanaf de tweede tocht tot aan de Zuidoost staan aan de westzijde van de N209 bomenrijen die gebruikt kunnen worden door vleermuizen als mogelijk essentiële vliegroute. Indien er bomen in de bomenrij worden gekapt is eerst aanvullend onderzoek naar het gebruik door vleermuizen noodzakelijk. Bij vastgesteld gebruik als essentiële vliegroute is een ontheffing vanuit de Wet natuurbescherming nodig.

Mogelijk treden er (tijdelijk) negatieve effecten door verstoring van licht op bij mogelijke vliegroutes in de directe omgeving van het plangebied. Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door te werken tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is dient gebruik gemaakt te worden van gerichte verlichting waarbij de kanalen en bomenrijen zoveel mogelijk onverlicht blijven. Dit geldt ook voor het mogelijk plaatsen van straatverlichting.

Vleermuizen verblijfplaatsen

Het gebouw ter hoogte van de kruising N209/Dorpsstraat beschikt mogelijk over verblijfplaatsen van vleermuizen. Dit geldt ook voor de bomen ter hoogte van de begraafplaats en voor een treurwilg langs het kanaal aan de Zuidoost. Het betreffende gebouw en de bomen staan niet gepland om gesloopt of gekapt te worden. Permanente negatieve effecten op verblijfplaatsen worden daarom niet verwacht. Mogelijk treden er wel tijdelijk negatieve effecten door verstoring van licht op. Dit kan worden voorkomen door uitsluitend tussen zonsopgang en zonsondergang te werken. Indien dit

niet mogelijk is dient gebruik gemaakt te worden van gerichte verlichting waarbij de omgeving met bomenrijen en gebouwen wordt ontzien. Ook bij het mogelijk plaatsen van straatverlichting dient verlichting van dit gebouw en deze bomen te worden voorkomen.

5.5 Reptielen

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen bekend van wettelijk beschermde soorten reptielen. Op basis van de ligging in het land kan niet worden uitgesloten dat de ringslang voorkomt in de omgeving van het plangebied.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Op basis van het aanwezige biotoop worden deze ook niet in (de omgeving van) het plangebied verwacht. Er zijn geen heideterreinen, bosranden, houtwallen, broeihopen en structuurrijke oevers in het plangebied aanwezig die geschikt zijn als biotoop. Er wordt bovendien niet aan watergangen gewerkt die eventueel door de ringslang worden gebruikt.

Effectbespreking

Beschermde soorten reptielen worden niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op deze soortgroep kunnen daarmee worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

5.6 Amfibieën

Resultaten bureaustudie

In tabel 3 zijn de soorten amfibieën weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn. Voor de meerkikker geldt binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 3: Amfibieën die in (de omgeving van) het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, 2018

Soort	Categorie Wnb
Meerkikker	Andere*

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H= soorten habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V= vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb). Andere= soorten waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Door de afwezigheid van ruderaal terreinen of zandige gebieden met een pionier karakter wordt bijvoorbeeld een soort als rugstreeppad ook niet in het plangebied verwacht. Er worden op basis van het biotoop ook geen andere Habitatrichtlijnsoorten (Wnb artikel 3.5) of niet vrijgestelde andere beschermde soorten (Wnb artikel 3.10) in het plangebied verwacht.

Wel bevindt zich in het plangebied leefgebied voor door de provincie Zuid-Holland algemeen vrijgestelde soorten amfibieën als de meerkikker, bastaardkikker en gewone pad. Binnen het plangebied zijn namelijk sloten, kanalen en een ringvaart aanwezig die gebruikt kunnen worden als foerageergebied of voortplantingsplaats (zie figuur 33).

Figuur 33: Sloot ter hoogte van de Katjesweg die geschikt is als leefgebied voor algemene soorten amfibieën en (deels) gedempt wordt.

Effectbespreking

Bij graafwerkzaamheden nabij water, het dempen van sloten en het verwijderen van oeverbeplanting vindt ruimtebeslag plaats op foerageergebied of voortplantingsplaatsen van algemene soorten amfibieën. Hierdoor kunnen voortplantingsplaatsen van algemene amfibieën vernietigd worden of dieren worden gedood.

Vervolgstappen

Er worden uitsluitend door de provincie Zuid-Holland algemeen vrijgestelde soorten amfibieën verwacht. Hiervoor is geen ontheffing nodig. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit is mogelijk door werkzaamheden waarbij water wordt gedempt of beplanting wordt verwijderd vanaf één kant uit te voeren, zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen.

5.7 Vissen

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen van wettelijk beschermde soorten vissen bekend bij de NDFF. Op basis van de ligging in het land komt mogelijk wel de grote modderkruiper voor.

Resultaten veldbezoek

Middels visuele inspectie zijn open wateren in het plangebied geïnspecteerd op geschikt leefgebied voor beschermde soorten vissen. Er is geconstateerd dat de kanalen langs de Zuiddijk en Burgemeester Warnakade mogelijk geschikt zijn als leefgebied voor de grote modderkruiper. De grote modderkruiper leeft bij voorkeur in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en uitbundige plantengroei. De kanalen voldoen

grotendeels aan deze habitateisen en staan met elkaar en ook de ringvaart in verbinding.

Effectbespreking

Er kan niet worden uitgesloten dat de kanalen en ringvaart binnen het plangebied leefgebied vormen voor de grote modderkruiper. Er zijn echter geen plannen om deze waterelementen te dempen of verleggen. Directe negatieve effecten op de grote modderkruiper kunnen daarmee worden uitgesloten. Ook zijn er geen plannen om werkzaamheden uit te voeren langs de oevers of damwanden te plaatsen. Indirecte negatieve effecten op de grote modderkruiper door verstoring van geluid of trillingen worden daarom ook niet verwacht.

Vervolgstappen

Er zijn ten aanzien van deze soortgroep geen vervolgstappen benodigd.

5.8 Ongewervelden

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen bekend van wettelijk beschermde soorten ongewervelden. Op basis van de ligging in het land komt mogelijk wel de groene glazenmaker voor.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen wettelijk beschermde soorten ongewervelden waargenomen. Wel zijn er in het kanaal aan de Zuidoost groeiplaatsen van krabbenscheer aangetroffen (zie figuur 34). Stilstaande wateren met krabbenscheer vormen geschikt leefgebied voor de groene glazenmaker. Andere soorten ongewervelden worden door de afwezigheid van geschikte waardplanten niet verwacht.

Figuur 34: Het kanaal aan de Zuidoost met groeiplaatsen van krabbenscheer. Mogelijk vormt dit kanaal leefgebied voor de grote modderkruiper en of groene glazenmaker.

Effectbespreking

Mogelijk vormt het kanaal aan de Zuidoost leefgebied voor de groene glazenmaker. Er zijn echter geen plannen om dit kanaal te dempen of verleggen. Negatieve effecten op de groene glazenmaker kunnen daarmee worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

5.9 Samenvatting

In tabel 4 is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee binnen het plangebied rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het oriënterende veldbezoek.

Tabel 4: Overzicht van beschermde soorten die binnen het plangebied worden verwacht op basis van bestaande gegevens het oriënterende veldbezoek.

Soortgroep	Beschermde soorten?	Aanvullend onderzoek?	Vergunning Wet natuurbescherming?
<i>Vaatplanten</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Algemene broedvogels</i>	Ja, mogelijk verblijfplaatsen van algemene broedvogels in hagen, opgaande bomen en oevers van de ringvaart langs de N209	Nee	Nee, mits werkzaamheden waarbij beplanting wordt verwijderd buiten het broedseizoen (globaal 15 maart – 15 juli) worden uitgevoerd. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is dient voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige op het gebied van broedvogels gecontroleerd te worden of broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen, het gaat om een broedgeval ongeacht de datum.
<i>Vogels jaarrond beschermd</i>	Ja, mogelijk verblijfplaatsen van gierzwaluw en huismus in het gebouw ter hoogte van de kruising N209/Dorpsstraat en een nestboom ter hoogte van de begraafplaats	Het gebouw op de kruising van de dorpsstraat wordt niet gesloopt. Er is geen aanvullend onderzoek naar de huismus of gierzwaluw nodig. De nestboom bij de begraafplaats wordt niet	Nee, mits er geen verstorende werkzaamheden aan de N209 plaatsvinden ter hoogte van de nestboom bij de begraafplaats in het zuidelijke deel van het plangebied tijdens het broedseizoen waardoor dieren hun nestplaats kunnen verlaten.

Soortgroep	Beschermde soorten?	Aanvullend onderzoek?	Vergunning Wet natuurbescherming?
		gekapt. Er is alleen aanvullend onderzoek nodig indien er ter hoogte van nestboom bij de begraafplaats versturende werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen waardoor dieren hun nestplaats kunnen verlaten.	
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Ja, leefgebied voor algemeen vrijgestelde soorten zoogdieren	Nee	Nee, maar er dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).
<i>Vleermuizen</i> • <i>vliegroutes</i> • <i>foerageergebied</i>	Ja, mogelijke niet-essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes	Nee, tenzij bomen worden gekapt in de bomenrijen aan de westzijde van de N209 (vanaf de tweede tocht tot aan de Zuiddijk)	Nee, maar om tijdelijke verstoring van foeragerende/vliegende dieren te voorkomen dient uitsluitend overdag gewerkt te worden of gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Indien er wel bomen worden gekapt moet aanvullend onderzoek uitwijzen of er een ontheffing nodig is voor aantasting van vliegroutes.
<i>Vleermuizen</i> • <i>verblijfplaatsen</i>	Ja, mogelijk verblijfplaatsen in gebouwen in het plangebied en in bomen aangrenzend aan het plangebied	Nee, er worden geen bomen gekapt of gebouwen gesloopt.	Nee, maar om tijdelijke verstoring van verblijfplaatsen te voorkomen dient uitsluitend overdag gewerkt te worden of gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting
<i>Reptielen</i>	Nee	Nee	Nee

Soortgroep	Beschermde soorten?	Aanvullend onderzoek?	Vergunning Wet natuurbescherming?
<i>Amfibieën</i>	Ja, algemeen vrijgestelde soorten amfibieën als bastaardkikker, meerkikker en gewone pad	Nee	Nee, maar er dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb)
<i>Vissen</i>	Ja, mogelijk grote modderkruiper	Nee, er vinden geen werkzaamheden plaats in of nabij het water dat leidt tot verstoring door geluid of trillingen.	Nee
<i>Ongewervelden</i>	Ja, mogelijke groene glazenmaker	Nee, er vinden geen werkzaamheden plaats in of nabij het water met krabbenscheer	Nee

6 Conclusies

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

6.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Het plangebied ligt op een afstand van tenminste 2,5 kilometer van het Natura 2000-gebied De Wilck. Er vindt geen ruimtebeslag op het Natura 2000-gebied plaats. Gezien de afstand tot het plangebied kunnen indirecte negatieve effecten op het Natura 2000-gebied als gevolg van verstoring door geluid, licht of trillingen worden uitgesloten. Het Natura 2000-gebied De Wilck is niet opgenomen in het Programma Aanpak Stikstofdepositie (PAS). Het leefgebied van de aangewezen Vogelrichtlijnsoorten kleine zwaan en smient zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kleine zwaan en smient kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten. Er is geen voortoets of passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt op een afstand van ongeveer 600 meter van het NNN. Er vindt geen ruimtebeslag op het NNN plaats. De voorgenomen werkzaamheden leiden daardoor niet tot vermindering van de samenhang en kwaliteit van natuur binnen het NNN. Voor de wegaanpassingen aan de N209 is geen bestemmingswijziging nodig binnen NNN-gebied. Toetsing aan de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is daarom niet aan de orde. In de MER zullen mogelijk indirecte negatieve effecten wel in kaart worden gebracht.

Belangrijke weidevogelgebieden

Het plangebied ligt op een afstand van ongeveer 200 meter van belangrijke weidevogelgebieden. Er vindt geen ruimtebeslag plaats op belangrijke weidevogelgebieden. Voor de aanpassingen aan de N209 is geen bestemmingswijziging nodig binnen belangrijk weidevogelgebied. Toetsing aan de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is daarom niet aan de orde. Ten aanzien van belangrijke weidevogelgebieden zijn geen vervolgstappen benodigd. In de MER zullen mogelijk indirecte negatieve effecten wel in kaart worden gebracht.

Vervolgstappen

Ten aanzien van beschermde gebieden zijn geen vervolgstappen benodigd.

6.2 Beschermde soorten

Aanvullend onderzoek

Mogelijk komen in het plangebied beschermde soorten voor uit de soortgroepen vogels, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, vissen en ongewervelden.

Ter hoogte van de begraafplaats in het zuidelijke deel van het plangebied is een nestboom aanwezig die mogelijk in gebruik is door vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. De boom wordt niet gekapt, dus permanente negatieve effecten op broedende vogels kunnen worden uitgesloten. Mogelijk treden er wel indirecte negatieve effecten op voor jaarrond beschermde vogels die een broedplaats hebben in

de boom door verstoring door geluid. Indien er werkzaamheden binnen 75 meter van de nestboom plaatsvinden dient gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is moet aanvullend onderzoek naar het voorkomen jaarrond beschermde vogels worden uitgevoerd. Ten aanzien van de gierzwaluw en huismus is geen aanvullend onderzoek benodigd. Er worden geen gebouwen gesloopt. Ook worden er geen negatieve effecten door verstoring door geluid op deze soorten verwacht.

Voor vleermuizen is aanvullend onderzoek nodig indien er bomen worden gekapt uit de bomenrijen aan de westzijde van de N209 (vanaf de tweede tocht tot aan de Zuidijk). Deze zijn mogelijk door vleermuizen in gebruik als essentiële vliegroute.

Voor de soortgroepen grondgebonden zoogdieren en amfibieën worden alleen soorten verwacht waarvoor een algemene vrijstelling geldt in de provincie Zuid-Holland bij ruimtelijke ingrepen. Hiervoor is geen aanvullend onderzoek nodig.

Voor de grote modderkruiper en groene glazenmaker is geen aanvullend onderzoek nodig, omdat het project niet resulteert in handelingen die leiden tot vernietiging van mogelijk leefgebied van deze soorten.

Ontheffing Wet natuurbescherming

Er is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt voor alle soorten die als beschermd zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en waarvoor geen vrijstelling is opgenomen in de betreffende provincie.

Voor de soortgroepen vogels met jaarrond beschermde nesten dient een ontheffing te worden aangevraagd indien er gedurende het broedseizoen werkzaamheden met kans op verstoring plaatsvinden nabij de nestboom op de begraafplaats en eventueel aanvullend onderzoek uitwijst dat er jaarrond beschermde nesten in de boom aanwezig zijn. Een ontheffing zal naar verwachting niet snel worden afgegeven. Verstoring is te voorkomen door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Voor vleermuizen is aanvullend onderzoek nodig indien er bomen worden gekapt uit de bomenrijen aan de westzijde van de N209 (vanaf de tweede tocht tot aan de Zuidijk). Deze zijn mogelijk in gebruik als essentiële vliegroute. Indien uit het aanvullend onderzoek naar voren komt dat dit inderdaad een essentiële vliegroute is, is voor het kappen van deze bomen een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Voor de soortgroepen vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelden geldt dat er voor de voorgenomen werkzaamheden geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming. Wel dient rekening te worden gehouden met onderstaande maatregelen.

Maatregelen

Om effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te beperken worden in ieder geval de volgende maatregelen voorgesteld:

- Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij beplanting wordt verwijderd of water wordt gedempt buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. De broedperiode verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten broedseizoen niet mogelijk is moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de te verwijderen beplanting broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.
- Om effecten op algemeen beschermde soorten grondgebonden kleine zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij (oever)vegetatie wordt verwijderd van één kant te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).
- De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is dient met gerichte verlichting gewerkt te worden waarbij vóórkomen moet worden dat bomenrijen, oppervlaktewater en gebouwen aan de omgevingszijde van het plangebied verlicht worden. Hiermee wordt verstoring op foerageergebieden, essentiële vliegroutes en verblijfplaatsen voorkomen.

7 Bronnen

Nationale Databank voor Flora en Fauna (2018)

Ravon verspreidingsatlas vissen, reptielen en amfibieën (2018)

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdierenvereniging.nl

8 Bijlage 1 Wet en regelgeving

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

8.1 Wet natuurbescherming (WN)

De Wet natuurbescherming (Wn) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet. Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden gaan naar de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van EZ bevoegd gezag blijft. Dit betreft onder andere de aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van hoofdwegen en hoofdvaarwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Tracéwet en hoofdspoorwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning ‘aan te haken’ bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van de gebiedsbescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn er geen grote wijzigingen in de nieuwe Wet natuurbescherming. Wel komt de aanwijzing van Beschermd Natuurmonumenten te vervallen, evenals de doelstellingen die al geformuleerd zijn voor bestaande Beschermd Natuurmonumenten.

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ.

Voortoets en Passende beoordeling

Bij plannen in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een ‘passende beoordeling’. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt

verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Zorgplicht

Binnen de kaders van de Wet natuurbescherming is de Zorgplichtbepaling (artikel 1.11) van toepassing. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor de natuurwaarden van het gebied, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

Programmatistische Aanpak Stikstofdepositie (PAS)

De Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) welke per 1 juli 2015 van kracht is geworden, is onveranderd opgenomen in het Besluit natuurbescherming. Stikstofdepositie vormde jarenlang een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstofdepositie een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingdoelstellingen voor de, voor stikstof gevoelige, natuur in die gebieden. Het PAS beoogt een oplossing te bieden voor dit probleem. Het doel is het beschermen en ontwikkelen van kwetsbare, voor stikstof gevoelige natuur, terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk blijven. Het programma bevat hiertoe maatregelen die leiden tot een afname van stikstofdepositie (bronmaatregelen) en maatregelen die leiden tot een versterking van de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden (herstelmaatregelen). Het PAS is, inclusief de depositieruimte die binnen het programma beschikbaar is, in zijn geheel passend beoordeeld. De gebiedsanalyses, die onderdeel uitmaken van het programma, vormen de onderbouwing van de passende beoordeling op gebiedsniveau.

Voor vergunningaanvragen en verlening wordt gebruik gemaakt van het rekeninstrument AERIUS. De depositieruimte is alle ruimte die beschikbaar is voor economische ontwikkelingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen projecten en handelingen die niet toestemmingsplichtig zijn en projecten waarvoor wel een vergunning vereist is. De eerste categorie bestaat uit autonome ontwikkelingen, zoals toename van bevolking of wegverkeer, en uit projecten die tussen 0,05 en 1 mol per hectare per jaar stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied veroorzaken. Voor deze laatste groep bestaat een meldingsplicht. De tweede categorie activiteiten valt uiteen in prioritaire projecten (segment 1) en overige projecten en handelingen (segment 2). Prioritaire projecten zijn door het Rijk of de provincies aangemerkt als projecten van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang. De verdeling van de depositieruimte over de vier delen is een bestuurlijke keuze van Rijk en provincies.

Soortbescherming

Ten aanzien van beschermde soorten vervalt ten opzichte van de Flora- en faunawet voor een aantal soorten de bescherming, terwijl er ook 'nieuwe soorten' op de soortenlijsten zijn opgenomen. De Wet natuurbescherming maakt onderscheid tussen:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wn);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wn);
- 3) 'andere soorten' (artikel 3.10 Wn).

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wn)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de verbodsbepalingen. Deze aanvraag wordt getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid';
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 Wn)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5. Het bij ruimtelijke ontwikkelingen ook voor deze soorten kunnen werken met een goedgekeurde gedragscode is een belangrijk verschil met de Flora- en faunawet (geldig tot en met 31 december 2016).

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 Wn)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10: Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);

- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Algemeen vrijgestelde soorten

Voor soorten van de categorie 'andere soorten' (bijlage A en B van de wettekst) kan een vrijstellingsregeling gelden, die per provincie anders kan worden ingestoken. De meeste provincies en het ministerie van EZ hebben 'tabel 1 soorten' van de oude Flora- en faunawet opnieuw vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn 19 soorten zoogdieren en 5 soorten amfibieën.

Bovengenoemde soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen.

8.2 Beleid provincies

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

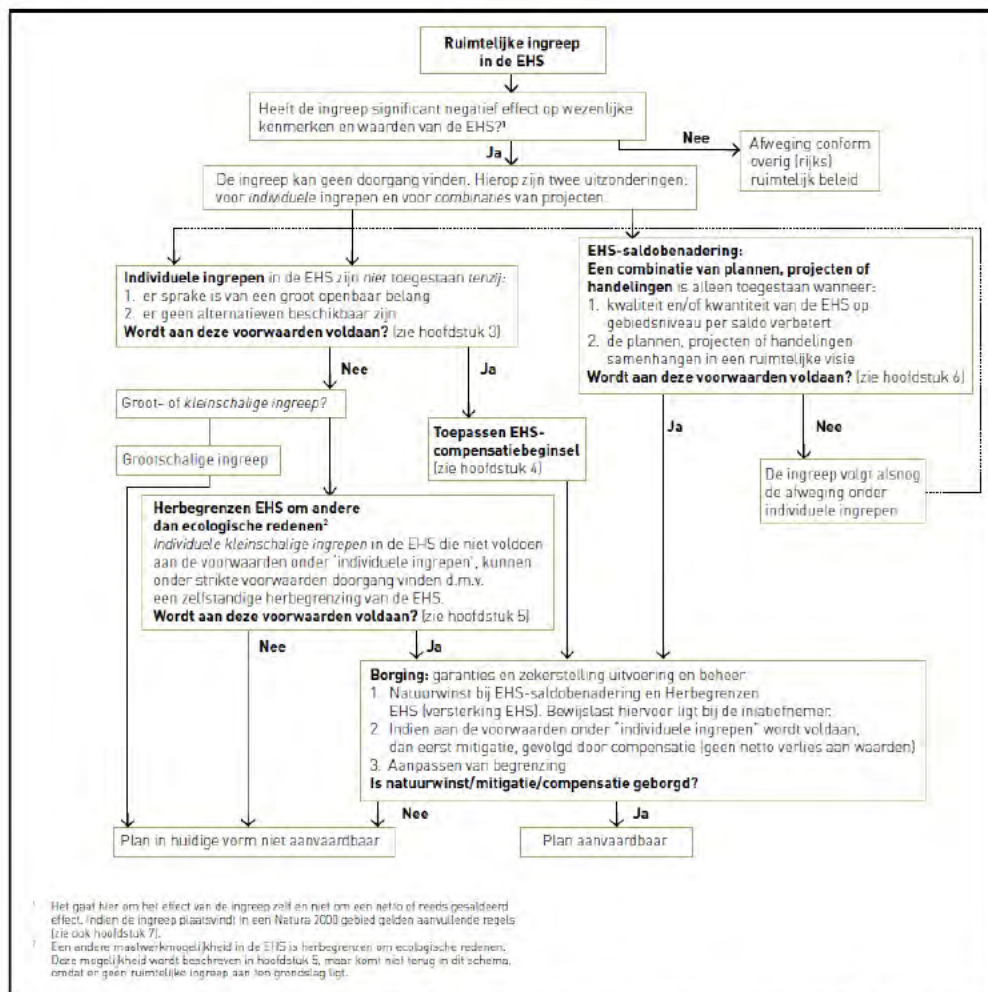
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing van het NNN vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken zoals de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Via het Barro werkt het rijksbeleid door naar de ruimtelijke verordeningen van de provincies.

Het NNN is de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) sinds de afsluiting van het Natuurpact tussen Rijk en de provincies.

Nee-tenzij principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan omtrent het NNN. Hieronder staat het beslisschema uit de brochure "Spelregels EHS" [ministeries LNV en VROM en de provincies] weergegeven.

Figuur 12: Stroomschema ruimtelijke ingrepen in de EHS (tegenwoordig het NNN)

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Colofon

Opdrachtgever Provincie Zuid Holland

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen: Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Telefoon 030 265 55 55

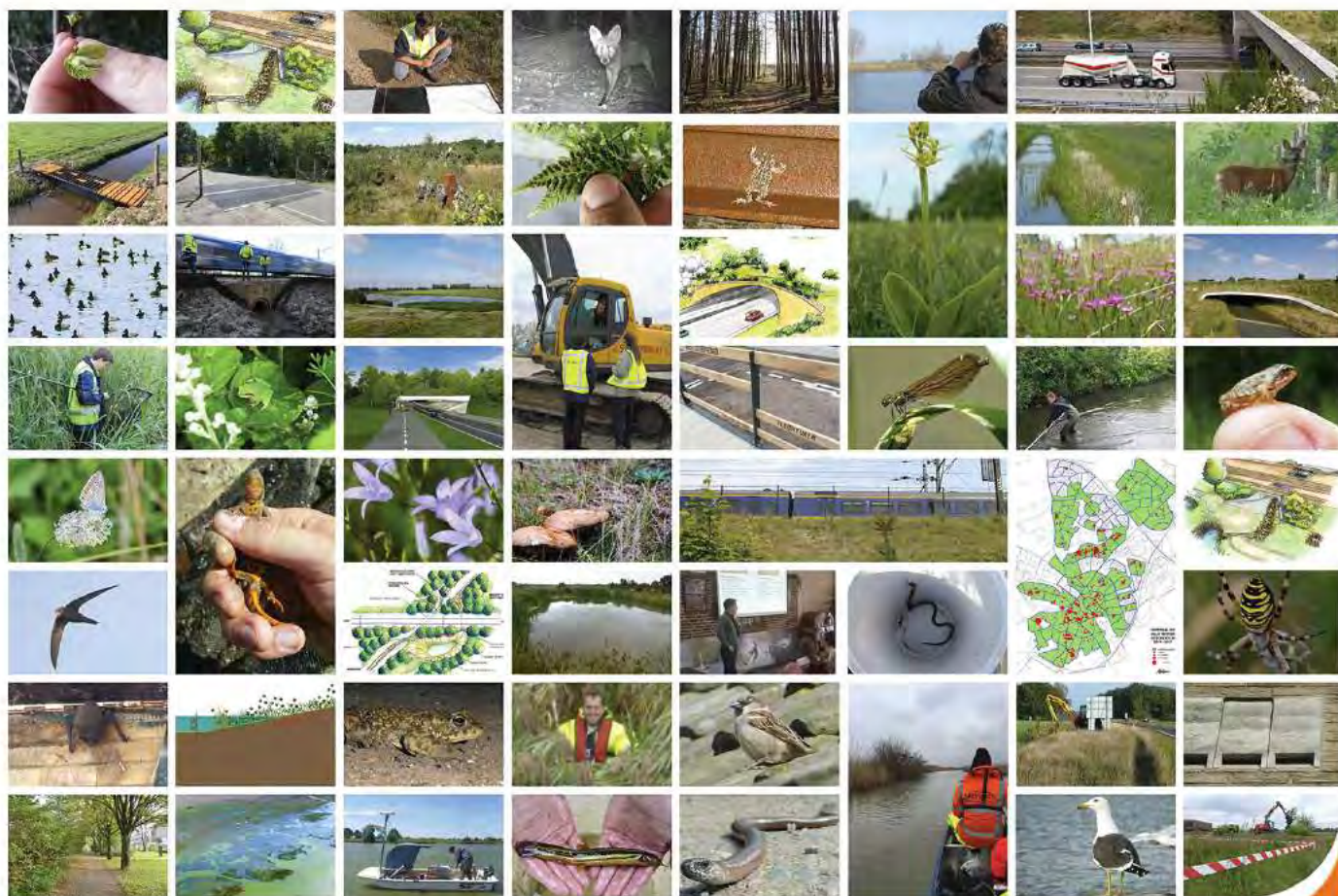
Ondertekenaar

Projectnummer RM006148

Kenmerk B85-NRU-KA-1800040

© 2018, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Effecten op beschermde gebieden en soorten

19 maart 2019 - Versie 2.0

Autorisatieblad

Aanleg Verlengde Bentwoudlaan N207 Waddinxveen Zuid-Holland

quickscan ecologie

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Rutjes, NJ	✓	19-03-2019
Gecontroleerd door	Schie, FM van	✓	19-03-2019
Vrijgegeven door	Schie, FM van	✓	19-03-2019

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Versie historie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Wettelijk kader	3
1.3	Doel	3
2	Methoden	4
2.1	Leeswijzer	4
2.2	Beschermde gebieden	4
2.3	Beschermde soorten	4
3	Locatie en activiteiten	6
3.1	Locatie	6
3.2	Activiteiten	8
4	Beschermde gebieden	10
4.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	10
4.2	Effecten op beschermde gebieden	10
5	Beschermde soorten	12
5.1	Vaatplanten	12
5.2	Vogels	13
5.3	Grondgebonden zoogdieren	15
5.4	Vleermuizen	18
5.5	Reptielen	21
5.6	Amfibieën	22
5.7	Vissen	25
5.8	Ongewervelden	26
5.9	Samenvatting	27
6	Conclusies	30
6.1	Beschermde gebieden	30
6.2	Beschermde soorten	30
7	Bronnen	33
8	Bijlage 1 Wet en regelgeving	34
8.1	Wet natuurbescherming (WN)	34
8.2	Beleid provincies	38
	Colofon	40

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De provinciale weg N207 ter hoogte van Boskoop en Waddinxveen wordt steeds drukker. De verwachting is dat het verkeer in de omgeving van deze gemeenten met ruim een kwart toeneemt tot 2022. In het voorjaar van 2018 heeft de provincie Zuid-Holland ingestemd met het uitvoeringsbesluit N207-Zuid. Onderdeel van dit besluit is de aanleg van de Verlengde Bentwoudlaan in de gemeente Waddinxveen. Deze autoweg moet de bestaande N455 (Hoogeveenseweg) in Boskoop verbinden met de nog aan te leggen randweg in Waddinxveen (Vredenburglaan-Bentwoudlaan). Het doel van de aanleg van de Verlengde Bentwoudlaan is verbetering van de verkeersdoorstroming, betere bereikbaarheid van de Greenport Boskoop en behoud van leefbaarheid in de woonkernen Boskoop en Waddinxveen.

1.2 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de voorgenomen ingrepen mogelijk effect hebben op beschermde natuurwaarden. Voor de realisatie van de N207-Zuid moet een MER-procedure worden doorlopen in voorbereiding op bestemmingsplanwijzigingen. Ten behoeve van het MER is voor de Verlengde Bentwoudlaan een quickscan ecologie uitgevoerd.

Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde gebieden en beschermde soorten;
- Provinciaal beleid, beschermde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en gronden die door de provincie Zuid-Holland zijn aangewezen als belangrijke weidevogelgebieden.

1.3 Doel

Het doel van de quickscan is toetsing van de voorgenomen ingrepen aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur. Voorliggende rapportage betreft een quickscan ecologie waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het plangebied wordt verkregen. Er wordt duidelijkheid gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig? En is het nodig om een vergunning/ontheffing aan te vragen? Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

De quickscan behandelt de volgende vragen:

- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Komen er ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een vergunning/ontheffing nodig in het kader van de Natuurwetgeving?

2 Methoden

2.1 Leeswijzer

Voor de quickscan ecologie zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Beschrijving van het plangebied en de voorgenomen activiteiten (hoofdstuk 3);
- Beschrijving van nabijgelegen beschermde gebieden en effectbepaling van de voorgenomen ingrepen op deze gebieden (hoofdstuk 4);
- Bureaustudie, oriënterend veldbezoek, effectbepaling en vaststellen vervolgstappen ten aanzien van beschermde soorten. Deze stappen zijn per soortgroep doorlopen (hoofdstuk 5);
- Opstellen conclusies (hoofdstuk 6).

Hieronder wordt de gehanteerde methode voor de beschermde gebieden en beschermde soorten besproken.

2.2 Beschermde gebieden

Er is een bureauonderzoek naar beschermde gebieden uitgevoerd. Dit betreft Natura 2000-gebieden (beschermde door de Wet natuurbescherming), gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en gronden die door de provincie Zuid-Holland zijn aangewezen als belangrijke weidevogelgebieden.

Voor de effectbepaling is naast ruimtebeslag op beschermd gebied, ook gekeken naar mogelijke indirecte effecten als gevolg van bijvoorbeeld verstoring door geluid of licht. Bij Natura 2000-gebieden is tevens gekeken naar 'externe werking'. Hierbij wordt naar indirecte effecten gekeken op beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied, ook als er geen sprake is van ruimtebeslag. Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan aanvullend onderzoek, het aanvragen van een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming of het doorlopen van de 'nee-tenzij procedure' voor NNN-gebied.

2.3 Beschermde soorten

Bureaustudie

Er is een inventarisatie naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna gedaan, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming. Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank voor Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar in (de omgeving van) het plangebied geraadpleegd.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten meegenomen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden vernietigd. Ook mogen vogels niet worden verstoord indien de verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Dit kan door werkzaamheden, waarbij vegetatie wordt verwijderd, uit te voeren buiten het broedseizoen. Door het nemen van deze maatregel is het niet nodig om alle vogelsoorten in beeld te hebben die mogelijk in het onderzoeksgebied kunnen broeden.

Oriënterend veldbezoek

Er is op 5 oktober 2018 door een veldecoloog van Movares een bezoek aan het plangebied gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van van) beschermde dieren op en rondom het plangebied. Tijdens de inspectie heeft ook een biotoopbeoordeling plaatsgevonden waarbij is gekeken naar aanwezige geschikte biotopen voor beschermde soorten.

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de mogelijke effecten van de voorgenomen ingrepen op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of er een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig is. Indien nodig wordt aangegeven of er eerst nog aanvullend veldonderzoek moet worden uitgevoerd. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

3 Locatie en activiteiten

3.1 Locatie

In 2018 heeft de provincie Zuid-Holland een voorkeursvariant gekozen voor de aanleg van de Verlengde Bentwoudlaan in Waddinxveen. Tijdens de quickscan ecologie is uitgegaan van deze voorkeursvariant om de begrenzing van het plangebied te bepalen. In figuur 1 is het plangebied globaal weergegeven. Het plangebied ligt ten (zuid)westen van de Noordeinde in Waddinxveen (zie figuur 1). De omgeving in het plangebied bestaat uit grasland, sloten, akkers, een kanaal en landbouwwegen. Daarnaast staan er jonge bomen en ruigten in het Bentwoud ten westen van het noordelijke deel van het plangebied. In figuur 2-4 zijn overzichtsfoto's van de omgeving in en rondom het plangebied weergegeven.

Figuur 1: Globaal wegontwerp van de gekozen voorkeursvariant voor de Verlengde Bentwoudlaan als nieuw wegtracé ten westen van Waddinxveen.

Figuur 2: Het noordelijk deel van het plangebied ter hoogte van de N455.

Figuur 3: Het centrale deel van het plangebied ter hoogte van de Eerste Tocht.

Figuur 4: Het zuidelijke deel van het plangebied.

3.2 Activiteiten

Uitgaande van de gekozen voorkeursvariant voor de Verlengde Bentwoudlaan staan onderstaande werkzaamheden gepland:

- Het dempen van sloten;
- Aanleg van een funderingsconstructie en weg meubilair;
- Aanleg nieuwe rotonde voor de Verlengde Beethovenlaan (zie figuur 5);
- Aanleg Verlengde Bentwoudlaan inclusief parallelweg (zie figuur 6);
- Aanleg nieuwe rotonde en aansluiting met de Hoogeveenseweg (zie figuur 7);
- De aanleg van een nieuwe weg richting de Sportlaan te Boskoop;
- De aanleg van nieuwe fietspaden en toegangswegen naar landbouwpercelen;

Figuur 5: Wegontwerp (groen) voor de aanleg van de Verlengde Bentwoudlaan, inclusief een nieuwe parallelweg en rotonde. De rotonde moet de Verlengde Bentwoudlaan verbinden met het lokale wegennet via de nieuwe Verlengde Beethovenlaan. De parallelweg moet toegang bieden tot landbouwpercelen.

Figuur 6: Wegontwerp (groen) voor de aanleg van de Verlengde Bentwoudlaan, inclusief een nieuwe parallelweg en fietspad (rood). De parallelweg moet toegang bieden tot landbouwpercelen. Het fietspad moet een recreatieve verbinding vormen tussen Waddinxveen en het Bentwoud.

Figuur 7: Wegontwerp (groen) voor de aanleg van de Verlengde Bentwoudlaan, rotonde en nieuwe fietspaden (rood). De rotonde moet de Verlengde Bentwoudlaan verbinden met de N455/Hoogeveenseweg. De fietspaden moeten een recreatieve verbinding vormen tussen Waddinxveen en het Bentwoud.

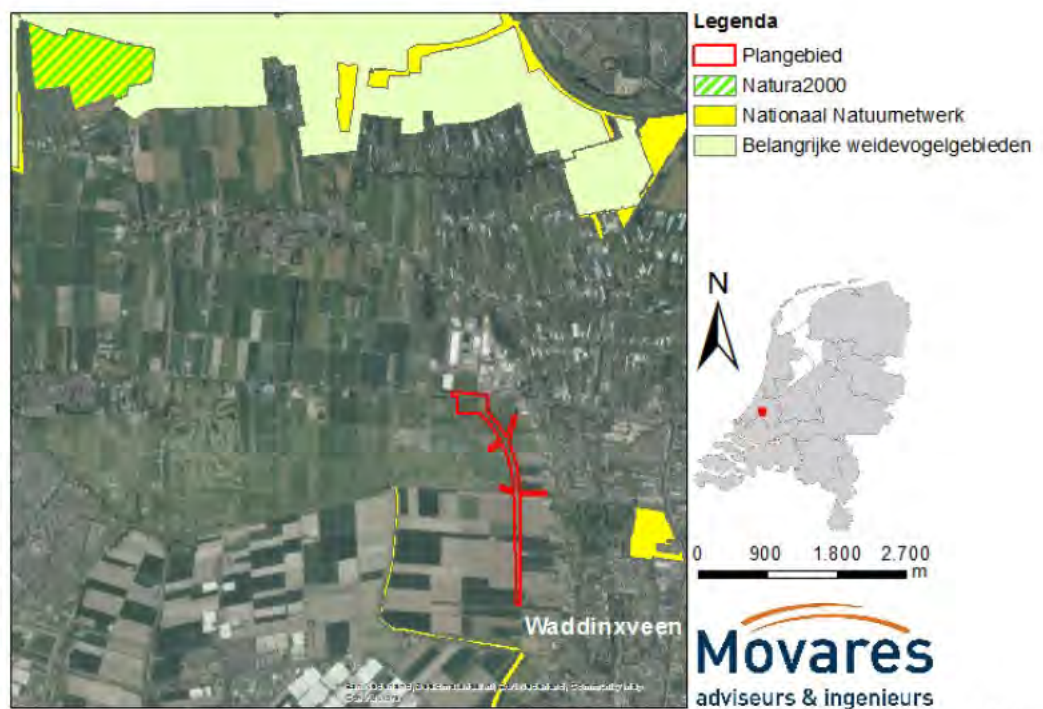
4 Beschermde gebieden

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in (de omgeving van) het plangebied. Vervolgens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenomen ingrepen op deze gebieden.

4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

In figuur 8 is de ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is De Wilck en ligt op tenminste 5,8 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Het Natura 2000-gebied De Wilck is aangewezen als Vogelrichtlijngebied voor de kleine zwaan en smient.

Op ongeveer 600 meter ten zuiden van het plangebied bevinden zich gronden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het betreft een ecologische verbindingszone. Daarnaast liggen er op ongeveer 2,8 kilometer ten noordoosten van het plangebied gronden die door de provincie Zuid-Holland zijn aangewezen als belangrijke weidevogelgebieden.

Figuur 8: Globale ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen gearceerd), het Natuurnetwerk Nederland (geel) en belangrijke weidevogelgebieden (lichtgroen). Bron: Nationaal georegister, oktober 2018

4.2 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000

Het plangebied ligt op een afstand van tenminste 5,8 kilometer van het Natura 2000-gebied De Wilck. Er vindt geen ruimtebeslag op het Natura 2000-gebied plaats. Gezien de afstand tot het plangebied kunnen indirecte negatieve effecten op het Natura 2000-gebied als gevolg van verstoring door geluid, licht of trillingen worden uitgesloten. Het Natura 2000-gebied De Wilck is niet opgenomen in het Programma Aanpak

Stikstofdepositie (PAS). Het leefgebied van de aangewezen Vogelrichtlijnsoorten kleine zwaan en smient is niet gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kleine zwaan en smient kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten. Er is geen Voortoets of Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt op een afstand van ongeveer 600 meter van het NNN. Er vindt geen ruimtebeslag op het NNN plaats. De voorgenomen werkzaamheden leiden daardoor niet tot vermindering van de samenhang en kwaliteit van natuur binnen het NNN. Voor de realisatie van de Verlengde Bentwoudlaan is geen bestemmingswijziging nodig binnen NNN-gebied. Toetsing aan de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is daarom niet aan de orde. Er is geen nadere NNN-toetsing benodigd. In het kader van de MER zullen indirecte effecten wel verder worden uitgewerkt.

Belangrijke weidevogelgebieden

Het plangebied ligt op een afstand van ongeveer 2,8 kilometer van belangrijke weidevogelgebieden. Er vindt geen ruimtebeslag plaats op belangrijke weidevogelgebieden. De voorgenomen werkzaamheden leiden niet tot vermindering van de door de provincie Zuid-Holland aangewezen belangrijke weidevogelgebieden. Voor de realisatie van de Verlengde Bentwoudlaan is geen bestemmingswijziging nodig binnen belangrijk weidevogelgebied. Toetsing aan de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is daarom niet aan de orde. Ten aanzien van belangrijke weidevogelgebieden zijn geen vervolgstappen benodigd. In het kader van de MER zullen indirecte effecten wel verder worden uitgewerkt.

5 Beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in (de omgeving van) het plangebied worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de voorgenomen ingrepen op kunnen treden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, aanvullend onderzoek of aanvraag ontheffing). Het hoofdstuk eindigt met een overzicht van de soorten waarmee binnen het plangebied rekening mee moet worden gehouden.

5.1 Vaatplanten

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde soorten vaatplanten.

Resultaten veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden in een periode waarin de meeste planten al zijn uitgebloeid. Er heeft daarom een biotoopbeoordeling plaatsgevonden en er is gekeken naar de late bloeiwijze van indicatorsoorten.

Het noordelijke deel van het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit grasland (zie figuur 9). De graslandvegetatie bestaat uit soorten als Engels raaigras, kweek, akkerdistel, ridderzuring en paardenbloem. Deze soorten zijn kenmerkend voor voedselrijke tot zeer voedselrijke milieus, maar niet indicierend voor het voorkomen van beschermde soorten vaatplanten. Er zijn in dit deel van het plangebied geen beschermde soorten vaatplanten waargenomen. Op basis van de aanwezige indicatorsoorten en ligging in het land worden er ook geen beschermde soorten vaatplanten verwacht.

Figuur 9: Graslandvegetatie in het noordelijke deel van het plangebied.

Het zuidelijke deel van het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit akkerland waar cultuurgewassen als aardappelen worden verbouwd (zie figuur 10). In dit deel van het plangebied zijn geen beschermde soorten vaatplanten waargenomen. Gezien de lage grondwaterstand, het voedselrijke karakter van de bodem en de regelmatige verstoring door landbouwmachines worden beschermde soorten vaatplanten ook in dit deel van het plangebied niet verwacht.

Figuur 10: Akkerland in het zuidelijke deel van het plangebied.

Effectbespreking

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten vaatplanten waargenomen. Deze worden op basis van het aanwezige biotoop en de ligging in het land ook niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op beschermde soorten vaatplanten kunnen worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

Resultaten bureaustudie

In tabel 1 zijn de vogelsoorten met jaarrond beschermd nesten weergegeven waarvan waarnemingen in (de omgeving van) het plangebied bekend zijn.

Tabel 1: Vogels met een jaarrond beschermd nest die in (de omgeving van) het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, 2018

Soort	Categorie Wnb
Buizerd	V
Gierzwaluw	V
Ransuil	V
Steenuil	V

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H= soorten habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V= vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb). Andere*= soorten

waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn de fazant, blauwe reiger, knobbelzwaan, wilde eend en kuifeend waargenomen. In (de omgeving van) het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor algemene broedvogels. Door de aanwezigheid van groene oevers, grasland en akkers gaat het met name om geschikt broedbiotoop voor eenden en akker- en weidevogels (zie figuur 11). In het plangebied is geen geschikt broedbiotoop aanwezig in de vorm van houtachtige beplanting. In het Bentwoud ten westen van het plangebied is wel houtachtige beplanting aanwezig dat geschikt is als broedbiotoop voor algemene broedvogels. Er vindt geen ruimtebeslag op bosschages van het Bentwoud plaats.

Figuur 11: Geschikt broedbiotoop voor akker- en weidevogels.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn op diverse locaties overvliegende buizerds waargenomen. Er zijn geen andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten waargenomen. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat er in het plangebied geen bomen of gebouwen aanwezig zijn die door vogels met jaarrond beschermde nesten als nestplaats kunnen worden gebruikt. Op basis daarvan kan de aanwezigheid van nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten in het plangebied worden uitgesloten.

Effectbespreking

Broedvogels

In het plangebied zijn akkers, weiden en sloten aanwezig die geschikt broedbiotoop vormen voor algemene broedvogels als de knobbelzwaan, wilde eend, kuifeend, scholekster, kievit, fazant of meerkoet. Indien in het broedseizoen sloten worden

gedempt of graafwerkzaamheden plaatsvinden kan het zijn dat nesten van eenden, akker- of weidevogels worden vernield of zodanig worden verstoord dat nesten verloren gaan.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten waargenomen. Gezien de afwezigheid van gebouwen en bomen worden ook geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten verwacht. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen daarom worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Broedvogels

Om negatieve effecten op algemeen broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 augustus. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de akkers en weiden broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen. Indien broedende vogels aanwezig zijn dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot de vogels klaar zijn met broeden.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Ten aanzien van vogels met jaarrond beschermde nesten zijn geen vervolgstappen benodigd.

Resultaten bureaustudie

In tabel 2 zijn de beschermde soorten zoogdieren weergegeven waarvan waarnemingen in (de omgeving van) het plangebied bekend zijn. Al deze soorten vallen onder artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming, maar zijn tegelijkertijd vrijgesteld door de provincie Zuid-Holland bij ruimtelijke ingrepen.

Tabel 2: Grondgebonden zoogdieren die in (de omgeving van) het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, 2018

Soort	Categorie Wnb
Bosmuis	Andere*
Bunzing (dode exemplaren)	Andere*
Dwergmuis	Andere*
Egel	Andere*
Haas	Andere*
Hermelijn	Andere*
Huisspitsmuis	Andere*
Konijn	Andere*
Rosse woelmuis	Andere*
Veldmuis	Andere*
Vos	Andere*
Wezel	Andere*

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H= soorten habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V= vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb). Andere= soorten waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

In het plangebied zijn geen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren waargenomen die vallen onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming (Habitatrichtlijnsoorten). Door de aanwezigheid van waterelementen is ter hoogte van de oevers gezocht naar sporen of uitwerpselen van soorten als de bever en otter. In (de omgeving van) het plangebied zijn geen knaagsporen of uitwerpselen van de bever of otter waargenomen. Er kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat het plangebied leefgebied vormt voor de bever en otter. Wel vormt het noordelijke deel van het plangebied geschikt leefgebied voor de noordse woelmuis. Er is namelijk habitat in de vorm van overgangszones met groene oevers tussen land, water en riet aanwezig. Zowel in als grenzend aan het plangebied.

In het plangebied zijn ook geen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren waargenomen die vallen onder artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (nationaal beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie Zuid-Holland). Op basis van een biotoopbeoordeling is wel vastgesteld dat het noordelijke deel van het plangebied geschikt leefgebied vormt voor de waterspitsmuis. In en grenzend aan het noordelijke deel van het plangebied zijn namelijk enkele waterelementen met ruig begroeide oevers aanwezig (zie figuur 12).

Figuur 12: Noordelijk deel van het plangebied dat geschikt is als leefgebied voor de waterspitsmuis.

Door de aanwezigheid van open terrein, waterelementen en bosschages in het Bentwoud vormt het plangebied mogelijk ook leefgebied voor vrijgestelde soorten grondgebondenzoogdieren als de bosmuis, bunzing, dwergmuis, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel. Rust- en voortplantingsplaatsen van deze zoogdieren worden met name verwacht in het Bentwoud ten westen van het plangebied (zie figuur 13).

Figuur 13: Structuurrijke vegetatie met struweel en jongen bomen in het Bentwoud grenzend aan het plangebied.

Effectbespreking

Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor de habitatrichtlijnsoorten bever en otter. Er kan niet worden uitgesloten dat de noordse woelmuis voorkomt in en grenzend aan het plangebied. Ook de waterspitsmuis komt mogelijk in het noordelijke deel van het plangebied voor. Er kan op voorhand niet worden uitgesloten dat de voorgenomen ingrepen leiden tot negatieve effecten op de noordse woelmuis en waterspitsmuis. Er worden namelijk graafwerkzaamheden uitgevoerd en sloten gedempt. Als gevolg van de werkzaamheden treden mogelijk ook negatieve effecten op vrijgestelde soorten zoogdieren als de bosmuis, bunzing, dwergmuis, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel op.

Vervolgstappen

Het voorkomen van de noordse woelmuis (Habitatrichtlijnsoort) en waterspitsmuis (nationaal beschermde soort) kan niet op voorhand worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek moet uitwijzen of deze soorten voorkomen in het plangebied. Dit kan door middel van inloopvallen.

Voor soorten als de bosmuis, bunzing, dwergmuis, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, rosse woelmuis, veldmuis, vos en wezel geldt binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Wel moet ten aanzien van vrijgestelde soorten rekening worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11). Dit is mogelijk door werkzaamheden vanaf één kant uit te voeren, zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te vluchten.

5.4 Vleermuizen

Resultaten bureaustudie

In tabel 3 zijn de soorten vleermuizen weergegeven waarvan waarnemingen in (de omgeving van) het plangebied bekend zijn. Alle soorten vleermuizen zijn streng beschermd conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

Tabel 3: Vleermuizen die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, 2018

Soort	Categorie Wnb
Gewone dwergvleermuis	H
Laatvlieger	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H= soorten habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V= vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb). Andere= soorten waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op een tijdstip dat ongeschikt is om actieve vleermuizen waar te nemen. Er zijn tijdens het veldbezoek dan ook geen vleermuizen waargenomen. Wel is landschapsinformatie verzameld om de mogelijke aan- of afwezigheid van mogelijke foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen te bepalen.

Vleermuizen foerageergebied

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit open terrein (zie figuur 14). Er is geen beschutting aanwezig in de vorm van bomen en gebouwen. Het plangebied is daarmee niet optimaal geschikt als foerageergebied. Er kan echter niet uitgesloten worden dat het plangebied wel als foerageergebied door enkele vleermuizen wordt gebruikt. Er is wel opgaand groen aanwezig in het Bentwoud, maar dit parkachtige landschap valt buiten de grenzen van het plangebied. Het Bentwoud vormt daarmee alternatief foerageergebied. Ook staat er naast de sportvelden langs de N455 een bomenrij van populieren, maar ook deze bomenrij valt buiten het plangebied en staat niet gepland om gekapt te worden.

Figuur 14: Overzichtsfoto van het plangebied. Door de afwezigheid van bomen en gebouwen is het plangebied ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Vleermuizen vliegroutes

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit open terrein (zie figuur 11). Er staan in en rondom het plangebied geen doorlopende bomenrijen en gebouwen die gebruikt kunnen worden ter oriëntatie bij het vliegen. Wel vormt de Eerste Tocht een rechtlijnig waterelement. Dit kanaal sluit echter niet aan op mogelijke verblijfplaatsen in gebouwen of bomen. Het wordt daarom ook niet beschouwd als essentiële vliegroute. Bovendien kunnen vleermuizen gebruikmaken van alternatieve vliegroutes binnen de bebouwde kom van Waddinxveen en Boskoop.

Vleermuizen verblijfplaatsen

In het plangebied staan geen bomen met holten of gebouwen die door vleermuizen als verblijfplaats kunnen worden gebruikt. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan daarmee worden uitgesloten.

Effectbespreking

Vleermuizen foerageergebied

Het plangebied betreft een open gebied met weinig beschutting. Het is daarmee geen optimaal foerageergebied voor vleermuizen. Mogelijk maken enkele foeragerende vleermuizen gebruik van het plangebied. Het is echter zeker geen essentieel foerageergebied. Door de voorgenomen werkzaamheden treedt er ruimtebeslag op. Omdat het gaat om een gebied dat niet optimaal geschikt is als foerageergebied en in de directe omgeving veel geschikter foerageergebied aanwezig is, verdwijnt door het ruimtebeslag geen essentieel foerageergebied. Door gebruik van verlichting, in de aanlegfase en gebruiksfase, kan tijdelijk wel verstoring door verlichting optreden.

Vleermuizen vliegroutes

De Tocht is qua vorm geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Dit kanaal heeft echter geen landschappelijke aansluiting op gebouwen of bomen met mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. De rest van het plangebied heeft een open karakter zonder rechtlijnige landschapselementen. Daarom worden in het plangebied geen vliegroutes van vleermuizen verwacht. Negatieve effecten op vliegroutes kunnen daarmee worden uitgesloten.

Vleermuizen verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen bomen of gebouwen aanwezig die door vleermuizen als verblijfplaats gebruikt kunnen worden. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen treden dan ook niet op.

Vervolgstappen

Vleermuizen foerageergebied

Door de openheid is het plangebied suboptimaal geschikt als foerageergebied. Er kan echter niet worden uitgesloten dat enkele vleermuizen gebruik maken van het plangebied als foerageergebied. Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door te werken tussen zonsopgang en zonsondergang of door gebruik te maken van gerichte verlichting.

Vleermuizen vliegroutes

In het plangebied vormt alleen de Tocht een geschikte vliegroute voor vleermuizen. Dit water vindt echter geen landschappelijke aansluiting op mogelijke verblijfplaatsen in gebouwen of bomen. De aanwezigheid van een essentiële vliegroute voor vleermuizen kan daarmee worden uitgesloten. Er zijn ten aanzien van vliegroutes voor vleermuizen geen vervolgstappen nodig.

Vleermuizen verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen bomen of gebouwen aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen kan daarmee worden uitgesloten. Er zijn ten aanzien van verblijfplaatsen voor vleermuizen geen vervolgstappen nodig.

5.5 Reptielen

Resultaten bureaustudie

In het plangebied zijn geen waarnemingen van reptielen bekend. Wel zijn binnen 2 kilometer afstand waarnemingen van de ringslang bekend (zie tabel 4). Deze soort is aan de noordoost kant van Boskoop waargenomen.

Tabel 4: Reptielen die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, 2018

Soort	Categorie Wnb
Ringslang	Andere

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H= soorten habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V= vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb). Andere= soorten waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Op basis van het aanwezige biotoop en bestaande verspreidingsgegevens kan niet worden uitgesloten dat de randen van het noordelijke deel van het plangebied leefgebied vormen voor de ringslang. De omgeving in het noordelijke deel van het plangebied bestaat uit veengraslanden en sloten met daarnaast rijen van geschikte broeihopen (zie figuur 15). In combinatie met de kleinschalige bosschages en ruigten van het Bentwoud vormt het plangebied mogelijk leefgebied voor de ringslang (Zie figuur 16). Het plangebied en de omgeving daaromheen voorziet namelijk in mogelijke winterverblijven, foerageergebieden, een netwerk van trekwegen en binnen het plangebied broeihopen als mogelijke voortplantingsplaats.

Figuur 15: Geschikte voortplantingsplaatsen voor de ringslang in broeihopen in het plangebied.

Figuur 16: Geschikt landbiotoop voor de ringslang aangrenzend aan het plangebied.

Effectbespreking

In het noordelijke deel van het plangebied is geschikt biotoop van de ringslang aanwezig. Bij het dempen van sloten of verwijderen van broeihopen worden mogelijk dieren gedood of voortplantingsplaatsen vernield. Het zuidelijke deel van het plangebied bestaat uit open terrein, akkers en sloten zonder plantengroei. Het zuidelijke deel van het plangebied is daarmee ongeschikt als leefgebied voor de ringslang.

Gezien het biotoop en de ligging in het land worden er geen andere soorten reptielen in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op andere soorten reptielen kunnen worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Om uit te sluiten dat het noordelijke deel van het plangebied leefgebied voor de ringslang vormt is aanvullend onderzoek nodig. Voor het aanvullend onderzoek naar de ringslang zijn drie veldbezoeken in de periode juni/juli nodig met een tussenliggende periode van tenminste 2 weken. Het aanvullende veldonderzoek is gericht op zonnende vrouwtjes bij potentiële eiafzetplaatsen.

5.6 Amfibieën

Resultaten bureaustudie

In tabel 5 zijn de soorten amfibieën weergegeven waarvan waarnemingen in (de omgeving van) het plangebied bekend zijn. Voor de meeste van deze soorten geldt binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. De rugstreeppad is als Habitatrichtlijnsoort beschermd conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

Tabel 5: Amfibieën die in (de omgeving van) het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, 2018

Soort	Categorie Wnb
Bastaardkikker	Andere*
Bruine kikker	Andere*
Gewone pad	Andere*
Kleine watersalamander	Andere*
Rugstreeppad	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H= soorten habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), V= vogels (artikel 3.1 Wnb), Andere = andere soorten beschermd volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb). Andere*= soorten waarvoor binnen de provincie Zuid-holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten amfibieën van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb) en nationaal beschermde soorten amfibieën (artikel 3.10 Wnb) waar geen vrijstelling voor geldt waargenomen. Door het verspreid voorkomen van ondiepe poelen en ruderaal terreinen met een pionier karakter is het mogelijk dat de omgeving grenzend aan het plangebied leefgebied vormt voor de rugstreeppad (zie figuur 14). De aangetroffen poelen zijn ondiep en hebben een zandige bodem die geschikt is als voortplantingsplaats voor de rugstreeppad.

Figuur 17: Geschikte voortplantingsplaatsen op de grens van het noordelijke deel van het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn in diverse sloten in het plangebied bastaardkikker en bruine kikker waargenomen. Andere soorten amfibieën zijn niet waargenomen. Door de aanwezigheid van sloten met schoon water en redelijk natuurlijke oevers worden ook soorten als de gewone pad en kleine watersalamander in het plangebied verwacht (zie figuur 18).

Figuur 18: Geschikt leefgebied binnen het plangebied voor vrijgestelde soorten amfibieën.

Effectbespreking

Er kan niet worden uitgesloten dat het plangebied leefgebied vormt voor de rugstreeppad. Deze soort is in de afgelopen 5 jaar waargenomen in en rondom het plangebied. Tijdens het veldbezoek is de soort niet waargenomen. In het plangebied is geschikt leefgebied aangetroffen en grenzend aan het plangebied zijn ook voortplantingsplaatsen waargenomen in de vorm van ondiepe poelen. Bij het uitvoeren van graafwerkzaamheden of dempen van ondiepe sloten en plassen kunnen mogelijk aanwezige dieren worden gedood en mogelijke voortplantingsplaatsen worden vernield.

Bij graafwerkzaamheden nabij water, het dempen van sloten en het verwijderen van oeverbeplanting vindt ruimtebeslag plaats op leefgebied en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten amfibieën die door de provincie Zuid-Holland zijn vrijgesteld. Hierdoor kunnen voortplantingsplaatsen van vrijgestelde soorten amfibieën verstoord raken of dieren worden gedood.

Vervolgstappen

Om al dan niet de aanwezigheid van de rugstreeppad in het plangebied uit te sluiten is aanvullend onderzoek nodig. Voor het aanvullend onderzoek naar de rugstreeppad zijn drie veldbezoeken naar kooractiviteit van de rugstreeppad noodzakelijk. Hierbij dienen twee van de drie bezoeken uitgevoerd te worden in de periode 15 april t/m mei. Het derde bezoek dient uitgevoerd te worden in de periode juni/juli. Naast het onderzoek naar kooractiviteit dient ook een onderzoek plaats te vinden in de periode juni/juli naar juvenielen en eisnoeren van de rugstreeppad.

De overige soorten amfibieën die mogelijk in het plangebied voorkomen zijn in de provincie Zuid-Holland vrijgesteld. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (Artikel 1.11). Dit is mogelijk door werkzaamheden vanaf één kant uit te voeren, zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te vluchten.

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen van wettelijk beschermde soorten vissen bekend bij de NDFF.

Resultaten veldbezoek

Er zijn in het plangebied diverse sloten en een kanaal aanwezig. De sloten beschikken over een natuurlijke oeverzone, maar door intensief slootbeheer is de oever- en onderwatervegetatie beperkt (zie figuur 19). De Tocht is een beschoeide watergang zonder oever- en onderwatervegetatie (zie figuur 20). Door het ontbreken van geschikte overwinteringsplekken en voortplantingsplaatsen zijn de watergangen ongeschikt als leefgebied voor wettelijk beschermde soorten vissen als de grote modderkruiper.

Figuur 19: Sloot in het plangebied die regelmatig wordt gebaggerd.

Figuur 20: Tocht kanaal met beschoeide oevers en beperkte oever- en onderwatervegetatie.

Effectbespreking

Er worden in het plangebied geen beschermde soorten vissen verwacht. Negatieve effecten op beschermde soorten vissen worden dan ook niet verwacht.

Vervolgstappen

Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen bekend van wettelijk beschermde soorten ongewervelden.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen wettelijk beschermde soorten ongewervelden waargenomen. Het voorkomen van de groene glazenmaker kan worden uitgesloten, omdat er in het plangebied geen wateren met krabbenscheer aanwezig zijn. De groene glazenmaker heeft krabbenscheer nodig om eieren af te zetten. Andere beschermde soorten libellen en vlinders worden door het ontbreken van geschikte waardplanten ook niet in het plangebied verwacht.

Effectbespreking

Er worden in het plangebied geen beschermde soorten ongewervelden verwacht. Negatieve effecten op beschermde soorten ongewervelden kunnen daarmee worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Voor deze soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

5.9 Samenvatting

In tabel 6 is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee binnen het plangebied rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het oriënterende veldbezoek.

Tabel 6: Overzicht van beschermde soorten die binnen het plangebied worden verwacht op basis van bestaande gegevens het oriënterende veldbezoek.

Soortgroep	Beschermde soorten?	Aanvullend onderzoek?	Ontheffing Wnb
<i>Vaatplanten</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Algemene broedvogels</i>	Ja, mogelijk verblijfplaatsen van algemene broedvogels van akkers, graslanden en oeverzones	Nee, maar werkzaamheden waarbij beplanting wordt verwijderd, gegraven wordt of sloten worden gedempt dienen buiten het broedseizoen (15 maart – 15 augustus) te worden uitgevoerd	Nee, mits de werkzaamheden waarbij beplanting wordt verwijderd, gegraven wordt of sloten worden gedempt buiten het broedseizoen (15 maart – 15 augustus) worden uitgevoerd
<i>Vogels jaarrond beschermd</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Grondgebonden Zoogdieren</i> • <i>niet- vrijgesteld</i>	Ja, mogelijk leefgebied van de noordse woelmuis en/of waterspitsmuis in het noordelijke deel van het plangebied	Ja, onderzoek met behulp van inloopvallen.	Indien tijdens aanvullend onderzoek de aanwezigheid van de noordse woelmuis of waterspitsmuis wordt geconstateerd is een ontheffing benodigd.
<i>Grondgebonden zoogdieren</i> • <i>vrijgesteld</i>	Ja, geschikt leefgebied voor soorten als rosse woelmuis en haas.	Nee	Nee, maar er dient wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht (Artikel 1.11)
<i>Vleermuizen</i> • <i>vliegrouetes</i> • <i>foerageergebied</i>	Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied door vleermuizen. Door de afwezigheid van	Nee	Nee

Soortgroep	Beschermde soorten?	Aanvullend onderzoek?	Ontheffing Wnb
	beschutting en aanwezigheid van alternatief foerageergebied gaat het hier niet om essentieel foerageergebied. Vliegroutes voor vleermuizen worden niet in het plangebied verwacht.		
<i>Vleermuizen</i> • <i>verblijfplaatsen</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Reptielen</i>	Ja, mogelijk geschikt leefgebied voor de ringslang	Ja, er is aanvullend onderzoek nodig naar het voorkomen van de ringslang. Daarvoor zijn drie veldbezoeken in de periode juni/juli nodig met een tussenliggende periode van tenminste 2 weken	Indien er tijdens het aanvullend onderzoek ringslangen worden aangetroffen is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.
<i>Amfibieën</i> • <i>niet-vrijgesteld</i>	Ja, geschikt leefgebied voor de rugstreeppad.	Ja, er is aanvullend onderzoek nodig naar het voorkomen van de rugstreeppad. Deze bestaat uit drie onderzoeken naar kooractiviteit van de rugstreeppad in de periode 15 april – juli. Naast het onderzoek naar kooractiviteit dient ook een onderzoek plaats te vinden in de periode juni/juli naar juvenielen en eisnoeren van de rugstreeppad.	Indien er tijdens het aanvullend onderzoek rugstreeppadden worden aangetroffen is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.
<i>Amfibieën</i> • <i>vrijgesteld</i>	Ja, geschikt leefgebied voor soorten als de	Nee	Nee, maar ten aanzien van vrijgestelde soorten

Soortgroep	Beschermde soorten?	Aanvullend onderzoek?	Ontheffing Wnb
	gewone pad en bruine kikker		amfibieën dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (Artikel 1.11).
<i>Vissen</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Ongewervelden</i>	Nee	Nee	Nee

6 Conclusies

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

6.1 Beschermd gebieden

Natura 2000

Er vindt geen ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden plaats. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied De Wilck ligt op een afstand van 5,8 kilometer van het plangebied. Gezien de afstand tot het plangebied kunnen indirecte negatieve effecten op het Natura 2000-gebied als gevolg van verstoring door geluid, licht of trillingen worden uitgesloten. Het Natura 2000-gebied De Wilck is niet opgenomen in het Programma Aanpak Stikstofdepositie (PAS). Het leefgebied van de aangewezen Vogelrichtlijnsoorten kleine zwaan en smient is niet gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kleine zwaan en smient kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt op een afstand van ongeveer 600 meter van het NNN. Er vindt geen ruimtebeslag op het NNN plaats. De voorgenomen werkzaamheden leiden daardoor niet tot vermindering van de samenhang en kwaliteit van natuur binnen het NNN. Voor de realisatie van de Verlengde Bentwoudlaan is geen bestemmingswijziging nodig binnen NNN-gebied. Toetsing aan de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is daarom niet aan de orde. Er is geen nadere NNN-toetsing benodigd. In het kader van de MER zullen indirecte effecten wel verder worden uitgewerkt.

Belangrijke weidevogelgebieden

Het plangebied ligt op een afstand van ongeveer 2,8 kilometer van belangrijke weidevogelgebieden. Er vindt geen ruimtebeslag plaats op belangrijke weidevogelgebieden. De voorgenomen werkzaamheden leiden niet tot vermindering van de door de provincie Zuid-Holland aangewezen belangrijke weidevogelgebieden. Voor de realisatie van de Verlengde Bentwoudlaan is geen bestemmingswijziging nodig binnen belangrijk weidevogelgebied. Toetsing aan de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is daarom niet aan de orde. Ten aanzien van belangrijke weidevogelgebieden zijn geen vervolgstappen benodigd. In het kader van de MER zullen indirecte effecten wel verder worden uitgewerkt.

Vervolgstappen

Er is geen Voortoets of Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. Ten aanzien van het NNN en belangrijke weidevogelgebieden is ook geen toetsing benodigd aan Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland. Wel worden in het kader van de MER de indirecte negatieve effecten verder uitgewerkt.

6.2 Beschermd soorten

Aanvullend onderzoek

Mogelijk komen in het plangebied beschermde soorten voor uit de soortgroepen algemene broedvogels, grondgebonden zoogdieren, reptielen en amfibieën. Voor deze soortgroepen kan op voorhand niet worden uitgesloten dat het project resulteert in

negatieve effecten op wettelijk beschermde soorten. Er dient aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar het voorkomen van de noordse woelmuis, waterspitsmuis, ringslang en rugstreppad.

Onderzoek naar de waterspitsmuis en noordse woelmuis dient plaats te vinden door middel van inloopvallen.

Voor het aanvullend onderzoek naar de ringslang zijn drie veldbezoeken nodig in de periode juni/juli met een tussenliggende periode van tenminste 2 weken. Met behulp van het aanvullende veldonderzoek kan gezocht worden naar zonnende vrouwtjes bij potentiële eiafzetplaatsen. Belangrijk is dat het aanvullende veldonderzoek wordt uitgevoerd bij gunstige weeromstandigheden (18-22 graden).

Voor het aanvullend onderzoek naar de rugstreppad zijn drie onderzoeken naar kooractiviteit van de rugstreppad nodig. Hierbij dienen twee van de drie bezoeken uitgevoerd te worden in de periode 15 april t/m mei. Het derde bezoek dient uitgevoerd te worden in de periode juni/juli. Naast het onderzoek naar kooractiviteit dient ook een onderzoek plaats te vinden in de periode juni/juli naar juvenielen en eisnoeren van de rugstreppad. Belangrijk is dat het aanvullende veldonderzoek wordt uitgevoerd tijdens relatief warme avonden, bij voorkeur na regen.

Ontheffing Wet natuurbescherming

Er is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt voor alle soorten die als beschermd zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en waarvoor geen vrijstelling is opgenomen in de betreffende provincie.

Voor amfibieën en/of reptielen dient een ontheffing te worden aangevraagd indien aanvullend onderzoek de aanwezigheid van streng beschermde soorten bevestigt en er niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voor de soortgroepen vaatplanten, vogels, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen en ongewervelden geldt dat er voor de voorgenomen werkzaamheden geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming. Wel dient rekening te worden gehouden met onderstaande maatregelen.

Maatregelen

Om effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te beperken worden in ieder geval de volgende maatregelen voorgesteld:

- Om negatieve effecten op algemeen broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 augustus. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de akkers, weiden en sloten broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen. Indien broedende vogels aanwezig zijn dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot de vogels klaar zijn met broeden.

- Om effecten op algemeen beschermde soorten grondgebonden kleine zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

7 Bronnen

Nationale Databank voor Flora en Fauna (2018)

Ravon verspreidingsatlas vissen, reptielen en amfibieën (2018)

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdierenvereniging.nl

8 Bijlage 1 Wet en regelgeving

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

8.1 Wet natuurbescherming (WN)

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet. Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden gaan naar de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van EZ bevoegd gezag blijft. Dit betreft onder andere de aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van hoofdwegen en hoofdvaarwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Tracéwet en hoofdspoorwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning ‘aan te haken’ bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van de gebiedsbescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn er geen grote wijzigingen in de nieuwe Wet natuurbescherming. Wel komt de aanwijzing van Beschermd Natuurmonumenten te vervallen, evenals de doelstellingen die al geformuleerd zijn voor bestaande Beschermd Natuurmonumenten.

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ.

Voortoets en Passende beoordeling

Bij plannen in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een ‘passende beoordeling’. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt

verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Zorgplicht

Binnen de kaders van de Wet natuurbescherming is de Zorgplichtbepaling (artikel 1.11) van toepassing. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor de natuurwaarden van het gebied, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS)

De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) welke per 1 juli 2015 van kracht is geworden, is onveranderd opgenomen in het Besluit natuurbescherming. Stikstofdepositie vormde jarenlang een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstofdepositie een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingdoelstellingen voor de, voor stikstof gevoelige, natuur in die gebieden. Het PAS beoogt een oplossing te bieden voor dit probleem. Het doel is het beschermen en ontwikkelen van kwetsbare, voor stikstof gevoelige natuur, terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk blijven. Het programma bevat hiertoe maatregelen die leiden tot een afname van stikstofdepositie (bronmaatregelen) en maatregelen die leiden tot een versterking van de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden (herstelmaatregelen). Het PAS is, inclusief de depositieruimte die binnen het programma beschikbaar is, in zijn geheel passend beoordeeld. De gebiedsanalyses, die onderdeel uitmaken van het programma, vormen de onderbouwing van de passende beoordeling op gebiedsniveau.

Voor vergunningaanvragen en verlening wordt gebruik gemaakt van het rekeninstrument AERIUS. De depositieruimte is alle ruimte die beschikbaar is voor economische ontwikkelingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen projecten en handelingen die niet toestemmingsplichtig zijn en projecten waarvoor wel een vergunning vereist is. De eerste categorie bestaat uit autonome ontwikkelingen, zoals toename van bevolking of wegverkeer, en uit projecten die tussen 0,05 en 1 mol per hectare per jaar stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied veroorzaken. Voor deze laatste groep bestaat een meldingsplicht. De tweede categorie activiteiten valt uiteen in prioritaire projecten (segment 1) en overige projecten en handelingen (segment 2). Prioritaire projecten zijn door het Rijk of de provincies aangemerkt als projecten van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang. De verdeling van de depositieruimte over de vier delen is een bestuurlijke keuze van Rijk en provincies.

Soortbescherming

Ten aanzien van beschermde soorten vervalt ten opzichte van de Flora- en faunawet voor een aantal soorten de bescherming, terwijl er ook 'nieuwe soorten' op de soortenlijsten zijn opgenomen. De Wet natuurbescherming maakt onderscheid tussen:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wnb);
- 3) 'andere soorten' (artikel 3.10 Wnb).

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de verbodsbepalingen. Deze aanvraag wordt getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid';
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5. Het bij ruimtelijke ontwikkelingen ook voor deze soorten kunnen werken met een goedgekeurde gedragscode is een belangrijk verschil met de Flora- en faunawet (geldig tot en met 31 december 2016).

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10: Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);

- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Algemeen vrijgestelde soorten

Voor soorten van de categorie 'andere soorten' (bijlage A en B van de wettekst) kan een vrijstellingsregeling gelden, die per provincie anders kan worden ingestoken. De meeste provincies en het ministerie van EZ hebben 'tabel 1 soorten' van de oude Flora- en faunawet opnieuw vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn 19 soorten zoogdieren en 5 soorten amfibieën.

Bovengenoemde soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen.

8.2 Beleid provincies

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

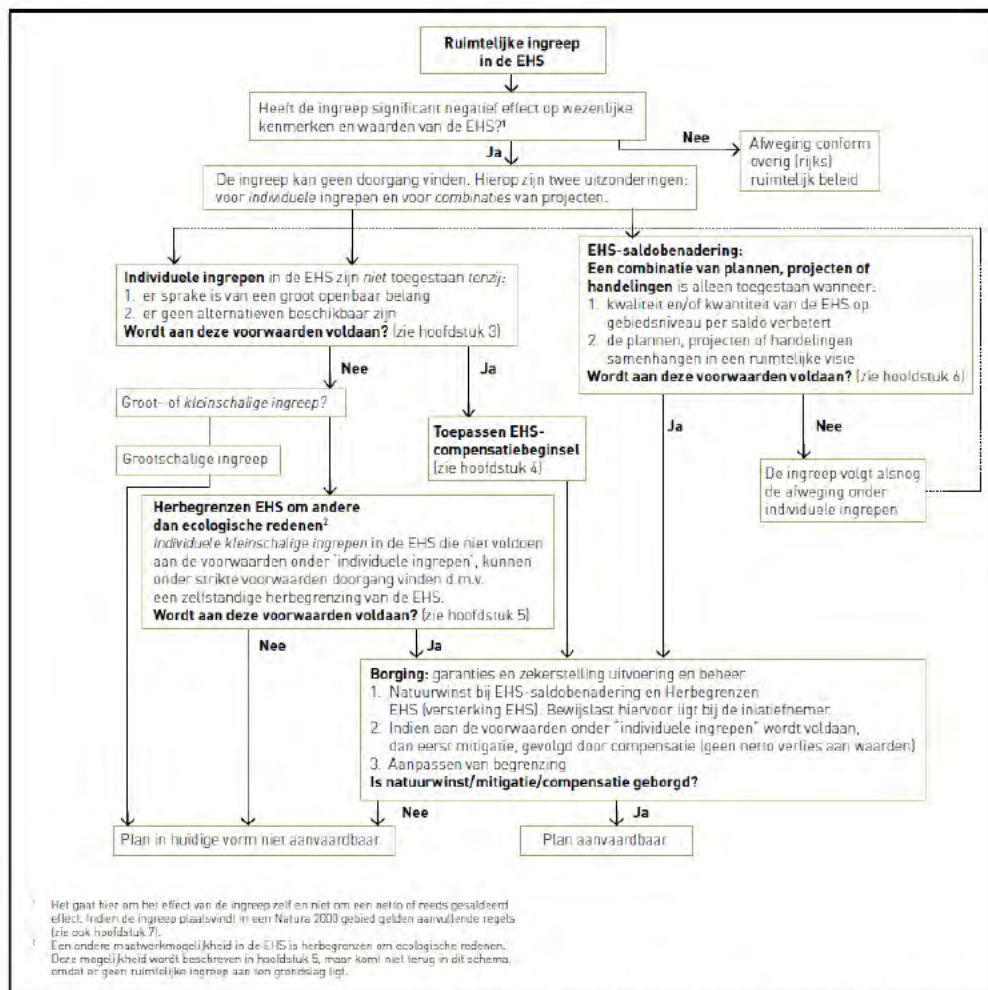
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing van het NNN vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken zoals de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Via het Barro werkt het rijksbeleid door naar de ruimtelijke verordeningen van de provincies.

Het NNN is de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) sinds de afsluiting van het Natuurpact tussen Rijk en de provincies.

Nee-tenzij principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan omtrent het NNN. Hieronder staat het beslisschema uit de brochure "Spelregels EHS" [ministeries LNV en VROM en de provincies] weergegeven.

Figuur 12: Stroomschema ruimtelijke ingrepen in de EHS (tegenwoordig het NNN)

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Colofon

Opdrachtgever Provincie Zuid Holland

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen: Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Telefoon 030 265 55 55

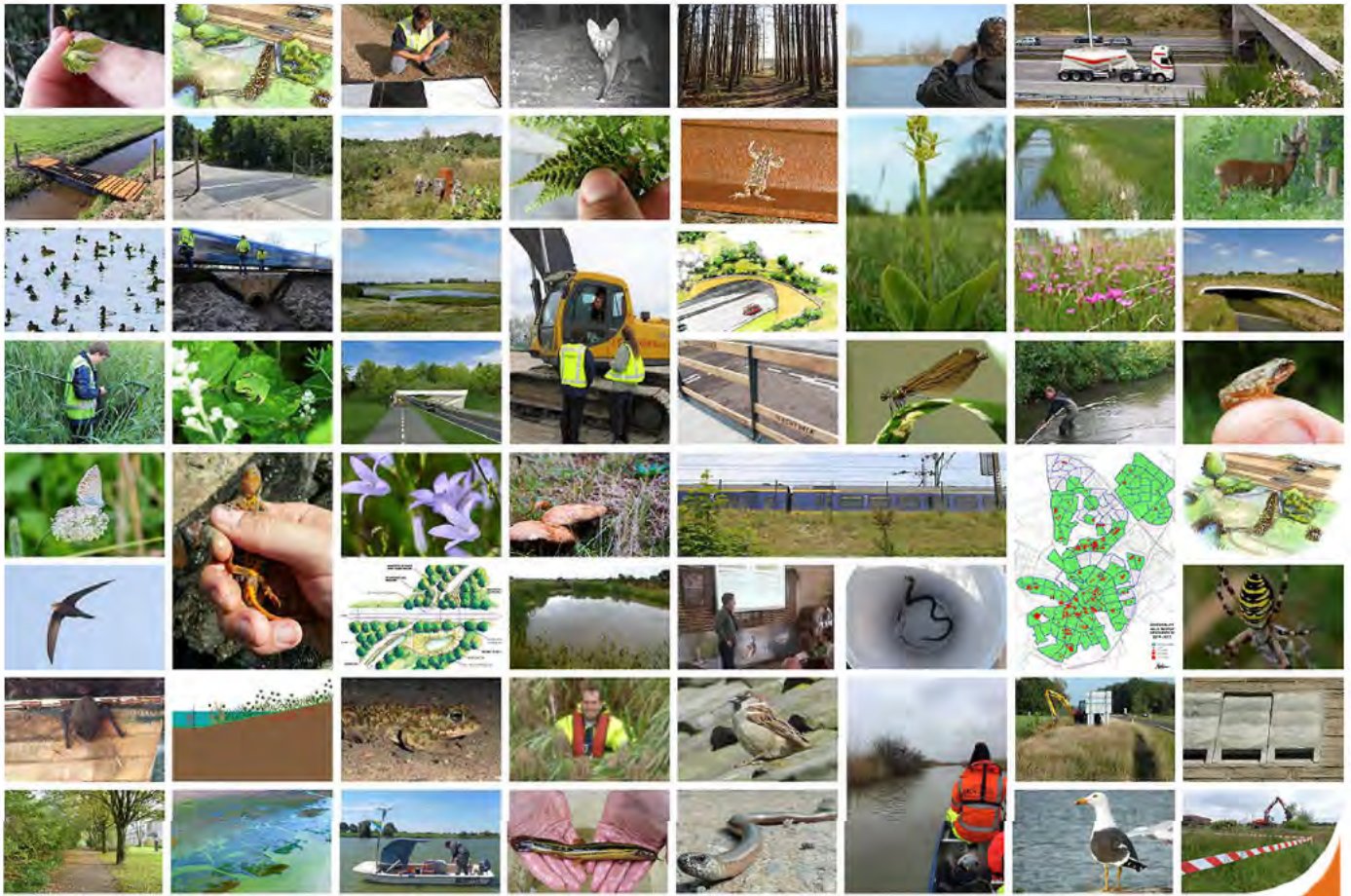
Ondertekenaar

Projectnummer RM006148

Kenmerk B85-NRU-KA-1800039

© 2018, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Effecten op beschermde gebieden en soorten

23 april 2020 - Versie 1.0

Autorisatieblad

QS en bomeninventarisatie N209

Quicksan ecologie

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Raatjes, KN	✓	23-04-2020
Gecontroleerd door	Schie, FM van	✓	23-04-2020
Vrijgegeven door	Schie, FM van	✓	23-04-2020

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Versie historie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Locatie	3
1.3 Activiteiten	5
1.4 Wettelijk kader	5
1.5 Doel	5
2 Methode	6
2.1 Beschermde gebieden	6
2.2 Beschermde soorten	6
3 Resultaten	8
3.1 Beschermde gebieden	8
3.1.1. Natura 2000-gebieden	8
3.1.2. Natuurnetwerk Nederland (NNN)	9
3.1.3. Belangrijke weidevogelgebieden	9
3.2 Beschermde soorten	10
3.2.1. Vaatplanten	10
3.2.2. Vogels	10
3.2.3. Grondgebonden zoogdieren	11
3.2.4. Vleermuizen	12
3.2.5. Reptielen	16
3.2.6. Amfibieën	16
3.2.7. Vissen	17
3.2.8. Ongewervelden	18
4 Bomeninventarisatie	19
5 Conclusie	22
5.1 Beschermde gebieden	22
5.2 Beschermde soorten	22
5.3 Houtopstanden	25
5.4 Maatregelen	25
5.5 Bovenwettelijke maatregelen	25
6 Bronnen	26
Colofon	27
Bijlage I Bomenkaarten	28
Bijlage II Wet- en regelgeving	30
Wet natuurbescherming (Wnb)	30
Beleid provincies	34

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De provinciale weg N209 kent ter hoogte van Hazerswoude-Dorp veel verkeersdruk. Dit wordt mede veroorzaakt door een tekort aan ontsluitingswegen vanuit het dorp op de N209. Met de realisatie van de Verlengde Bentwoudlaan in Waddinxveen is de verwachting dat het verkeer in de omgeving van Hazerswoude-Dorp verder toeneemt. In het voorjaar van 2018 heeft de provincie Zuid-Holland ingestemd met het uitvoeringsbesluit N209-Zuid. Onderdeel van dit besluit zijn wegaanpassingen aan de bestaande N209 en de realisatie van nieuwe aansluitingen op het lokale wegennet rondom Hazerswoude-Dorp. De wegaanpassingen moet leiden tot betere verkeersdoorstroming op de N209 en behoud van de leefbaarheid in de woonkern Hazerswoude-Dorp. In 2018 heeft de provincie Zuid-Holland twee voorkeursvarianten N209 uitgekozen om verder uit te werken, waarvoor in het kader van de MER reeds een achtergrondrapport natuur is opgesteld (Wegaanpassingen N209 Hazerswoude-Dorp Zuid-Holland, Kenmerk: B85-NRU-KA-1800040). Uiteindelijk is één variant gekozen die uitgevoerd gaat worden, namelijk X-robust. Nu is besloten om het ontwerp van deze variant te optimaliseren. Deze nieuwe variant past niet helemaal binnen het eerder onderzochte onderzoeksgebied waardoor een gedeelte nu niet ecologisch is onderzocht. Voor dit gedeelte is een quickscan ecologie nodig. Daarnaast wordt door de optimalisatie van het ontwerp op twee locaties bomen geraakt die in het achtergrondrapport niet waren geïnventariseerd waardoor een update van de bomeninventarisatie tevens nodig is.

1.2 Locatie

Het plangebied is gelegen in het dorp Hazerswoude-Dorp. Dit dorp is centraal gelegen in de gemeente Alphen aan de Rijn, Zuid-Holland en bevindt zich in het Groene Hart en ligt midden tussen de plaatsen Leiden, Alphen aan den Rijn, Boskoop en Benthuisen. De omgeving van het dorp bestaat uit grasland, sloten, akkers, kanalen, sportvelden, wegverharding en bebouwing. In onderstaande figuren is een overzichtslocatie en zijn overzichtsfoto's weergegeven. In het plangebied hebben vrij recent werkzaamheden plaats gevonden. Hierdoor is weinig tot geen vegetatie aanwezig in het plangebied. Ten opzichte de voorgaande situatie is de wegverharding aangepast en zijn de watergangen geoptimaliseerd. Daarnaast zijn meerdere bomen in het plangebied gekapt. Alleen ten oosten van het plangebied naast de provinciale weg is nog een groenstructuur aanwezig waar bomen staan.

1.3 Activiteiten

De volgende werkzaamheden vinden plaats binnen de twee plangebieden:

- De aanleg van een nieuwe rotonde ter hoogte van de Provinciale weg en Frans Halsstraat (zuidelijke keerrotonde), de aanleg van een bypass en het realiseren van een nieuwe fietsoversteekplaats;
- Wegaanpassingen aan de kruising N209/Dorpsstraat, waarbij de Dorpsstraat-west éénrichtingsverkeer wordt (met uitzondering van fietsverkeer);
- Verplaatsen van de bushalte naar de noordzijde van de kruising met de Dorpsstraat.

Ten behoeve van de hierboven beschreven werkzaamheden vinden de volgende activiteiten plaats:

- Kappen van bomen;
- Aanpassen van oppervlaktewater.

1.4 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden effect hebben op beschermde natuurwaarden.

Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Wet natuurbescherming (Wnb): onderdelen beschermde soorten en beschermde gebieden;
- Provinciaal beleid (Verordening): beschermde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en belangrijke weidevogelgebieden in de provincie Zuid-Holland.

Zie voor uitleg over het wettelijk kader bijlage 1.

1.5 Doel

Het doel van de quickscan is toetsing van de voorgenomen ingrepen aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur. Voorliggende rapportage betreft een quickscan ecologie waarmee middels een bureaustudie en biotoopverkenning een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het plangebied wordt verkregen. Er wordt duidelijkheid gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig? En is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen? Indien mogelijk wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

2 Methode

Hieronder bespreken we de gehanteerde methoden voor het onderzoek naar beschermde gebieden en beschermde soorten.

2.1 Beschermde gebieden

Er is gekeken naar mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden in de omgeving. Beschermde gebieden die zijn meegenomen in deze quickscan omvatten: Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en belangrijke weidevogelgebieden in provincie Zuid-Holland. Hierbij zijn brongegevens van de provincie Zuid-Holland gebruikt.

Voor de effectbepaling is gekeken naar ruimtebeslag op beschermde gebieden en, indien relevant, naar mogelijke indirecte effecten. Indirecte effecten zijn bijvoorbeeld verstoring door geluid, licht, trillingen en optische verstoring. Voor Natura 2000-gebied is ook aangegeven of er vervolgstappen nodig zijn vanwege stikstofdepositie. Voor alle natuurgebieden is onderzocht of ze ook externe werking kennen. Dat wil zeggen dat de bescherming van het gebied ook bij activiteiten rondom het natuurgebied geldt. Dit is aan de orde voor de Natura 2000-gebieden. De provincie Zuid-Holland past met betrekking tot het NNN geen externe werking toe.

Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan nader onderzoek, het aanvragen van een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming of het doorlopen van de ‘nee, tenzij-procedure’ voor NNN-gebied.

2.2 Beschermde soorten

Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming. Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar in (de omgeving van) het plangebied geraadpleegd. Als zoekgebied is een afstand van tenminste 1 kilometer tot het plangebied gehanteerd.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten met een jaarrond beschermd nest meegenomen. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden verstoord of vernietigd als het nest in gebruik is.

Oriënterend veldbezoek

Het oriënterend veldbezoek van een quickscan ecologie kan het hele jaar door worden uitgevoerd omdat het in eerste instantie gaat om een verkenning van geschikte biotopen voor beschermde soorten in het plangebied. Een veldecoloog van Movares heeft op 25 maart 2019 het plangebied bezocht. Tijdens het veldbezoek is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren in (de omgeving van) het plangebied. Tijdens de inspectie is ook een biotoopbeoordeling uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar de aanwezigheid van geschikte biotopen en essentiële landschappelijke functies voor beschermde soorten.

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

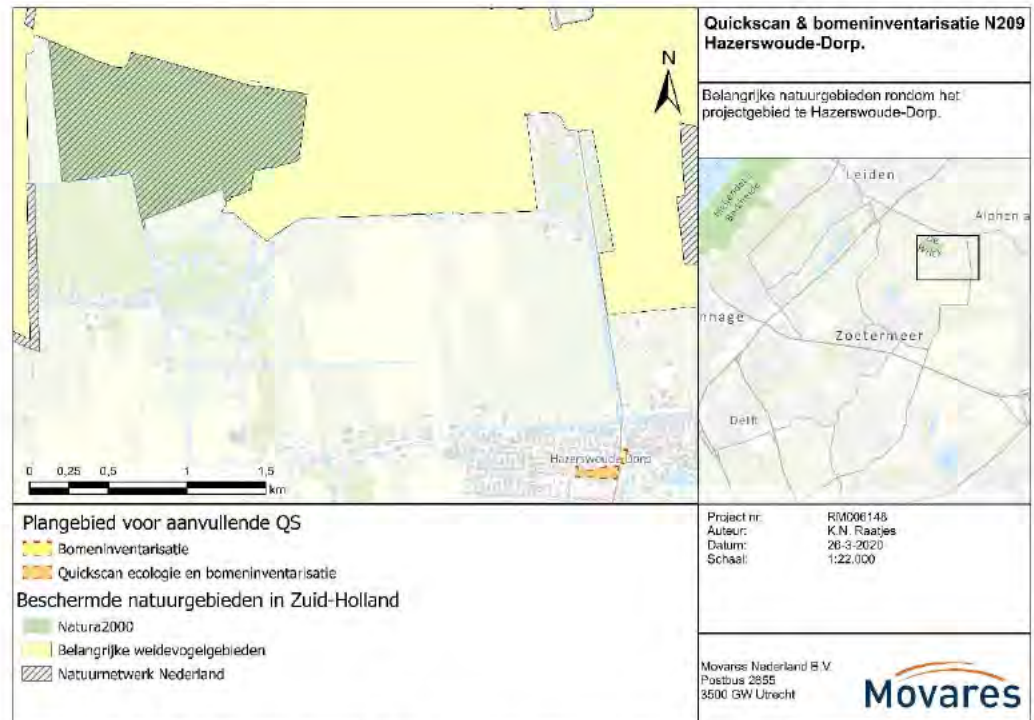
Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of nader/ aanvullend onderzoek nodig is. Indien een soort werkelijk aanwezig is binnen het projectgebied en er sprake is van negatieve effecten, is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. Indien mogelijk wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

3 Resultaten

3.1 Beschermd gebieden

In onderstaand figuur is de ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Figuur 3.1: De ligging van beschermde natuurgebieden in de omgeving van het plangebied.

3.1.1. Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Natura 2000-gebied De Wilck op een afstand van 2,6 kilometer ten opzichte van het gebied.

Ruimtebeslag

De wegaanpassingen leiden niet tot ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied De Wilck ligt op een afstand van tenminste 2,6 kilometer. Directe negatieve effecten als gevolg van oppervlakteverlies zijn daarmee uitgesloten.

Indirecte effecten (verstoring)

Gezien de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied, en de aanwezigheid van tussenliggende gebouwen en objecten worden indirecte negatieve effecten als gevolg van verstoring door trillingen, licht en optische verstoring worden uitgesloten.

Stikstofdepositie

Gezien de uitspraak van de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State (hierna: Afdeling) op 29 mei 2019 ten aanzien van het Programma Aanpak Stikstof (PAS), een stikstofberekening moeten worden uitgevoerd om negatieve effecten definitief uit te sluiten. De Afdeling heeft geoordeeld dat de passende beoordeling die aan het PAS ten

grondslag ligt niet voldoet. Het PAS kan niet meer gebruikt worden als passende beoordeling voor toestemmingsverlening. Ook mag er niet meer worden gewerkt met drempelwaarden voor de effectbeoordeling maar moet middels een berekening worden aangetoond dat er geen sprake is van toename van stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied. In deze berekening moeten emissies tijdens de aanlegfase en de gebruiksfase (in zoverre deze afwijkt van het huidige gebruik) worden meegenomen.

Het Natura 2000-gebied De Wilck ligt op een afstand van circa 2,6 km van het plangebied. Het Natura 2000-gebied De Wilck is een Vogelrichtlijngebied en kent zodoende geen habitattypen die gevoelig kunnen zijn. De leefgebieden van de aangewezen Vogelrichtlijnsoorten kleine zwaan en smient zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kleine zwaan en smient als gevolg van stikstofdepositie kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

Na de Wilck is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. Dit gebied ligt op ruim 10 km afstand van het plangebied. Voor variant X-robust is in het kader van het MER een stikstofdepositieberekening uitgevoerd voor de gebruiksfase. Na 5 km zijn er geen verkeerseffecten meer te zien. De optimalisatie van variant X-robust betreft een kleine aanpassing op het geheel en leidt niet tot andere verkeerstromen. Negatieve effecten door stikstofdepositie in de gebruiksfase door de optimalisatie van variant X-robust worden daarom uitgesloten. Voor de aanlegfase is nog geen AERIUS berekening uitgevoerd.

3.1.2. *Natuurnetwerk Nederland (NNN)*

Op een afstand van 1,2 kilometer ten noorden van het plangebied bevinden zich terreinen die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het betreft weilanden gelegen aan de Galgweg. De voorgenomen werkzaamheden leiden daardoor niet tot vermindering van de samenhang en kwaliteit van natuur binnen het NNN. Voor de wegaanpassingen aan de N209 is geen bestemmingswijziging nodig binnen NNN-gebied. Toetsing aan de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is daarom niet aan de orde. In de MER zullen mogelijk indirecte negatieve effecten wel in kaart worden gebracht.

3.1.3. *Belangrijke weidevogel- gebieden*

De wegaanpassingen leiden niet tot ruimtebeslag op weidevogelgebieden. Het dichtstbijzijnde weidevogelgebied ligt op 866 meter en is gelegen ten noorden van de Katjesweg. Voor de aanpassingen aan de N209 is geen bestemmingswijziging nodig binnen belangrijk weidevogelgebied. Toetsing aan de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is daarom niet aan de orde. Ten aanzien van belangrijke weidevogelgebieden zijn geen vervolgstappen benodigd. In de MER zullen mogelijk indirecte negatieve effecten wel in kaart worden gebracht.

3.2 Beschermde soorten

In deze paragraaf wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in (de omgeving van) het plangebied worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden op kunnen treden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag ontheffing).

3.2.1. Vaatplanten

Resultaten bureaustudie

In (de omgeving van) het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van wettelijk beschermde soorten vaatplanten.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is onderzocht of het plangebied aanwezige biotopen van beschermde soorten vaatplanten bevat. Het onderzoek is uitgevoerd in het voorjaar waarin vroegbloeiende planten, zoals stinsenplanten en andere voorjaarsbloeiërs, gemakkelijk te identificeren zijn. In het veld is een biotoopbeoordeling gemaakt op basis van indicatorsoorten. Op basis van biotoop worden in het plangebied geen beschermde soorten verwacht. In een groot gedeelte van het plangebied hebben zeer recent werkzaamheden plaatsgevonden. Hierdoor is vrij weinig vegetatie aanwezig in het plangebied. Waargenomen soorten zijn narcissen, gele lis, ridder zuring, speenkruid en krabbenscheer. Deze soorten duiden aan dat het karakter van het plangebied voedselrijk is. Dit kan mede komen doordat het plangebied wordt gebruikt als uitlaatgebied. Beschermde soorten vaatplanten worden daarom niet verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

Beschermde soorten vaatplanten zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Negatieve effecten op deze soortgroep worden niet verwacht. Voor de soortgroep zijn geen vervolgstappen benodigd.

3.2.2. Vogels

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.2: Vogels met een jaarrond beschermd nest die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, november 2019.

Soort	Categorie Wnb
Grote gele kwikstaart	V
Huismus	V

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb).

Resultaten veldbezoek

Algemene broedvogels

Binnen het plangebied is geschikt broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels. Het gaat om bosschage (van bomen) en oevers. Tijdens het veldbezoek zijn diverse algemene vogelsoorten waargenomen, zoals kauw, meerkoet en wilde eenden.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen jaarrond beschermde vogels en nesten van deze soortgroep waargenomen. Het plangebied is niet geschikt voor jaarrond beschermde nesten. Ten eerste zijn in het plangebied geen bomen met horsten of holten aangetroffen, die een nestplaats kunnen bieden voor boombewonende soorten met jaarrond beschermde nesten. Ten tweede staat er geen bebouwing in het plangebied wat geschikt kan zijn voor gebouw bewonende soorten met jaarrond beschermde nesten.

Effectbespreking en vervolgstappen

Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied broedbiotoop aanwezig voor algemene soorten broedvogels. Het vernietigen van in gebruik zijnde nesten en het verstoren van broedende vogels is verboden conform Wnb artikel 3.1.

Vervolgstappen zijn zodoende benodigd. Om vernietiging van in gebruik zijnde nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij aan de oevers wordt gewerkt en waarbij bomen worden gekapt, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in het water en langs de oevers in het plangebied geen broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied worden geen nesten van jaarrond beschermde vogels verwacht. Negatieve effecten op jaarrond beschermde vogels kunnen worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet benodigd.

3.2.3. Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureaustudie

In (de omgeving van) het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van wettelijk beschermde soorten grondgebonden zoogdieren. Op basis van regionale verspreiding komt mogelijk de soort waterspitsmuis voor.

Resultaten veldbezoek

Een groot gedeelte van het plangebied bevat geen of weinig vegetatie (zie figuur 1.2 en 3.2). Op den duur zal dit weer aangroeien met naar verwachting alleen gras. Momenteel is alleen direct aan de N209 een bosschage aanwezig die enkele bomen bevat met de soorten esdoorns, kastanjes, eiken en vlier. Deze kunnen door algemene soorten, zoals de huisspitsmuis en kleine marterachtige, worden gebruikt. Dit zijn soorten die

vrijgesteld zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen door de provincie Zuid-Holland. Aangezien de oevers weinig tot geen vegetatie bevatten kunnen beschermde soorten, zoals de waterspitsmuis, worden uitgesloten.

Effectbespreking en vervolgstappen

Het oostelijke gedeelte van het plangebied is geschikt voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren, zoals de huisspitsmuis en kleine marterachtige. Deze dieren kunnen door de werkzaamheden worden verstoord. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig omdat de soorten algemeen zijn vrijgesteld door de provincie Zuid-Holland bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel moet worden voldaan aan de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd uit te voeren vanuit één kant, zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen. Bij voorkeur vanuit het noorden beginnen en richting het zuiden werken.

Figuur 3.2. Impressie omgeving plangebied. In dit figuur is het bosschage te zien die gekapt dient te worden ten behoeve van de aanleg zuidelijke keerrotonde.

3.2.4. Vleermuizen

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de soorten vleermuizen weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.4: Beschermde vleermuizen die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, maart 2020.

Soort	Categorie Wnb
Gewone dwergvleermuis	H
Gewone/ grijze grootoorvleermuis	H
Laatvlieger	H
Meervleermuis	H
Rosse vleermuis	H
Tweekleurige vleermuis	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb).

Resultaten veldbezoek

Het oriënterende veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden waardoor geen actieve vleermuizen konden worden waargenomen. Wel is zo goed als mogelijk biotoopinformatie verzameld om de aan- of afwezigheid van mogelijke foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen te bepalen.

Vleermuizen foerageergebied

In (de omgeving van) het plangebied zijn geschikte foerageergebieden voor vleermuizen aanwezig. De bomen en waterelementen in het plangebied vormen potentieel foerageergebied voor vleermuizen. Een gedeelte van het potentiële foerageergebied zal door de aanleg van een zijafslag van de nieuwe rotonde verdwijnen. Echter, in de directe omgeving blijft voldoende foerageergebied bewaard. Denk hierbij aan het gebied rond de Zuidsingel (westelijk van plangebied) en rond de Zuiddijk (oostelijk van plangebied). Het gaat daarom niet om essentieel foerageergebied.

Vleermuizen vliegroutes

In (de omgeving van) het plangebied zijn groenstructuren en waterlichamen aanwezig die door vleermuizen mogelijk als vliegroute kunnen worden gebruikt. De waterelementen ter hoogte van de Zuiddijk en de Zuidsingel kunnen door vleermuizen worden gebruikt als vliegroute (route rood in figuur 3.3). Daarnaast staan de bomen in het oosten van het plangebied in verbinding met de bomenrij aan de Paulus Potterstraat die richting begraafplaats loopt wat mogelijk kan functioneren als foerageergebied (route blauw in figuur 3.3). De treurwilg gelegen naast de Provincialeweg en langs de Zuiddijk/Zuidsingel (zie figuur 3.4) kan dienen als hop-over voor vleermuizen om vanaf de Zuidsingel naar de Zuiddijk te komen (route rood in figuur 3.3). Daarnaast kan deze ook dienen als hop-over om vanaf de Zuiddijk richting de zuidelijk gelegen begraafplaats te komen (gecombineerde route rood en blauw in figuur 3.3). Zuidelijk van het plangebied is niet nog een dergelijke hop-over functie aanwezig.

Vleermuizen verblijfplaatsen

De bomen binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek visueel geïnspecteerd op holten die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen boomholten aangetroffen die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

In de omgeving van het plangebied zijn geschikte verblijfplaatsen aanwezig in de vorm van boomholten (zie ook rapportage B85-NRU-KA-1800040) en openingen in

gebouwen (zoals woonhuizen rondom Zuidsingel 16). Ter hoogte van het kanaal aan de Zuidoost staat een oude treurwilg met geschikte holten voor boombewonende soorten vleermuizen. Deze treurwilg staat op circa 30 meter van het plangebied (zie figuur 3.4).

Figuur 3.3: Mogelijke vliegroutes vleermuizen in (en rondom) het plangebied. Route rood is de route Zuidsingel – Zuidsingel. Route blauw is de route richting de begraafplaats. Route geel is een alternatieve route buiten het plangebied.

Effectbespreking en vervolgstappen

Vleermuizen foerageergebied

Door de werkzaamheden kan er ruimtebeslag zijn op foerageergebied van vleermuizen. Er blijft echter voldoende foerageergebied in de directe omgeving van de plangebieden bewaard. Denk hierbij aan het park rond de HH Engelbewaarderskerk, het westelijke gedeelte van Zuidsingel, rondom de Zuidoost en rond de algemene begraafplaats.

Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen wel negatieve effecten door verstoring door licht optreden. Deze effecten kunnen worden voorkomen door te werken tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting waarbij groenstructuren en watergangen (oppervlaktewater) onverlicht blijven.

Figuur 3.4: Foto boven; overzichtsfoto van de aanwezige treurwilg gelegen naast het kanaal aan de Zuiddijk. Foto onder; Geschikte holte voor verblijfplaatsen voor vleermuizen in desbetreffende treurwilg.

Vleermuizen vliegroutes

In het plangebied zijn lijnvormige structuren aanwezig in de vorm van bomen en watergangen. De bomen die geraakt worden door het project vormen mogelijk een verbidingszone tussen het gebied aan de Zuiddijk en de algemene begraafplaats (route blauw uit figuur 3.3). Negatieve effecten als gevolg van het project kunnen niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is benodigd om effecten te kunnen uitsluiten.

Vleermuizen verblijfplaatsen

In het plangebied staan geen gebouwen en zijn geen bomen aangetroffen met geschikte invliegopeningen voor vleermuizen. Negatieve effecten door vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen daarom worden uitgesloten. In de directe omgeving van het plangebied zijn wel gebouwen en bomen met holten aanwezig die mogelijk als verblijfplaats door vleermuizen worden gebruikt. Op deze mogelijke verblijfplaatsen kunnen negatieve effecten optreden door verstoring door licht. Negatieve effecten door lichtverstoring kunnen worden voorkomen door te werken tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting waarbij de groenstructuren en gebouwen onverlicht blijven.

3.2.5. Reptielen

Resultaten bureaustudie

In (de omgeving van) het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van wettelijk beschermde soorten reptielen.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Op basis van de aanwezige biotoop worden deze ook niet in (de omgeving van) het plangebied verwacht. Het plangebied bevat weinig begroeiing in de vorm van heideterreinen, bosranden, houtwallen, broeihopen en structuurrijke oevers.

Effectbespreking en vervolgstappen

Beschermde soorten reptielen worden niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op deze soortgroep kunnen daarmee worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet benodigd.

3.2.6. Amfibieën

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde soorten amfibieën weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3.6: Beschermde amfibieën die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, maart 2020.

Soort	Categorie Wnb
Bastaardkikker	AV
Bruine kikker	AV
Gewone pad	AV
Meerkikker	AV
Rugstreeppad	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Door de aanwezigheid van ruderaal terreinen, zandige gebieden en watergangen met natuurvriendelijke oever kan een soort als rugstreeppad binnen het gebied worden verwacht. In de laatste vijf jaar is de rugstreeppad op een afstand van minimaal 780 meter ten opzichte van het plangebied waargenomen. Gezien het feit dat de rugstreeppad een mobiele soort is, maakt dit het voorkomen van deze soort in het plangebied aannemelijk.

Naast de rugstreeppad is het plangebied (gedeeltelijk) geschikt voor algemene soorten amfibieën zoals de gewone pad en de bruine kikker. Dit zijn door de provincie Zuid-Holland algemeen vrijgestelde soorten bij ruimtelijke ontwikkeling.

Effectbespreking en vervolgstappen

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor de rugstreeppad. Om deze soort al dan niet uit te sluiten is aanvullend ecologisch onderzoek naar deze soort noodzakelijk.

Het plangebied is daarnaast geschikt voor algemene soorten amfibieën, zoals de gewone pad. Negatieve effecten op deze soorten kunnen optreden. Er is geen ontheffing in het

kader van de Wet natuurbescherming nodig, omdat deze soorten algemeen zijn vrijgesteld door de provincie Zuid-Holland bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten dient wel te worden voldaan aan de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden door bij het werken aan de watergangen dit vanuit één kant uit te voeren, zodat aanwezige dieren de kans krijgen zich te verplaatsen.

3.2.7. Vissen

Resultaten bureaustudie

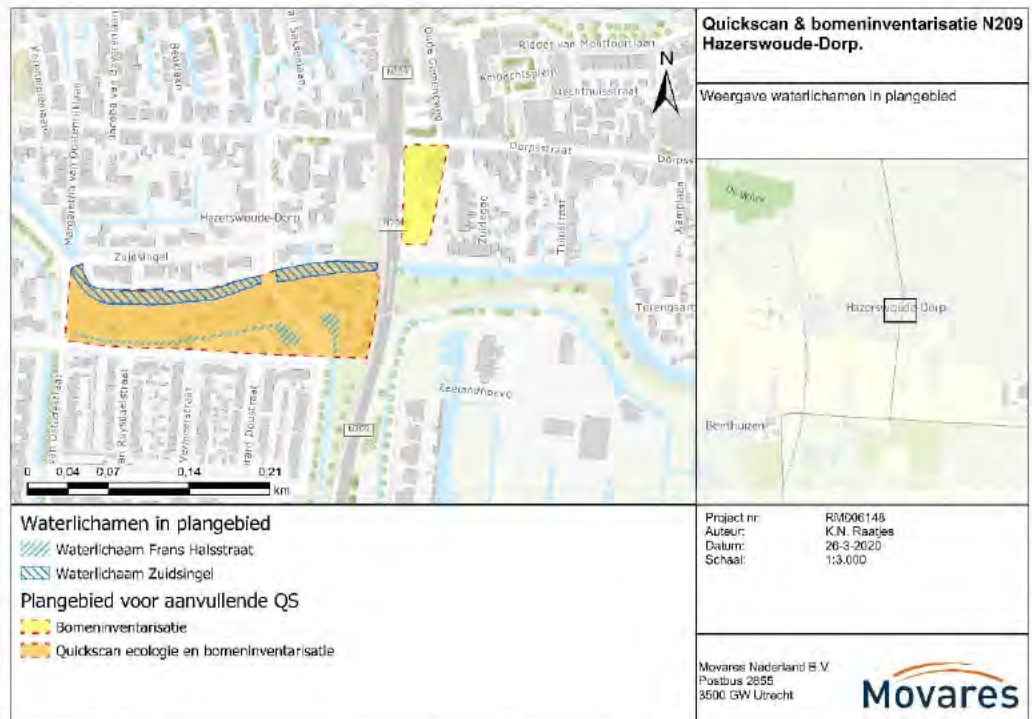
In (de omgeving van) het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van wettelijk beschermde soorten vissen. Op basis van ligging in het land komt mogelijk de soort grote modderkruiper voor.

Resultaten veldbezoek

Middels visuele inspectie zijn de wateren in het plangebied geïnspecteerd op geschikt leefgebied voor beschermde soorten vissen. Op basis van ligging van het plangebied kan mogelijk de grote modderkruiper voorkomen. De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige onderwaterplantengroei. Ten tijde van het veldbezoek waren vrij weinig waterplanten aanwezig in het water gelegen naast de Frans Halsstraat (zuidelijk in plangebied, zie figuur 3.4). Hierdoor wordt het voorkomen van deze soort niet wordt verwacht in dit gedeelte van het plangebied. Dit kan mede komen door de ingrepen die recent hebben plaatsgevonden. De watergang aan de zijde van de Zuidsingel (noordelijk in plangebied, zie figuur 3.4) bevat wel waterplanten, namelijk krabbenscheer. Echter, een soort als de grote modderkruiper prefereert ondergedoken waterplanten waardoor het sterk doet lijken op goed ontwikkelde verlandingsfase. Dit is niet het geval in het plangebied. Op basis hiervan wordt de soort niet verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

Beschermde soorten vissen worden niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op beschermde soorten vissen treden naar verwachting niet op. Voor deze soorten dient wel te worden voldaan aan de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Bij werkzaamheden aan het water kan bijvoorbeeld de bak van een graafmachine door het water worden gehaald om de aanwezige waterfauna weg te “jagen”. Daarnaast kan ook gedacht worden om de werkzaamheden aan de oever, kade of in het water vanuit één kant uit te voeren, zodat de aanwezige dieren de mogelijkheid hebben om te verplaatsen.

Figuur 3.5: Waterlichamen gelegen in het plangebied (naamgeving).

3.2.8. Ongewervelden

Resultaten bureaustudie

In (de omgeving van) het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van wettelijk beschermde soorten ongewervelden. Op basis van ligging in het land komt mogelijk de soort groene glazenmaker voor.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen wettelijk beschermde soorten ongewervelden waargenomen. Wel zijn er in het water aan de Zuidsingel (zie figuur 3.5) groeiplaatsen van krabbenscheer aangetroffen. Stilstaande wateren met krabbenscheer vormen geschikt leefgebied voor de groene glazenmaker. Andere soorten ongewervelden worden door de afwezigheid van geschikte waardplanten niet verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

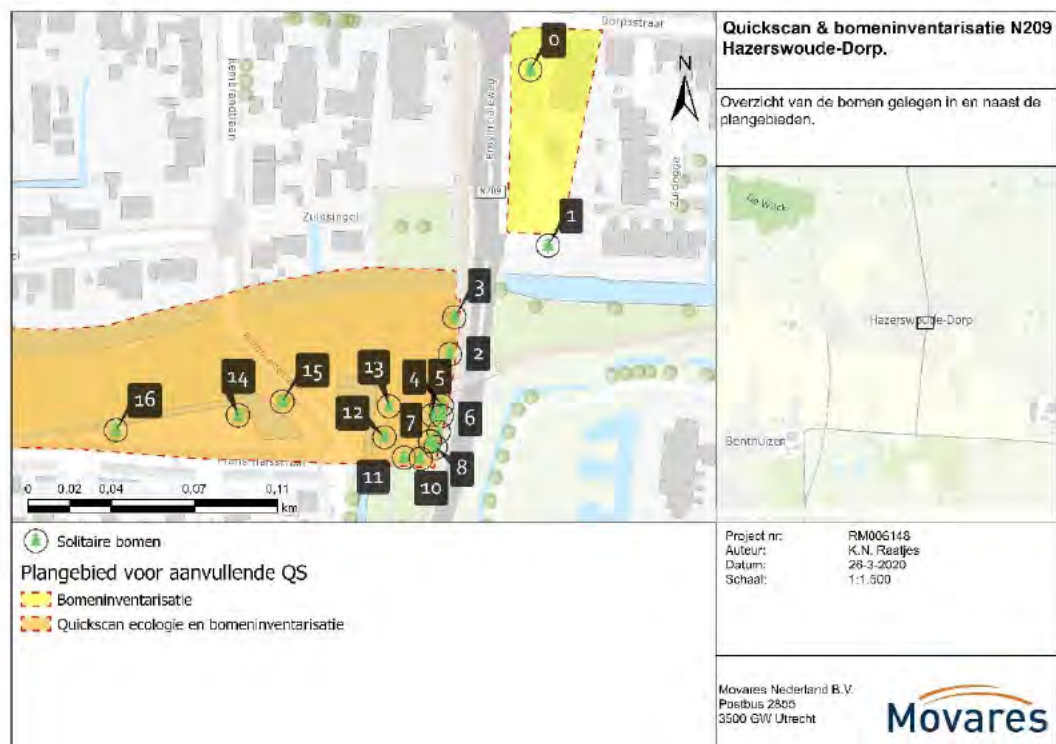
Mogelijk vormt het water aan de zijde van de Zuidsingel (noordelijk in plangebied, zie figuur 3.5) leefgebied voor de groene glazenmaker. De aanleg van de rotonde zorgt niet voor een ingreep op dit leefgebied. Echter, voor een goede aansluiting dient de brug die aansluit op de rotonde verbreedt te worden. Hierdoor gaat een klein gedeelte van leefgebied verloren door oppervlakte verlies. Om deze soort al dan niet uit te sluiten is aanvullend ecologisch onderzoek naar deze soort noodzakelijk.

4 Bomeninventarisatie

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de boominventarisatie voor de twee plangebieden. In deze gebieden zijn inventarisaties uitgevoerd om een overzicht te krijgen van de locatie, het aantal en de leeftijd (diameter) van de bomen en struiken die mogelijk gekapt moeten worden. Daarnaast is gekeken of voor de kap van deze bomen een kapvergunning vereist is. De resultaten van de kapinventarisatie zijn weergegeven in figuur 4.1 en in de onderstaande tabel 4.1. In totaal zijn 17 bomen geïnventariseerd in beide gebieden.

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft in haar Algemene Plaatselijke Verordening (APV) bepalingen opgenomen voor het vellen van bomen. Artikel 4.11 van de APV beschrijft dat het is verboden zonder omgevingsvergunning van het bevoegd gezag een houtopstanden te vellen of te doen vellen die staan vermeld op de Bomenlijst Alphen aan den Rijn. Het bevoegd gezag kan aan de omgevingsvergunning zoals bedoeld in artikel 4.11 een herplantplicht verbinden onder nader te stellen voorschriften.

Binnen beide plangebieden zijn 16 bomen aanwezig. Boom nr 1 ligt buiten het plangebied. Van deze 16 bomen worden 14 bomen daadwerkelijk door het project geraakt. Het gaat om boom nr 0 en nr 2 t/m 13 (zie figuur 4.1). De bomen maken geen onderdeel van een houtopstand die vermeld staat op de lijst van monumentale bomen van de APV van de gemeente Alphen aan den Rijn, met uitzonder van boom 16 (Willem-Alexanderboom). De overige bomen kunnen zonder vergunning van de gemeente Alphen aan den Rijn worden gekapt. Bomen die wel op de lijst stonden zijn reeds al gekapt ten aanzien van een ander project.

Figuur 4.1: Inventarisatiekaart met solitaire bomen die in en rondom de plangebieden voorkomen. De nummers in de kaart komen overeen met de NR in tabel 4.1. Zie bijlage I voor uitgebreidere overzichtskaart.

Tabel 4.1: Soortenlijst van de aanwezige bomen in beide plangebieden. NR 0 en 1 zijn gelegen in het plangebied ter hoogte van de kruising Dorpsstraat – N209.

NR	Soort	Diameter	Omtrek	Opmerkingen
0	paardenkastanje, witte	39	123	
1	els, zwarte	32	101	
2	els, zwarte	73	229	
3	eik	72	227	
4	eik	56	177	
5	eik	50	158	
6	eik	41	130	
7	eik	44	139	
8	eik	70	221	
9	eik	50	158	
10	esdoorn, gewone	38	119	
11	esdoorn, gewone	61	193	
12	es, gewone	14	44	
13	es, gewone	14	44	
14	wilg	51	160	
15	kurkiep	16	51	
16	Koningslinde (Willem-Alexanderboom)	16	50	Boom van bomenlijst

5 Conclusie

In onderstaande paragrafen worden de conclusies en aanbevelingen uit de quickscan besproken.

5.1 Beschermd gebied

Natura 2000

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied De Wilck bevindt zich op een afstand van ongeveer 2,6 kilometer afstand. Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied en het feit dat het gebied niet is aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden, zijn negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied uitgesloten.

Overige gebieden liggen op een afstand van ruim 10 km van het plangebied. Voor variant X-robust is in het kader van het MER een stikstofdepositieberekening uitgevoerd voor de gebruiksfase voor het gehele project. Na 5 km zijn er geen verkeerseffecten meer te zien. De optimalisatie van variant X-robust betreft een kleine aanpassing op het geheel en leidt niet tot andere verkeerstromen. Negatieve effecten door stikstofdepositie in de gebruiksfase door de optimalisatie van variant X-robust worden daarom uitgesloten. Voor de aanlegfase is nog geen AERIUS berekening uitgevoerd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Er is geen ruimtebeslag op het NNN. Gezien de aard van de werkzaamheden en afstand van tenminste 1,2 kilometer, worden indirecte negatieve effecten zoals verstoring en verontreiniging op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN eveneens uitgesloten. Er is geen nadere NNN-toetsing benodigd.

Belangrijke weidevogelgebieden

Er is geen ruimtebeslag op belangrijke weidevogelgebieden. Negatieve effecten op belangrijke weidevogelgebieden kunnen gezien de afstand en het type werkzaamheden worden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

5.2 Beschermd soorten

Binnen het plangebied is biotoop aangetroffen die geschikt is voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: algemene broedvogels, vleermuizen en amfibieën.

In onderstaande tabel is per soortgroep aangegeven of er nader onderzoek nodig is en mogelijk een ontheffing nodig is in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 5.1: Conclusies en aanbevelingen m.b.t. beschermde soorten (Wet natuurbescherming).

Soortgroep	Functie	Beschermde Soorten?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
<i>Vaatplanten</i>		Nee	Nee	Nee
<i>Algemene broedvogels</i>	Mogelijke nestplaats	Ja, zoals meerkoet en wilde eend		Nee, <u>mits</u> maatregelen worden genomen om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen
<i>Vogels met jaarrond beschermde nesten</i>		Nee	Nee	Nee
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Leefgebied	Ja, zoals huisspitsmuis en hermelijn	Nee, het betreft door de provincie Zuid-Holland algemeen vrijgestelde dieren	Nee, wel dient rekening gehouden wordt met de algemene zorgplicht (artikel 1.11).
<i>Vleermuizen</i>	Foerageergebied en verblijfplaatsen	Ja, echter het betreft geen essentieel foerageergebied. Mogelijke verblijfplaatsen liggen buiten het plangebied.	Nee	Nee, <u>mits</u> tijdelijke verstoring van foeragerende dieren en verblijfplaatsen in de buurt voorkomen wordt door uitsluitend overdag te werken of gebruik te maken van gerichte verlichting. Daarnaast geldt voor de gebruiksfase dat ook hier geen lichtverstoring mag optreden op foerageergebieden en verblijfplaatsen door het plaatsen van verlichting langs de weg.
<i>Vleermuizen</i>	Vliegroutes	Ja, mogelijke essentiële vliegroutes	Ja	Ja , indien uit het naderonderzoek blijkt dat het een essentiële vliegroute betreft.
<i>Reptielen</i>		Nee	Nee	Nee
<i>Amfibieën</i>	Voortplantings- en broedbiotoop	Ja, zoals de rugstreeppad	Ja	Ja , indien aanwezigheid van de rugstreeppad in het plangebied wordt aangetoond. Ook dient rekening gehouden wordt met de

Soortgroep	Functie	Beschermde Soorten?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
				algemene zorgplicht (artikel 1.11).
<i>Vissen</i>	Leefgebied	Nee	Nee	Nee, wel dient rekening gehouden wordt met de algemene zorgplicht (artikel 1.11).
<i>Ongewervelden</i>	Leefgebied	Ja, mogelijk groene glazenmaker	Ja , om de soort al dan niet uit te sluiten is aanvullend ecologisch onderzoek naar noodzakelijk.	Ja , indien aanwezigheid van de groene glazenmaker in het plangebied wordt aangetoond.

Nader onderzoek

In bovenstaande tabel is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is naar vliegroutes vleermuizen en leefgebied van de rugstreepad.

Dit onderzoek is hieronder beschreven:

Tabel 5.2: Overzicht benodigde aanvullend onderzoek.

Soort	Onderzoek
Vleermuis vliegroutes	Het nader onderzoek houdt in dat er 2 bezoeken plaatsvinden in de periode 15 mei tot 15 september waarbij het eerste en laatste bezoek 8 weken uit elkaar liggen (vleermuisprotocol 2017). Eén van de bezoeken dient te worden uitgevoerd in de kraamperiode (15 mei – 15 juli)
Rugstreepad	Voortplantingsbiotoop d.m.v. kooronderzoek: Dit onderzoek houdt in dat er 3 bezoeken plaatsvinden in de periode (half) april tot en met augustus waarbij in ieder geval één bezoek in de periode (half) april t/m mei valt. Zomer-/winterbiotoop d.m.v. larven/eisnoeren/juveniele: Dit onderzoek houdt in dat er 1 bezoeken plaatsvindt in de periode (half mei) juni t/m augustus waarbij minimaal 10 dagen tussen de bezoeken zitten.
Groene glazenmaker	De aanwezigheid van groene glazenmaker binnen het plangebied wordt onderzocht middels twee veldbezoeken in de periode juli – augustus. Hierbij worden alle watergangen binnen het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van imago's (volwassen libellen) en op larvenhuidjes.

5.3 Houtopstanden

Voor de aanleg van de rotonde en de aanpassing aan de kruising Dorpsstraat dienen enkele bomen gekapt te worden. Het betreft de bomen nr 0 en 2 t/m 13. Deze bomen staan niet op de Lijst beschermwaardige bomen van de gemeente Alphen aan de Rijn. Boom nr 1 is gelegen buiten het plangebied. Bomen nr 14 t/m 16 liggen binnen het plangebied maar worden niet (direct) geraakt door het ontwerp van X-robust. Boom nr 16 staat genoteerd op de bomenlijst. Het betreft een Willem-Alexanderboom.

5.4 Maatregelen

Om negatieve effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen worden in ieder geval de volgende maatregelen voorgesteld:

- Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden, waarbij beplanting wordt verwijderd of aan oevers/water wordt gewerkt buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige op het gebied van broedvogels worden gecontroleerd of broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de periode vlak voor of na het broedseizoen, het gaat om een broedgeval ongeacht de datum. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.
- Om effecten op algemeen beschermde kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd (denk aan te kappen bomen) van één kant te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen om zich te verplaatsen. Deze maatregel valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).
- Om effecten op algemeen beschermde amfibieën en op vissen zoveel mogelijk te beperken dienen werkzaamheden aan en op het water vanuit één richting te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen om zich te verplaatsen. Deze maatregel valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).
- Mogelijk indirecte effecten als verstoring door licht kunnen voorkomen worden door tussen zonsopgang en zonsondergang te werken. Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstlicht dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen, watergangen en gebouwen in de omgeving te worden vermeden om verstoring te voorkomen (o.a. van vleermuizen). Ook in de gebruiksfase dient te worden voorkomen dat er sprake is van verstoring door verlichting door het plaatsen van wegverlichting.

5.5 Bovenwettelijke maatregelen

Om biodiversiteit in en rondom het plangebied te verhogen, kunnen de volgende bovenwettelijke maatregelen worden toegepast:

- In de omgeving komen mogelijk verschillende soorten amfibieën voor. Door de aanleg van een paddenpoel (ondiepe plas) kan het biotoop in het plangebied voor deze soortgroep verbeteren.
- Probeer meer heterogeniteit in en rondom het gebied te creëren door bij- en vlindervriendelijke planten te planten/zaaien. Dit kan gedaan worden in stroken maar bijvoorbeeld ook in overhoekjes.
- Biodiversiteit begint bij de kleinste diertjes. In plangebied kan verblijfplaatsen voor insecten gerealiseerd worden door insectenhôtels/-stenen te plaatsen. Deze dragen bij aan een gezonde wilde bijen- en vlinderpopulatie van de omgeving.

6 Bronnen

Nationale Databank voor Flora en Fauna (maart 2020)

Movares, 2019. Wegaanpassingen N209 Hazerswoude-Dorp Zuid-Holland: Quicksan ecologie. 2019. Movares (kenmerk. B85-NRU-KA-1800040)

Colofon

Opdrachtgever Provincie Zuid Holland APP Projecte

Uitgave Movares Nederland B.V.

Kennislijn Omgeving en Processen
groep Omgeving en Conditionering: Omgeving en Conditionering

Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Telefoon 0302653276

Ondertekenaar K.N. Raatjes
adviseur ecologie

Projectnummer RM006148

Kenmerk B85-KRA-KA-2000030

©

2020,

Movares

Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Legend:

Tree Type	Diameter	Ontrek	Opmerkingen
0	39	123	paardenkastanje, witte
1	32	101	els, zwarte

**Quickscan & bomeninventarisatie N209
Hazerswoude-Dorp.**

**Bomen gelegen in oostelijk gedeelte plangebied
aanleg rotonde.**

Project nr: RM006148
Auteur: K.N. Raaijjes
Datum: 26-3-2020
Schaal: 1:600

Movares Nederland B.V.
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

FD	Soort	Diameter	Omtrek	Opmerkingen
2	els, zwarte	73	229	
3	elik	72	227	
4	elik	56	177	
5	elik	50	158	
6	elik	41	130	
7	elik	44	139	
8	elik	70	221	
9	elik	50	158	
10	esdoorn, gevone	38	119	
11	esdoorn, gevone	61	193	
12	es, gevone	14	44	
13	es, gevone	14	44	
14	wlg	51	160	
15	kurkepi	16	51	
16	koningslinde	16	50	Willem-Alexanderboom 2013

Bijlage II Wet- en regelgeving

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Wet
natuurbescherming
(Wnb)

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet. Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van hoofdwegen en hoofdvaarwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Tracéwet en hoofdspoorwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning ‘aan te haken’ bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

Bij plannen in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een ‘passende beoordeling’. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling

blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Zorgplicht

Binnen de kaders van de Wet natuurbescherming is de Zorgplichtbepaling (artikel 1.11) van toepassing. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor de natuurwaarden van het gebied, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Het doel van het PAS was het beschermen en ontwikkelen van kwetsbare, voor stikstofgevoelige natuur, terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk bleven. Projecten waren vanuit de Wet natuurbescherming vergunbaar onder verwijzing naar de passende beoordeling die onder het PAS was opgesteld. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wet natuurbescherming. De Afdeling is van oordeel dat de passende beoordeling die aan het PAS ten grondslag ligt, niet voldoet aan de eisen die de Habitatrichtlijn daaraan stelt. Ook is de Afdeling van oordeel dat de grens-, drempel- of afstandsgrenswaarden die voorzagen in een uitzondering op de vergunningplicht, niet rechtmatig waren. Het gevolg is dat plannen en projecten door middel van een afzonderlijke projectspecifieke onderbouwing moeten aantonen dat stikstofdepositie als gevolg van het plan of project niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden. Wanneer dit niet mogelijk is moet middels mitigerende maatregelen of interne/externe saldering worden gekeken of negatieve effecten kunnen worden weggenomen. Wanneer er alsnog negatieve effecten overblijven dient de ADC-toets te worden doorlopen. Dit betekent dat moet worden aangetoond dat er geen Alternatief is met minder schadelijke effecten voor Natura 2000-gebieden, er een Dwingende reden van groot openbaar belang is en dat er Compenserende maatregelen worden getroffen voor Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wet natuurbescherming. Binnen de Wet natuurbescherming worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een

gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wet natuurbescherming wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) Een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) Bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wet natuurbescherming stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is. De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op elke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd naar de bepalingen in de APV te worden gekeken. Er kan een gemeentelijke bescherming (APV) van kracht zijn waardoor het nodig is een gemeentelijke vergunning aan te vragen voor de kap.

Soortbescherming

De Wet natuurbescherming maakt onderscheid tussen:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten' (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de verbodsbepalingen. Deze aanvraag wordt getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);

- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: ‘in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid’;
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: ‘in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie ‘andere soorten’ bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10. Het is verboden:

- a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

- b. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Algemeen vrijgestelde soorten

Voor soorten van de categorie 'andere soorten' (bijlage A en B van de wettekst) kan een vrijstellingsregeling gelden, die per provincie anders kan worden ingestoken. De meeste provincies en het ministerie van LNV hebben 'tabel 1 soorten' van de oude Flora- en faunawet opnieuw vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn soorten zoogdieren en soorten amfibieën.

Bovengenoemde soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat eenieder nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen.

Beleid provincies

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

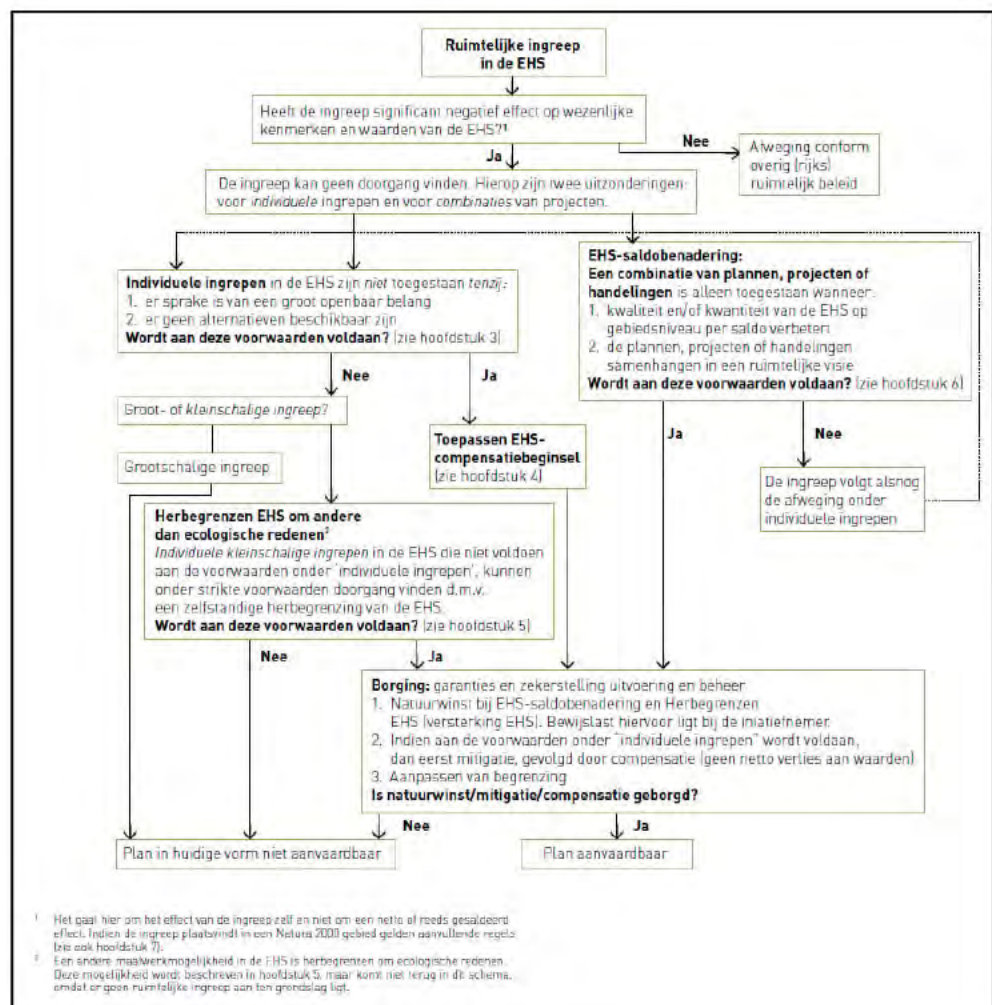
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing van het NNN vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken zoals de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Via het Barro werkt het rijksbeleid door naar de ruimtelijke verordeningen van de provincies.

Het NNN is de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) sinds de afsluiting van het Natuurpact tussen Rijk en de provincies.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan omtrent het NNN. Hieronder staat het beslisschema uit de brochure "Spelregels EHS" weergegeven.

Figuur 0.1: Stroomschema ruimtelijke ingrepen in de EHS (tegenwoordig het NNN)

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Memo

Aan Provincie Zuid-Holland APP Projecten
Van Raatjes, KN
Telefoon 0639834255
Kenmerk B85-KRA-KA-2100018
Projectnummer RM006148
Onderwerp Quickscan N209-Maatregelpakket N207Zuid ZW ontsluitingsweg
Datum 13 juli 2021

Aanleiding

De provincie Zuid-Holland werkt samen met de regio en de gemeenten Alphen aan den Rijn en Waddinxveen aan het verbeteren van de bereikbaarheid en leefbaarheid rondom de N207. Uit onderzoek blijkt namelijk dat de verkeersdruk op de N207 en de wegen ten westen van de N207 de komende jaren steeds meer toeneemt. Dit zorgt voor knelpunten met de doorstroming, bereikbaarheid en leefbaarheid op deze wegen en in de dorpen in deze regio. Deels worden deze knelpunten veroorzaakt door de structuur van de (vaar)wegen in het gebied: de woonkernen en bedrijven in Boskoop en Waddinxveen liggen grotendeels aan de westkant van de rivier de Gouwe, terwijl de N207 aan de oostzijde van de rivier ligt. De enige verbindingen over de Gouwe zijn de hefbruggen in Boskoop en Waddinxveen. Daarom rijdt veel verkeer via deze hefbruggen met als resultaat regelmatig opstoppen en knelpunten. Dit heeft een negatieve invloed op de bereikbaarheid, doorstroming en de leefbaarheid.

Om de bereikbaarheid, doorstroming en leefbaarheid op en rond de N207 te verbeteren hebben de provincie Zuid-Holland en de gemeente Waddinxveen in 2015 een Uitvoeringsbesluit genomen om de Vredenburglaan, de Bentwoudlaan en Verlengde Beethovenlaan te gaan realiseren. In de eerste helft van 2018 is er tevens een Uitvoeringsbesluit genomen door de provincie Zuid-Holland, de gemeente Alphen aan den Rijn en de gemeente Waddinxveen voor de realisatie van de Verlengde Bentwoudlaan (de nieuwe N457) en de aanpassing van de verkeersstructuur in Hazerswoude-Dorp (de N209). Deze Uitvoeringsbesluiten geven de voorkeursrichting aan. Eén van de varianten betreft het maatregelenpakket waarin de zuidelijke rotonde van Hazerswoude-Dorp wordt verlegd, zodat een zuidwestelijke ontsluitingsweg gerealiseerd kan worden (zie Figuur 1). In de huidige situatie ontsluit de rotonde Weidelanden een nieuwbouwlocatie aan de zuidwestkant van het dorp. Daarnaast doet de rotonde dienst om de brandweerkazerne te ontsluiten. Deze rotonde wordt, bij de aanleg van het nieuwe tracé om Weidelanden heen naar de westkant van het dorp, naar het zuiden verschoven. Verlegging heeft tot consequentie dat het plangebied uitgebreid wordt naar een stuk ten zuiden van de Eerste Tocht. Deze verlegging van het plangebied zat nog niet binnen de eerdere planstudies, waardoor een quickscan ecologie noodzakelijk is. Deze quickscan is in onderliggende memo beschreven.

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

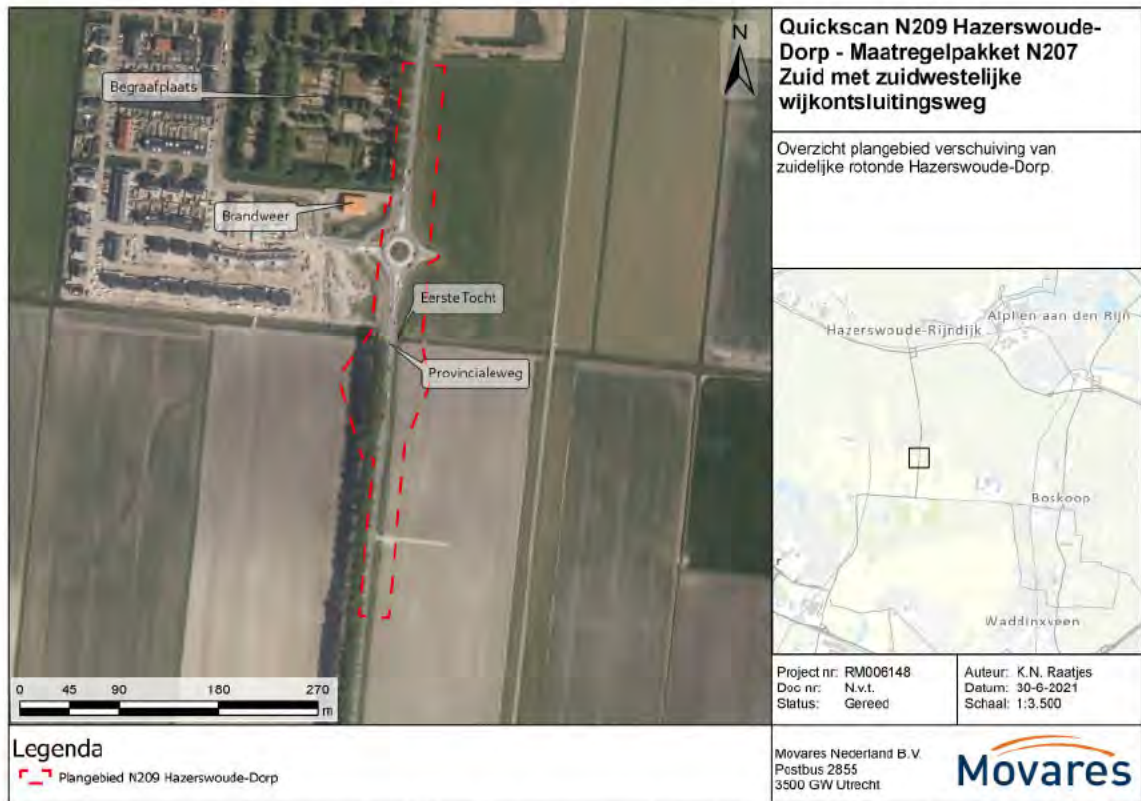

Figuur 1. Maatregelenpakket N207 Zuid met zuidwestelijke wijkontsluitingsweg in Hazerswoude-Dorp.

Locatie

Het plangebied is gelegen ten zuiden van het dorp Hazerswoude-Dorp. Dit dorp is centraal gelegen in de gemeente Alphen aan de Rijn, Zuid-Holland en bevindt zich in het Groene Hart en ligt midden tussen de plaatsen Leiden, Alphen aan den Rijn, Boskoop en Benthuisen. De omgeving van het dorp bestaat uit grasland, sloten, akkers, kanalen, sportvelden, wegverharding en bebouwing. In de onderstaande figuren is te zien wat de scope van deze quickscan ecologie is en is te zien hoe het plangebied eruitziet tijdens het veldbezoek.

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

Figuur 2. Scope onderzoeksgebied voor verlegging van de zuidelijke rotonde Hazerswoude-Dorp.

Figuur 3. Overzicht van het plangebied van de quickscan ecologie. De foto is genomen in zuidelijke richting ter hoogte van de Eerste Tocht. Op de foto is de provincialeweg, het fietspad en een bomenrij waar te nemen. Ter hoogte van de eerste boom buigt, volgens het ontwerp, het

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

fietspad africhting het westen (naar rechts). Op deze plekt begint de realisatie van de nieuwe rotonde.

Activiteiten

De werkzaamheden die gaan plaatsvinden binnen het plangebied zijn:

- De aanleg van een nieuwe rotonde (provinciale weg en fietspad) ten zuiden van de Eerste Tocht met bijbehorende aspecten;
- Verleggen van de bestaande watergang (sloot);
- Kappen van de bestaande bomenrij;
- De sloop van de oude rotonde weidelanden ten noorden van de Eerste Tocht.

De werkzaamheden aangaande de aan te leggen bypass voor de wijkontsluiting zijn nog niet meegenomen in de quickscan, aangezien deze nog niet uitgewerkt zijn en de precieze ligging nog onbekend is. Tevens is er in deze quickscan geen rekening gehouden met een eventuele sloop of verhuizing van de brandweerkazerne.

Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden effect hebben op beschermde natuurwaarden.

Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Wet natuurbescherming (Wnb): onderdelen beschermde soorten en beschermde houtopstanden.

Voor de toetsing aan beschermde gebieden, zowel nationaal als provinciaal, wordt verwezen naar de quickscan Movares, 2019 en Movares, 2020.

Doel

Het doel van de quickscan is toetsing van de voorgenomen ingrepen aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur. Voorliggende rapportage betreft een quickscan ecologie waarmee middels een bureaustudie en biotoopverkenning een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het plangebied wordt verkregen. Er wordt duidelijkheid gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig? En is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen? Indien mogelijk wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

Werkwijze

Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming. Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar in (de omgeving van) het plangebied geraadpleegd (01/2016-12/2021). Als zoekgebied is een afstand van tenminste 1 kilometer tot het plangebied gehanteerd.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten met een jaarrond beschermd nest meegenomen. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden verstoord of vernietigd als het nest in gebruik is. Indien de verstoring van

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort, geldt dit als een overtreding op de Wet natuurbescherming.

Oriënterend veldbezoek

Het oriënterend veldbezoek van een quickscan ecologie kan het hele jaar door worden uitgevoerd omdat het in eerste instantie gaat om een verkenning van geschikte biotopen voor beschermde soorten in het plangebied. Een veldecoloog van Movares heeft op 29 juni 2021 het plangebied bezocht. Tijdens het veldbezoek is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren in (de omgeving van) het plangebied. Tijdens de inspectie is ook een biotoopbeoordeling uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar de aanwezigheid van geschikte biotopen en essentiële landschappelijke functies voor beschermde soorten.

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of nader/ aanvullend onderzoek nodig is. Indien een soort aanwezig is binnen het plangebied en er sprake is van negatieve effecten, is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. Indien mogelijk wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

Beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de voorgenomen ingrepen kunnen optreden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, aanvullend onderzoek of aanvraag ontheffing). Het hoofdstuk eindigt met een overzicht van de soorten waar binnen het plangebied rekening mee moet worden gehouden.

Vaatplanten

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde soorten vaatplanten.

Resultaten veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden in de vroege zomer. Een ideale periode om planten te inventariseren. Het grootste gedeelte van het plangebied bestaat uit bermen. Deze bermen worden gekenmerkt door het bermbeheer dat daar plaatsvindt. De vegetatie is relatief kort gemaaid ten behoeve van de verkeersveiligheid. Soorten die voorkomen zijn typerend voor in bermen met een rijke voedselhuishouding. Soorten die zijn tegengekomen zijn bijvoorbeeld, duizendblad, fluitenkruid, brandnetel, zachte dravik en Engels raaigras.

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

Een ander biotoop dat is waargenomen tijdens het veldbezoek is dat wat op de huidige rotonde ligt. Deze planten zijn namelijk aangelegd door een hoveniersbedrijf. Zodoende worden hierop geen beschermde soorten verwacht.

Het laatste biotoop dat waar te nemen is binnen het plangebied betreft landbouw/ akkerbouw. Gezien de lage grondwaterstand, het voedselrijke karakter van de bodem en de regelmatige verstoring door landbouwmachines worden ook hier geen beschermde soorten vaatplanten verwacht. De enige beschermde soorten die op basis van de biotoop in de akkerranden voor kunnen komen zijn dreps, glad biggenkruid en karthuizer anjer. Het plangebied valt echter buiten het verspreidingsgebied van deze soorten.

Effectbespreking en vervolgstappen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten vaatplanten waargenomen. Deze worden op basis van verspreiding en de aanwezige biotoop ook niet in (de omgeving van) het plangebied verwacht. Negatieve effecten op beschermde soorten vaatplanten worden dan ook uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet benodigd.

Vogels

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 1. Vogels met een jaarrond beschermd nest die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, geraadpleegd juli '21.

Soort	Categorie Wnb
Buizerd	V
Boerenzwaluw	V
Huismus	V
Huiszwaluw	V

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): V = vogels (artikel 3.1 Wnb).

Resultaten veldbezoek

Algemene broedvogels

In het plangebied is een nest van een algemene broedvogel aangetroffen, namelijk van een houtduif. Dit betrof een zeer slecht gebouwd takkenest in de bomenlaan ten zuiden van de Eerste Tocht. In de (omgeving van) het plangebied is tevens geschikt broedbiotoop gevonden voor algemene broedvogels. Het gaat hier om bomen, heggen en hagen. Deze groenvormen zijn geschikt als broedbiotoop voor algemene broedvogels als de houtduif, koolmees, merel en tiftjaf. Tevens zijn de watergangen met rietkragen geschikt broedbiotoop.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied is één (mogelijk) jaarrond beschermd nest waargenomen in de bomenrij ten zuiden van de Eerste Tocht. Dit betrof een groter nest in een wig (opsplitsende stammen). Ten tijde van het veldbezoek leek het dat het nest in gebruik was geweest door zwarte kraaien. Doordat soorten zoals buizerd, ransuil en boomvalk gebruik maken van oude nesten van zwarte

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

kraaien, valt niet uit te sluiten dat deze dit jaar of komende jaren in gebruik zal worden genomen door een van deze soorten. In Figuur 4 is de locatie van het horst aangegeven.

In de rest van het plangebied zijn geen nestlocaties waargenomen van soorten met een jaarrond beschermd nest.

Figuur 4. Locatie vermoedelijke horst in bomenrij ten zuiden van Eerste Tocht, Hazerswoude-Dorp.

Effectbespreking en vervolgstappen

Algemene broedvogels

In het plangebied staat houtachtige beplanting en riet dat geschikt is als broedbiotoop voor algemene broedvogels als de houtduif, koolmees, merel, tjiftjaf, of meerkoet. Indien in het broedseizoen wordt gewerkt/ beplanting wordt verwijderd/ watergangen worden verlegd kan het zijn dat hiermee nesten worden vernield of zodanig worden verstoord dat nesten verloren gaan. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de te verwijderen bomen, struiken en oevers broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In de bomenrij ten zuiden van de Eerste Tocht (zie Figuur 4) is een mogelijke horst aangetroffen. Mogelijk betreft het een horst waar vogels met een jaarrond beschermd nest broeden. Het

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

ontwerp heeft ruimtebeslag op de boom waar het nest zich in bevindt. In de toekomstige situatie komt hier de provincialeweg (rotonde) te liggen). Nader onderzoek dient aan te tonen of het horst in gebruik is door een soort met een jaarrond beschermd nest en of er zodoende ontheffing noodzakelijk is op de Wnb.

Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de beschermde grondgebonden zoogdieren weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 2. Beschermde grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, geraadpleegd juli '21.

Soort	Categorie Wnb
Bosmuis	Av
Bunzing	Av
Dwergmuis	Av
Egel	Av
Gewone bosspitsmuis	Av
Haas	Av
Hermelijn	Av
Huisspitsmuis	Av
Veldmuis	Av

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde soorten zoogdieren in het plangebied aangetroffen. Gezien de biotoop ter plekke (het is een cultuurvolger, dus is te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen) is er gekeken naar functioneel/essentieel habitat voor steenmarter. Aangezien er geen oude schuren, heggen en rommelige bosjes aanwezig zijn binnen het plangebied, worden verblijfplaatsen van de soort niet binnen het plangebied verwacht. Daarnaast bevat het plangebied ook waterelementen (sloten en tochten). Door de afwezigheid van glooiende oevers met structuurrijke vegetatie is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor o.a. waterspitsmuis.

Wel vormen grote delen van het plangebied geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) en andere door de provincie Zuid-Holland vrijgestelde soorten zoogdieren als bosmuis, egel, haas, konijn, mol en huisspitsmuis door de aanwezigheid van grasland, bosschages en ruigtes.

Effectbespreking en vervolgstappen

Het plangebied is ongeschikt voor strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren. Negatieve effecten op niet vrijgestelde soorten kunnen daarmee worden uitgesloten.

Vervolgstappen zijn daarom niet nodig. Als gevolg van de werkzaamheden treden mogelijk wel negatieve effecten op voor vrijgestelde soorten zoogdieren, zoals kleine marterachtigen (bunzing,

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

wezel, hermelijn), bosmuis, egel, haas, mol en veldmuis. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Wel moet ten aanzien van vrijgestelde soorten rekening worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit is onder andere mogelijk door werkzaamheden vanaf één kant uit te voeren, zodat aanwezige dieren de kans krijgen om te migreren.

Vleermuizen

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de soorten vleermuizen weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 3. Beschermde vleermuizen die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, geraadpleegd juli '21.

Soort	Categorie Wnb
Gewone dwergvleermuis	H
Laatvlieger	H
Meervleermuis	H
Rosse vleermuis	H
Tweekleurige vleermuis	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb).

Resultaten veldbezoek

Het oriënterende veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden waardoor geen actieve vleermuizen konden worden waargenomen. Wel is zo goed als mogelijk biotoopinformatie verzameld om de aan- of afwezigheid van mogelijke foerageergebieden, vliegroutes en verblijfplaatsen te bepalen.

Foerageergebied

De bomen(rijen) en waterelementen in het plangebied vormen potentieel foerageergebied voor vleermuizen. In het plangebied is zowel een opgaande groenstructuren aanwezig, in de vorm van een bomenrij, als lijnvormige waterelementen (watergangen). Beide elementen kunnen in gebruik zijn door soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, baardvleermuis en meervleermuis. Andere soorten worden niet verwacht. Er kan binnen het plangebied onderscheid worden gemaakt tussen verschillende soorten foerageergebieden. Mogelijk is de meest zuidelijke 200 meter van het plangebied namelijk essentieel. In dit gedeelte van het plangebied zijn namelijk geen straatlantaarnpalen aanwezig, waardoor hier geen verstoring door licht optreedt. Een gedeelte van dit potentiële foerageergebied zal door ruimtebeslag van het ontwerp verdwijnen. Er kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat het water en de bomen geen essentieel foerageergebied is. Ter hoogte van de begraafplaats in het noorden van het plangebied zijn ook open terreinen aanwezig die worden omsloten door oude bomen. Naar verwachting zal dit terrein ook essentiële foerageergebieden bevatten. Dit gedeelte van het plangebied zal niet geraakt worden door het wegontwerp.

Vliegroute

In (de omgeving van) het plangebied zijn structuren aanwezig die door vleermuizen mogelijk als vliegroute kunnen worden gebruikt. Het gaat hier om een opgaande groenstructuren, in de vorm

Memo

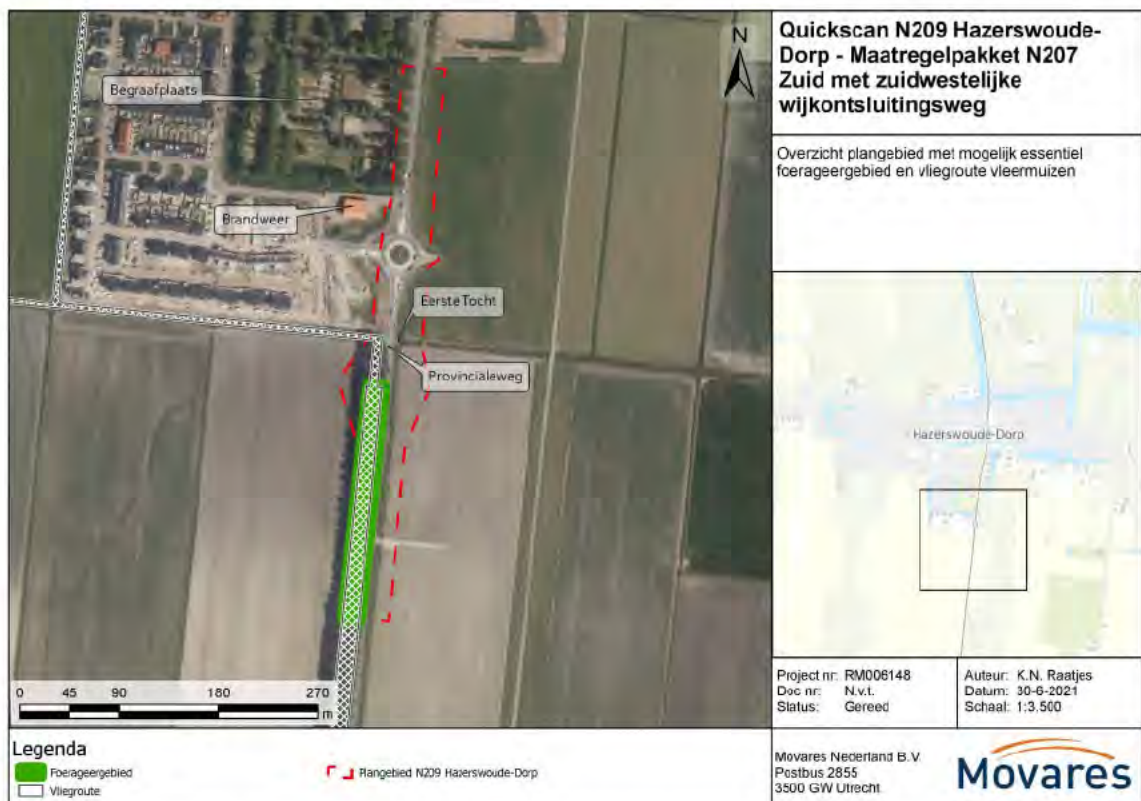
Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

van een bomenrij, en lijnvormige waterelementen (watergangen). De Eerste Tocht staat via het water in directe verbinding met de westzijde van Hazerswoude-Dorp. Naar verwachting zijn er tal van paar-, kraam- en zomerverblijven aanwezig in het Dorp. De route over het water kan zodoende lopen van verblijfplaatsen in het dorp richting foerageergebieden zowel ten noorden als ten zuiden van de huidige rotonde. Soorten die verwacht worden gebruik te maken van de mogelijke vliegroute zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, baardvleermuis en meervleermuis.

Verblijfplaatsen

De bomen in het plangebied zijn visueel geïnspecteerd op holten die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuissoorten, zoals de rosse vleermuis. Er zijn geen boomholten aangetroffen die geschikt zijn voor vleermuizen.

In de omgeving van het plangebied zijn wel mogelijk geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Het gaat hierbij om mogelijke verblijfplaatsen op de begraafplaats.

Figuur 5. Plangebied met de locaties waar mogelijk essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes van vleermuizen zich bevinden.

Effectbespreking en vervolgstappen

Foerageergebied

Door de werkzaamheden treedt er ruimtebeslag op mogelijke foerageergebieden van vleermuizen. Het gaat hier om mogelijke foerageergebieden van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, baardvleermuis en meervleermuis. Andere soorten

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

worden niet verwacht. Aangezien op voorhand niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat deze foerageergebieden niet essentieel zijn (door de geringe lichtvervuiling rond het zuidelijke gedeelte van het projectgebied), dient nader onderzoek aan te tonen of er door de mogelijke werkzaamheden effecten op kunnen treden. Bij vastgesteld gebruik als essentieel foerageergebied is een ontheffing vanuit de Wet natuurbescherming nodig en dienen maatregelen te worden genomen ter behoud of compensatie van het foerageergebied.

Mogelijk treden er tijdelijk negatieve effecten door verstoring van licht op bij niet-essentiële foerageergebieden in de directe omgeving van het plangebied. Dit kan worden beperkt door uitsluitend tussen zonsopgang en zonsondergang te werken. Indien dit niet mogelijk is dient gebruik gemaakt te worden van gerichte verlichting waarbij vegetatie en oppervlaktewater aan de omgevingszijde van het plangebied onverlicht blijft. Dit geldt ook voor het eventuele plaatsen van straatverlichting voor gebruik in de gebruiksfase.

Vliegroute

In het plangebied zijn lijnvormige structuren aanwezig. Binnen het ontwerp zullen zowel bomen gekapt worden, als watergangen verlegd worden. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden kunnen zodoende niet uitgesloten worden, aangezien op voorhand niet gezegd kan worden of het essentiële routes betreft. Nader onderzoek is zodoende benodigd om de mogelijke effecten te kunnen bepalen voor de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, baardvleermuis en meervleermuis. Bij vastgesteld gebruik als essentiële vliegroute is een ontheffing vanuit de Wet natuurbescherming nodig en dienen maatregelen te worden genomen ter behoud of compensatie van de vliegroute. Mogelijk treden er (tijdelijk) negatieve effecten door verstoring van licht op bij mogelijke vliegroutes in de directe omgeving van het plangebied. Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door te werken tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is dient gebruik gemaakt te worden van gerichte verlichting waarbij de waterelementen en bomenrijen zoveel mogelijk onverlicht blijven. Dit geldt ook voor het mogelijk plaatsen van straatverlichting.

Verblijfplaatsen

In het plangebied staan geen gebouwen. Daarnaast zijn er geen bomen aangetroffen die geschikte invliegopeningen bevatten voor boombewonende soorten. Vervolgstappen zijn zodoende niet noodzakelijk.

In de directe omgeving van het plangebied zijn wel mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Tijdens de werkzaamheden kunnen hier negatieve effecten optreden door de indirecte werking van licht. Negatieve effecten door lichtverstoring kunnen worden voorkomen door te werken tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting waarbij de groenstructuren en gebouwen in de omgeving onverlicht blijven.

Reptielen

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde soorten reptielen.

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Op basis van de aanwezige biotoop worden deze ook niet in (de omgeving van) het plangebied verwacht. Biotoop van bijvoorbeeld de levendbarende hagedis (heide, hoogveen, open bossen en ruige graslanden) komt namelijk niet voor binnen het plangebied. Er is wel deels geschikt biotoop aanwezig voor de ringslang. Alleen voortplantingsbiotoop is niet aangetroffen, waardoor de soort niet wordt verwacht binnen het plangebied. De dichtstbijzijnde bekende locatie waar ringslangen voorkomen ligt in Boskoop. Verbindingen tussen het plangebied en habitat van de ringslang zijn nog niet aanwezig. Door realisering van de EVZ Verlengde Bentwoudlaan kan mogelijk in de toekomst de ringslang naar het noordwesten migreren, indien geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig is rondom Hazerswoude-Dorp.

Effectbespreking en vervolgstappen

Er worden geen beschermde soorten reptielen in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op beschermde reptielen worden hiermee niet verwacht. Vervolgstappen zijn daarom niet nodig.

Amfibieën

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de soorten amfibieën weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn.

Tabel 4. Beschermde amfibieën die in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar. Bron: NDFF, geraadpleegd juli '21.

Soort	Categorie Wnb
Bastaardkikker	Av
Bruine kikker	Av
Gewone pad	Av
Kleine watersalamander	Av
Meerkikker	Av
Rugstreeppad	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wnb): H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wnb), N = nationaal beschermde soorten volgens Wnb (artikel 3.10 Wnb), AV = beschermde soorten waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn in de watergangen binnen het plangebied geen amfibieën waargenomen. In de directe omgeving is geschikt biotoop aanwezig voor verschillende soorten amfibieën. Een soort als poelkikker wordt niet verwacht binnen het plangebied en haar omgeving. Deze soort komt voor op zandgronden, terwijl Hazerswoude-Dorp op veengrond ligt. Het kan niet uitgesloten worden dat de rugstreeppad binnen het plangebied voorkomt. Waarnemingen van de soort zijn bekend aan de oostzijde van het dorp. Door het nieuwbouwproject in het zuidwesten van het dorp is er voldoende habitat aanwezig waar een rugstreeppad van gebruik kan maken.

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

Effectbespreking en vervolgstappen

In en rondom het plangebied is habitat aanwezig voor strenger beschermde soorten amfibieën, namelijk de rugstreeppad. Nader onderzoek dient aan te tonen of de soort werkelijk gebruik maakt van het plangebied en haar omgeving.

Als gevolg van de werkzaamheden treden mogelijk ook negatieve effecten op voor vrijgestelde soorten amfibieën, zoals gewone pad en bruine kikker. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Wel moet ten aanzien van vrijgestelde soorten rekening worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit is bijvoorbeeld mogelijk door werkzaamheden vanaf één kant uit te voeren, zodat aanwezige dieren de kans krijgen om te migreren.

Ongewervelden

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde soorten ongewervelden.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn de te verleggen watergangen visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van indicatorsoorten/ waardplanten die kunnen dienen voor beschermde soorten ongewervelden. Ten noorden van het plangebied is een waardplant voor de groene glazenmaker bekend, namelijk krabbenscheer. Deze is niet aangetroffen in de watergangen van het plangebied. Daarnaast bevatten het plangebied vrij weinig verschillende soorten waterplanten. Ook was de abundantie laag. Hierdoor wordt een soort als platte schijfhoren ook niet binnen de watergangen van het plangebied verwacht.

Effectbespreking en vervolgstappen

In het plangebied is geen geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten ongewervelden. Negatieve effecten op beschermde ongewervelden worden hiermee niet verwacht. Vervolgstappen zijn daarom niet nodig.

Vissen

Resultaten bureaustudie

Er zijn in (de omgeving van) het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde soorten vissen.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn de te verleggen watergangen visueel geïnspecteerd op geschikt leefgebied voor beschermde soorten vissen. Een soort als grote modderkruiper leeft bijvoorbeeld bij voorkeur in ondiepe wateren met een dikke modderlaag. Deze mogen de mogelijkheid hebben om periodiek droog te vallen. De watergangen binnen het plangebied hebben als functie om het omliggende akkerland zo snel mogelijk droog te maken. Deze sloten worden gebaggerd, waardoor er niet gesproken kan worden van watergangen met een dikker modderlaag. Daarnaast komt de soort vrijwel niet voor in veengebieden. De dichtstbijzijnde waarnemingen liggen daarom ook nabij de Lek. Voorkomen van de grote modderkruiper wordt niet verwacht binnen het plangebied.

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

Effectbespreking en vervolgstappen

Beschermden soorten vissen worden niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op beschermden soorten vissen treden naar verwachting niet op. Voor vissen dient wel te worden voldaan aan de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Bij werkzaamheden aan het water kan bijvoorbeeld de bak van een graafmachine door het water worden gehaald om de aanwezige waterfauna weg te "jagen". Daarnaast kan ook gedacht worden om de werkzaamheden aan de oever, kade of in het water vanuit één kant uit te voeren, zodat de aanwezige dieren de mogelijkheid hebben om te verplaatsen.

Houtopstanden

Binnen het plangebied staan houtopstanden. Deze worden door de voorgenomen ingreep (deels) gekapt. Het gaat hier om **11 populieren** die geraakt worden door het wegontwerp. De houtopstanden maken onderdeel uit van rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De houtopstanden liggen buiten de grens bebouwde kom Wnb onderdeel houtopstanden van de gemeente Alphen aan de Rijn. De rijbeplanting valt onder een uitzondering, zoals genoemd in Wnb artikel 4.1.f. De Wnb heeft geen betrekking op uit populieren bestaande wegbeplantingen. Hierdoor geldt er geen herplantingplicht. Aanbevolen wordt om een melding te maken bij de provincie voor de kap van de bomen. Mogelijk kan voor de kap van de houtopstanden tevens een omgevingsvergunning van de gemeente aan de orde zijn vanwege bepalingen in de APV of planregels in het bestemmingsplan. Dit dient nader te worden te worden bekeken.

Conclusie

Beschermden soorten

Binnen het plangebied is biotoop aangetroffen die geschikt is voor beschermden soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: algemene broedvogels, vogels met jaarrond beschermden nesten, vleermuizen en amfibieën. In onderstaand overzicht staan de conclusies per soortgroep over het wel/niet nodig zijn van nader onderzoek en de aanvraag van een Wnb ontheffing.

Soortgroep	Beschermden Soorten?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
<i>Vaatplanten</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Algemene Broedvogels</i>	Ja	Nee	Nee, mits maatregelen worden genomen om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen door te werken buiten het broedseizoen of door voorafgaand aan de werkzaamheden het groen/ struiken/ bomen/ oevers/ wateren te laten controleren door een ecooloog op broedende vogels.
<i>Vogels met jaarrond beschermden nesten</i>	Mogelijk	Ja	Ja, indien het oude kraaiennest in gebruik is door een vogel met een jaarrond beschermd nest.

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

Soortgroep	Beschermde Soorten?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	Ja, het plangebied vormt leefgebied voor vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten zoals huisspitsmuis	Nee	Nee, er dient wel rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11). Het betreft door de provincie Zuid-Holland algemeen vrijgestelde dieren.
<i>Vleermuizen foerageergebied</i>	Ja, het betreft mogelijk essentieel foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, baardvleermuis en meervleermuis.	Ja	Ja, indien nader onderzoek aantoont dat het zuidelijke gedeelte van het plangebied essentieel foerageergebied betreft. Nee, mits tijdelijke verstoring wordt voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij het omliggend groen en het open water onverlicht blijven.
<i>Vleermuizen vliegroutes</i>	Ja, het betreft een mogelijk essentiële vliegroutes voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, baardvleermuis en meervleermuis.	Ja	Ja, indien nader onderzoek aantoont dat de waterelementen en/of bomenrij in het plangebied in gebruik is als vliegroute. Nee, mits tijdelijke verstoring wordt voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij het omliggend groen en het open water onverlicht blijven. Daarnaast mogen er ook tussen zonsondergang en zonsopkomst geen obstructies in het water worden gelegd voor dieren die het water volgen als vliegroute.
<i>Vleermuizen verblijfplaatsen</i>	Nee	Nee	Nee, mits tijdelijke verstoring wordt voorkomen door uitsluitend overdag te werken of door gebruik te maken van gerichte verlichting waarbij het omliggend groen en gebouwen onverlicht blijven.
<i>Reptielen</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Amfibieën</i>	Ja, het plangebied vormt potentieel leefgebied voor rugstreeppad. Het plangebied	Ja	Ja, indien rugstreeppad wordt aangetroffen tijdens het nader onderzoek. Overige soorten die voorkomen betreffen door de provincie Zuid-

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

Soortgroep	Beschermde Soorten?	Nader onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?
	vormt tevens leefgebied voor vrijgestelde amfibieënsoorten zoals bruine kikker en gewone pad.		Holland algemeen vrijgestelde dieren. Er dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11).
<i>Ongewervelden</i>	Nee	Nee	Nee
<i>Vissen</i>	Nee	Nee	Nee. Er dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11).

Houtopstanden

11 populieren worden door het wegontwerp geraakt. De populieren liggen buiten de grens bebouwde kom Wnb onderdeel houtopstanden van de gemeente Alphen aan de Rijn. De Wnb heeft echter geen betrekking op uit populieren bestaande wegbeplantingen. Zodoende heeft de Wnb geen betrekking op deze bomen. Aanbevolen wordt om een melding te maken bij de provincie voor de kap van de bomen. Mogelijk kan voor de kap van de houtopstanden tevens een omgevingsvergunning van de gemeente aan de orde zijn vanwege bepalingen in de APV of planregels in het bestemmingsplan. Dit dient nader te worden te worden bekeken.

Kansen voor natuur

Om biodiversiteit in en rondom het plangebied te verhogen, kunnen de volgende maatregelen worden toegepast:

- Aangezien nieuwe watergangen worden gegraven ten behoeve van het nieuwe wegontwerp wordt aanbevolen om deze natuurvriendelijk aan te leggen. Dat wil zeggen met een flauw hellend talud die van beneden de waterlijn tot boven de waterlijn loopt en geschikt is voor waterplanten, oeverplanten, planten van vochtige graslanden en ruigtekruiden;
- In de omgeving (Boskoop) komen meerdere populaties voor van ringslang. Om in te spelen op toekomstige aanleg van de EVZ Verlengde Bentwoudelaan kan gedacht worden om het plangebied Hazerswoude-Dorp ringslang vriendelijk in te richten en daarbij voortplantingsbiotoop aan te leggen in de vorm van broeihopen;
- Door het vernieuwde wegontwerp dient de weg verlegd/ opnieuw aangelegd te worden. Bij een dergelijke ingreep is het vrij eenvoudig nieuwe faunapassages onder de weg door te realiseren. Hierdoor krijgen kleine zoogdieren/ amfibieën de kans om de provinciale weg te kruisen;
- Aangezien er bomen gekapt gaan worden ten behoeve van het wegontwerp en de oude rotonde opgeheven gaat worden, wordt aanbevolen om op de locatie van de oude rotonde bomen terug te planten. Zo kunnen vliegroutes van bijvoorbeeld vleermuizen versterkt worden. Geadviseerd wordt om niet alleen gebruik te maken van dezelfde soort bomen, zoals nu het geval is. Maar een afwisseling tussen verschillende boomsoorten, bijvoorbeeld wilg en linde.

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018
Raatjes, KN
Adviseur Ecologie

Memo

Kenmerk B85-KRA-KA-2100018

Bronnen

Movares, februari 2019. Wegaanpassingen N209 Hazerswoude-Dorp Zuid-Holland. Quicksan ecologie. Effecten op beschermde gebieden en soorten. B85-NRU-KA-1800040.

Movares, april 2020. Qs en bomeninventarisatie N209. Hazerswoude-Dorp, Zuid-Holland. Quicksan ecologie. Effecten op beschermde gebieden en soorten. B85-KRA-KA-2000030.

NDFF. Nationale Database Flora en Fauna. Site: ndff-ecogrid.nl/ Geraadpleegd op: 5 juli 2021.

Bijlage II Aanvullend ecologisch onderzoek

Project N207 Verlengde Bentwoudlaan Zuid-Holland

aanvullend ecologisch onderzoek

Effecten op beschermde soorten

5 oktober 2019 - Versie 1.0

Autorisatieblad

Project N207 Verlengde Bentwoudlaan Zuid-Holland

aanvullend ecologisch onderzoek

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Rutjes NJ (Nils)	✓	4-10-2019
Gecontroleerd door	Schie, FM van	✓	4-10-2019
Vrijgegeven door	Boerefijn, MP	✓	5-10-2019

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Versie historie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Wettelijk kader	3
1.3	Doel	3
2	Locatie en activiteiten	5
2.1	Locatie	5
2.2	Activiteiten	5
3	Methoden	7
3.1	Noordse woelmuis en waterspitsmuis	7
3.2	Vleermuizen vliegroute	8
3.3	Rugstreepad	8
3.4	Ringslang	8
3.5	Grote modderkruiper	9
3.6	Platte schijfhoren	9
3.7	Veldbezoeken	9
4	Resultaten aanvullend onderzoek	11
4.1	Noordse woelmuis en waterspitsmuis	11
4.2	Vleermuizen	12
4.3	Rugstreepad	12
4.4	Ringslang	13
4.5	Grote modderkruiper	14
4.6	Platte schijfhoren	14
5	Effecten op beschermde soorten	15
5.1	Noordse Woelmuis en waterspitsmuis	15
5.2	Vliegroute vleermuizen	15
5.3	Rugstreepad	15
5.4	Ringslang	15
5.5	Grote modderkruiper	15
5.6	Platte Schijfhoren	15
6	Conclusies en aanbevelingen	16
6.1	Ontheffing Wet natuurbescherming	16
7	Bronnen	17
	Colofon	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De bestaande provinciale weg N207 loopt ten oosten van Boskoop en Waddinxveen. De N207 wordt steeds drukker en de verwachting is dat het verkeer in de regio de komende jaren blijft toenemen. In het voorjaar van 2018 heeft de Provincie Zuid-Holland ingestemd met het uitvoeringsbesluit N207-Zuid. Onderdeel van dit besluit is de aanleg van de Verlengde Bentwoudlaan in de gemeente Waddinxveen. De nieuwe autoweg moet de bestaande N455 (Hoogeveenseweg) verbinden met de nog aan te leggen randweg in Waddinxveen (Vredenburglaan-Bentwoudlaan). Het doel van de aanleg van de Verlengde Bentwoudlaan is verbetering van de verkeersdoorstroming, betere bereikbaarheid van de Greenport Boskoop en behoud van de leefbaarheid in de woonkernen Boskoop en Waddinxveen.

1.2 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de voorgenomen ingrepen mogelijk effect hebben op beschermde natuurwaarden. Op basis van het voorlopig ontwerp (VO) is in oktober 2018 door een ecooloog van Movares een quickscan ecologie uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten die vallen onder de Wet natuurbescherming (Wnb). Uit de quickscan is naar voren gekomen dat voor onderstaande soorten aanvullend ecologisch onderzoek nodig is:

- Grondgebonden zoogdieren (noordse woelmuis en waterspitsmuis)
- Vleermuizen (vliegroute)
- Amfibieën (rugstreeppad)
- Reptielen (ringslang)
- Vissen (grote modderkruiper)
- Ongewervelden (platte schijfhoren)

Dit is ook weergegeven in tabel 1 uit de quickscan ecologie (Movares, 2018)

De bevindingen van het aanvullend onderzoek naar beschermde soorten worden opgenomen in de milieueffectrapportage (MER). Het VO en het MER vormen de input voor het Provinciaal Inpassingsplan (PIP): een bestemmingsplan op provinciaal niveau.

1.3 Doel

In de voorliggende rapportage worden de resultaten uit het aanvullend ecologisch onderzoek naar beschermde soorten beschreven. Er wordt duidelijkheid gegeven over de uitkomsten van het aanvullend veldonderzoek en of het nodig is om een ontheffing in het kader van de Wnb aan te vragen.

Tabel 1: Verwachte soorten en de noodzaak tot aanvullend onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (quickscan ecologie, 2018).

Soortgroep	Aanwezig?	Aanvullend onderzoek?	Ontheffing Wet natuurbescherming?
Vogels (algemeen)	Ja, mogelijk broedlocaties van diverse soorten water-, akker- en weidevogels.	Nee, maar er dient wel gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is moet een ervaren ecooloog controleren of er broedende vogels aanwezig zijn.	Nee, maar er dient wel gewerkt te worden buiten de broedperiode. Deze loopt globaal van 15 maart tot 15 augustus. Ook vlak voor en na deze periode kunnen er broedende vogels aanwezig zijn.
Grondgebonden zoogdieren (niet-vrijgesteld)	Ja, mogelijk functioneel leefgebied voor de noordse woelmuis en waterspitsmuis.	Ja, aanvullend onderzoek langs de kleikade en het Bentwoud m.b.v. inloopvallen.	Indien noordse woelmuis en/of waterspitsmuis wordt aangetroffen is een ontheffing nodig.
Grondgebonden zoogdieren (vrijgesteld)	Ja, leefgebied voor soorten als wezel, hermelijn, bunzing, haas, egel en algemene muizen.	Nee, dergelijke soorten zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen	Nee, maar er dient wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11).
Vleermuizen (vliegroue)	Ja, mogelijk vormt de watergang aan de Kleikade een vliegroue.	Ja, twee veldbezoeken ter hoogte van de Kleikade	Indien aanvullend onderzoek een vliegroue aantoot is een ontheffing nodig.
Amfibieën (niet-vrijgesteld)	Ja, mogelijk functioneel leefgebied voor de rugstreeppad.	Ja, drie veldbezoeken naar kooractiviteit van de rugstreeppad.	Indien de rugstreeppad wordt aangetroffen is een ontheffing nodig.
Amfibieën (vrijgesteld)	Ja, functioneel leefgebied voor soorten als de gewone pad en bruine kikker.	Nee, dergelijke soorten zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen.	Nee, maar er dient wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11).
Reptielen	Ja, mogelijk functioneel leefgebied voor de ringslang.	Ja, langslopen structuurovergangen en reptielenplaten plaatsen	Indien de ringslang wordt aangetroffen is een ontheffing nodig.
Vissen	Ja, mogelijk grote modderkruiper in de watergang aan de Kleikade.	Ja, eDNA onderzoek naar grote modderkruiper bij de Kleikade	Indien de grote modderkruiper wordt aangetroffen is een ontheffing nodig.
Ongewervelden	Ja, mogelijk platte schijfhoren in de watergang aan de Kleikade.	Ja, met behulp van een fijnmazig schepnet langs de Kleikade.	Indien de platte schijfhoren wordt aangetroffen is een ontheffing nodig.

2 Locatie en activiteiten

2.1 Locatie

In 2018 heeft de provincie Zuid-Holland een voorkeursvariant gekozen voor de aanleg van de Verlengde Bentwoudlaan ten westen van Waddinxveen. Tijdens het aanvullend ecologisch onderzoek naar beschermde soorten is uitgegaan van deze voorkeursvariant om de begrenzing van het plangebied te bepalen (zie figuur 1).

Figuur 1: Bovenaanzicht van de globale ligging van het plangebied (rood) ten westen van Boskoop en Waddinxveen.

2.2 Activiteiten

Op basis van het voorlopig ontwerp (VO) is het uitgangspunt dat voor de realisatie van de Verlengde Bentwoudlaan onderstaande werkzaamheden worden uitgevoerd:

- Het dempen van sloten;
- Aanleg van een funderingsconstructie;
- Plaatsen van wegmeubilair;
- Aanleg van nieuwe fietspaden en toegangswegen richting landbouwpercelen;
- Aanleg Verlengde Bentwoudlaan inclusief parallelweg (zie figuur 2);
- Aanleg nieuwe rotonde richting de Verlengde Beethovenlaan (zie figuur 3);
- Aanleg nieuwe rotonde richting de N455 Hoogeveenseweg (zie figuur 4);

Figuur 2: Voorlopig wegontwerp (groen) voor de Verlengde Bentwoudlaan, inclusief een nieuwe parallelweg en fietspad (rood). De parallelweg moet toegang bieden tot landbouwpercelen.

Figuur 3: Voorlopig wegontwerp (groen) voor de Verlengde Bentwoudlaan, inclusief een nieuwe parallelweg en rotonde.

Figuur 4: Voorlopig wegontwerp (groen) voor de Verlengde Bentwoudlaan, inclusief nieuwe rotonde en nieuwe fietspaden (rood). De rotonde moet de Verlengde Bentwoudlaan verbinden met de N455/Hoogeveenseweg.

3 Methoden

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd om het werkelijk voorkomen van beschermde soorten van de Wet natuurbescherming (Wnb) te onderzoeken. In onderstaande paragrafen worden de gehanteerde onderzoeksmethoden per soortgroep beschreven.

3.1 Noordse woelmuis en waterspitsmuis

In augustus en september 2019 heeft een ecooloog van Habitus het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van de noordse woelmuis en waterspitsmuis. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform het NDFF-protocol '17.001 – inventarisatie muizen met inloopvallen en de IBN methode (Bergers & La Haye, 2000). In augustus en september 2019 zijn Longworth-life-traps geplaatst gedurende drie nachten om de gebieden te controleren op de aanwezigheid van de noordse woelmuis en waterspitsmuis. De vallen zijn één week voor de vangnachten geplaatst. De vallen zijn toen geplaatst zonder deze op scherp te zetten, zodat de dieren kunnen wennen aan de vallen (pre-bait periode). Tabel 2 in paragraaf 3.7 geeft een overzicht van de data waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd. In figuur 5 en 6 zijn de locaties van de inloopvallen op kaart weergegeven. Ter hoogte van de Kleikade was vee aanwezig. Om te voorkomen dat de vallen kapot worden getrapt door het aanwezige vee is de raai net buiten het plangebied geplaatst (zie figuur 6). De watergang waarlangs de muizen vallen zijn geplaatst staat echter in directe verbinding met de watergang in het plangebied. Bovendien is het biotoop hier meer geschikt voor de waterspitsmuis en de noordse woelmuis. Er kan daarom vanuit worden gegaan dat als hier geen waterspitsmuis of noordse woelmuis wordt aangetroffen, deze ook naar alle waarschijnlijkheid niet aanwezig is binnen het plangebied.

Figuur 5: Locaties raai muizenonderzoek ter hoogte van het Bentwoud.

Figuur 6: locatie raai muizenonderzoek ter hoogte van de Kleikade.

3.2 Vleermuizen vliegroute

In de periode juni-juli 2019 heeft een ecooloog van Movares de watergang aan de Kleikade in het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van een vliegroute voor vleermuizen. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven inventarisatiemethoden uit het vleermuisprotocol van 2017. Om de aanwezigheid van een vliegroute te onderzoeken is gebruik gemaakt van batdetector met time-expansion (Petterson D240x). Hiermee zijn ook vertraagde opnames gemaakt. Tabel 2 in paragraaf 3.7 geeft een overzicht van de data waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd en onder welke weersomstandigheden het onderzoek heeft plaatsgevonden.

3.3 Rugstreepd

In de periode mei-juni 2019 heeft een ecooloog van Movares het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van de rugstreepd. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven inventarisatiemethoden uit het kennisdocument Rugstreepd van BIJ12 (juli 2017) en het soortinventarisatieprotocol rugstreepd van het Netwerk Groene Bureaus (juli 2017). Om de aanwezigheid van de rugstreepd aan te tonen is tijdens geschikte avonden na zonsondergang geluisterd naar kooractiviteit. Tabel 2 in paragraaf 3.7 geeft een overzicht van data waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd en onder welke weersomstandigheden het onderzoek heeft plaatsgevonden.

3.4 Ringslang

In de periode juni-juli 2019 heeft een ecooloog van Movares het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van de ringslang. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform het soortinventarisatieprotocol ringslang van het Netwerk Groene Bureaus (juli 2017). Om de aanwezigheid van de ringslang aan te tonen zijn structuurovergangen langsgelopen, is er gezocht naar zonnende vrouwtjes bij potentiële ei-afzetplaatsen en zijn er 15 reptielplaten neergelegd. Tabel 2 in paragraaf 3.7 geeft

een overzicht van de data waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd en onder welke weersomstandigheden dit heeft plaatsgevonden.

3.5 Grote modderkruiper

Op 17 juli 2019 heeft een ecooloog van Movares twee watermonsters verzameld uit de watergang aan de Kleikade. Beide watermonsters bestaan uit 28 subwatermonsters om de detectiekans op grote modderkruiper te vergroten. De subwatermonsters zijn genomen net onder het wateroppervlak. Door Datura zijn de watermonsters geanalyseerd op de aanwezigheid van eDNA van de grote modderkruiper.

3.6 Platte schijfhoren

Op 28 augustus 2019 heeft een ecooloog van Habitus de watergang in het plangebied aan de Kleikade en ter hoogte van het Bentwoud nader onderzocht op de aanwezigheid van platte schijfhoren. Met behulp van een fijnmazig schepnet is het water op diverse locaties onderzocht op de aanwezigheid van de platte schijfhoren. De maanden augustus/september zijn optimaal voor het onderzoek naar de platte schijfhoren. De populatie is dan op zijn grootst.

3.7 Veldbezoeken

Tabel 2: Overzicht van de aanvullende veldonderzoeken naar beschermde soorten, inclusief bezoekdata en weersomstandigheden.

Soort	Datum	Tijdstip	Weer	Opmerking
Grondgebonden zoogdieren				
Bentwoud				
Noordse woelmuis (Artikel 3.5), waterspitsmuis (Artikel 3.10)	20-08-2019	n.v.t.	n.v.t.	vallen plaatsen
	26-08-2018	Zonsopkomst	n.v.t.	vallen op scherp
	26-08-2019	schemer	27°C, droog, 2 Bft	Controle vallen
	27-08-2019	zonsopgang	17°C, droog, 1 Bft	Controle vallen
	28-08-2019	zonsopgang	17°C, droog, 1 Bft	Controle vallen
	28-08-2019	schemer	25°C, droog, 1 Bft	Controle vallen
	29-08-2019	zonsopkomst	16°C, droog, 2 Bft	Controle en ophalen vallen
Kleikade				
Noordse woelmuis (Artikel 3.5), waterspitsmuis (Artikel 3.10)	03-09-2019	schemer		Vallen plaatsen
	09-09-2019	zonsopkomst	12°C, droog, 1 Bft	Vallen op scherp zetten
	09-09-2019	schemer	12°C, droog, 1 Bft	Controle vallen
	10-09-2019	zonsopkomst	9°C, droog, 1 Bft	Controle vallen
	10-09-2019	schemer	18°C, droog, 2 BFT	Controle vallen
	11-09-2019	zonsopkomst	15°C, droog, 3 Bft	Controle vallen
	11-09-2019	schemer	17°C, droog, 2 Bft	Controle vallen

Soort	Datum	Tijdstip	Weer	Opmerking
	12-09-2019	zonsopkomst	14°C, droog, 1 Bft	Controle vallen en ophalen
<i>Vleermuizen</i>				
Vliegroure (Artikel 3.5)	03-06-2019	22:00 –00:00	15°C, half bewolkt, droog, 1-2 Bft	
	02-07-2019	22:00 –00:00	16°C, onbewolkt, droog, 2 Bft	
<i>Amfibieën</i>				
Rugstreeppad (Artikel 3.5)	09-05-2019	21:30-23:30	12°C, bewolkt, af en toe regen, 1 Bft	
	16-05-2019	22:00-00:00	14°C, helder, droog, 1 Bft	
	19-06-2019	22:30-00:30	15°C, half bewolkt, droog na regen, 2 Bft	
<i>Reptielen</i>				
Ringslang (Artikel 3.10)	21-06-2019	10:00 –13:00	19°C, half bewolkt, droog na regen, 2 Bft	
	04-07-2019	09:00 –12:00	18°C, half bewolkt, droog, 1-2 Bft	
	17-07-2019	10:00 –13:00	19°C, zonnig, droog, 2 Bft	
<i>Vissen</i>				
Grote modderkruiper (Artikel 3.10)	17-07-2019	13:00 –15:00	22°C, zonnig, droog, 1 Bft	
<i>Ongewervelden</i>				
Platte schijffloren (Artikel 3.5)	28-08-2019	Overdag	27°C, droog, 2Bft	

4 Resultaten aanvullend onderzoek

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van het aanvullend ecologisch onderzoek naar beschermde soorten besproken. In onderstaande paragrafen wordt per soort(groep) de uitkomsten van het ecologisch onderzoek besproken.

4.1 Noordse woelmuis en waterspitsmuis

Zowel ter hoogte van het Bentwoud als de Kleikade is de waterspitsmuis en/of noordse woelmuis niet aangetroffen. De aanwezigheid van de noordse woelmuis en de waterspitsmuis zijn daarmee in beide projectgebieden uitgesloten.

Ter hoogte van beide projectgebieden zijn wel de volgende soorten muizen aangetroffen:

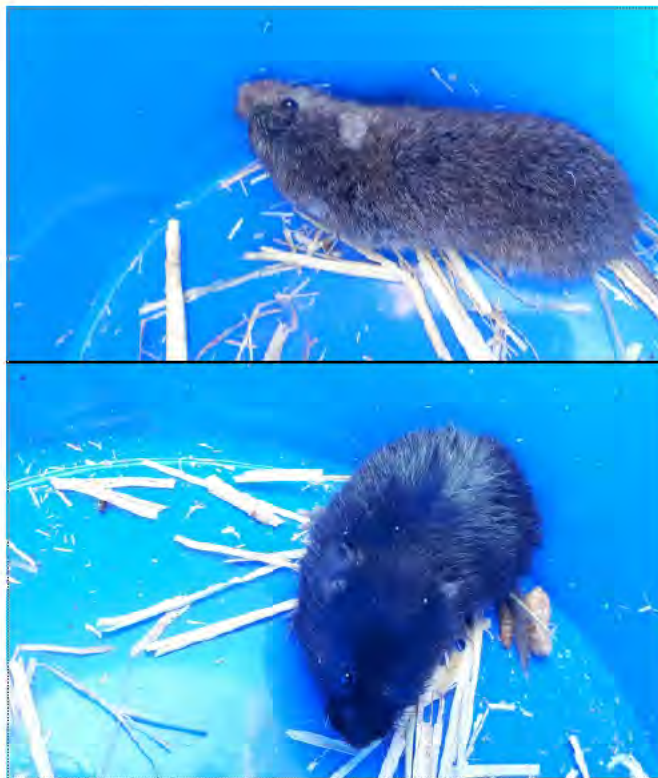
- Veldmuis
- Huisspitsmuis
- Bosmuis

Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling bij ruimtelijke projecten.

Ter hoogte van het Bentwoud waren tijdens de ochtendronde gemiddeld 8,8% van de vallen bezet. Tijdens de avondronde was dit gemiddeld 32,9%. Ter hoogte van de Kleikade was zowel bij de ochtend als bij de avondronde gemiddeld 16,7% van de vallen bezet.

Figuur 7: aangetroffen huisspitsmuis.

Figuur 8: twee aangetroffen kleurvarianten van de veldmuis

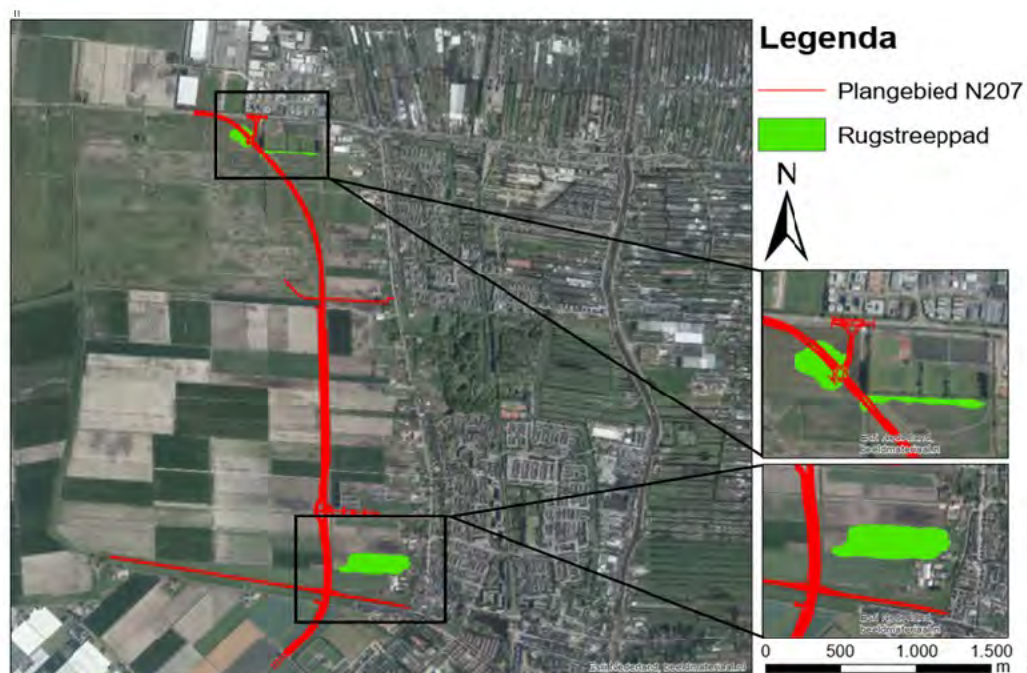
4.2 Vleermuizen

Vliegroute voor vleermuizen

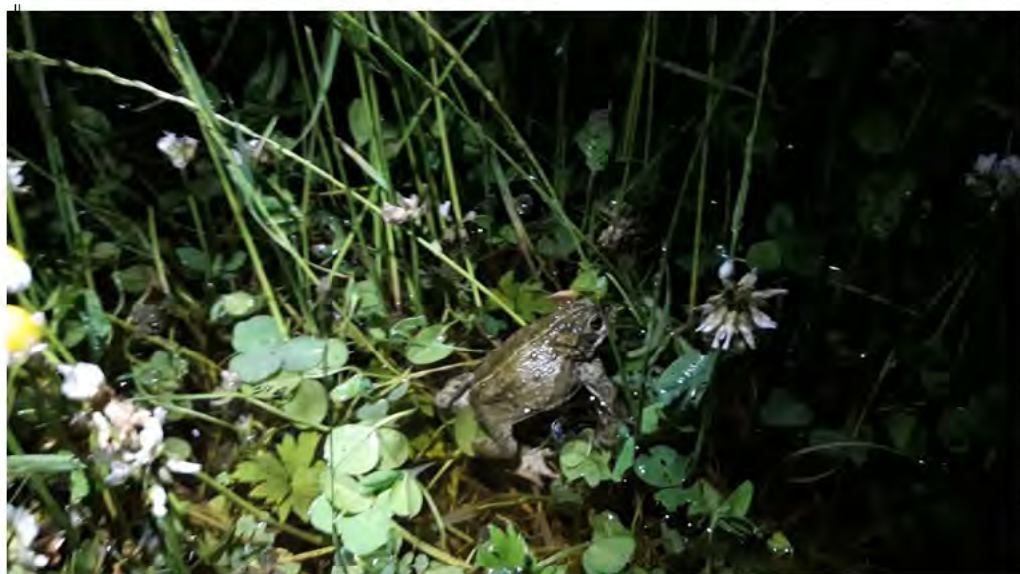
Het aanvullend onderzoek heeft uitgewezen dat de watergang langs de Kleikade geen vliegroute voor vleermuizen vormt. Tijdens twee gerichte veldbezoeken zijn geen vleermuizen waargenomen die de watergang gebruiken als oriëntatie bij het vliegen. Wel zijn er drie voorbijvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze maakte echter geen gebruik van de watergang als vliegroute.

4.3 Rugstreepd

Het aanvullend onderzoek heeft uitgewezen dat in het plangebied functioneel leefgebied van de rugstreepd aanwezig is. Op drie locaties in (de omgeving van) het plangebied zijn rugstreepdaden gehoord of waargenomen (zie figuur 9). In het noorden van het plangebied ligt parallel aan de sportvelden een greppel van ongeveer 350 meter lang. De greppel biedt geschikt voortplantingswater, omdat er altijd een ondiepe laag water in staat. Tijdens alle veldonderzoeken zijn hier rugstreepdaden aangetroffen. Tijdens het tweede veldonderzoek zijn ook grote aantallen rugstreepdaden aangetroffen in het weiland net ten zuiden van de N455 (zie figuur 10). Het weiland was na een periode van regenval onder water komen te staan. In het zuidelijke deel van het plangebied zijn rugstreepdaden gehoord in de greppels en landbouwpercelen net ten noorden van de Kleikade. De verwachting is dat in het plangebied tenminste twee deelpopulaties aanwezig zijn die een netwerkpopulatie vormen.

Figuur 9: Locaties in (de omgeving van) het plangebied waar rugstreeppadden zijn gehoord (kooractiviteit) of gezien.

Figuur 10: Waarneming van de rugstreeppad op 19 juni 2019 in het weiland ten zuiden van de N455 binnen de grenzen van het plangebied. Foto: Nils Rutjes.

4.4 Ringslang

Tijdens het aanvullend veldonderzoek zijn geen ringslangen in (de omgeving van) het plangebied waargenomen. Ter hoogte van Boskoop zijn waarnemingen van de ringslang bekend. Het is niet uitgesloten dat de ringslang op termijn het plangebied bereikt.

4.5 Grote modderkruiper

Door Datura zijn de watermonsters uit de watergang aan de Kleikade onderzocht op eDNA van de grote modderkruiper. Hierbij is geen eDNA van de grote modderkruiper aangetroffen.

4.6 Platte schijfhoren

De platte schijfhoren is niet in het plangebied aangetroffen.

5 Effecten op beschermde soorten

In onderstaande paragrafen wordt per soort(groep) ingegaan op de effecten op de aangetroffen beschermde soorten.

5.1 Noordse Woelmuis en waterspitsmuis

De noordse woelmuis en waterspitsmuis zijn niet in het plangebied aangetroffen. Negatieve effecten op deze soorten worden dan ook niet verwacht. Bij het muizenonderzoek zijn wel huisspitsmuis, veldmuis en bosmuis aangetroffen. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Voor deze soorten geldt echter in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Er hoeft daarom geen ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Er dient wel rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden van één kant uit te voeren, zodat aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten.

5.2 Vliegrouete vleermuizen

Er is geen vliegrouete voor vleermuizen geconstateerd. Negatieve effecten door de voorgenomen werkzaamheden op een vliegrouete van vleermuizen zijn daarom uitgesloten.

5.3 Rugstreeppad

Er is op drie locaties in (de omgeving van) het plangebied functioneel leefgebied van de rugstreeppad aangetroffen. Door de voorgenomen werkzaamheden treden negatieve effecten op de rugstreeppad op. Het dempen van sloten en uitvoeren van graafwerkzaamheden leidt tot tijdelijke en ook permanente aantasting van voortplantingsbiotoop en akkers die geschikt zijn als zomer- of winterbiotoop. Door de nieuwe weg wordt leefgebied van de rugstreeppad doorsneden. Dit leidt tot barrièrewerking voor de rugstreeppad. Dispersie en migratie tussen deelpopulaties van de netwerkpopulatie komt in het geding.

5.4 Ringslang

Er zijn geen ringslangen waargenomen. Negatieve effecten op de ringslang worden dan ook niet verwacht. Doordat ter hoogte van Boskoop waarnemingen van de ringslang zijn gedaan kan niet worden uitgesloten dat op termijn de ringslang ter hoogte van het plangebied wel aanwezig is.

5.5 Grote modderkruiper

Er is geen eDNA van de grote modderkruiper in de watermonsters aangetroffen. De aanwezigheid van grote modderkruiper kan worden uitgesloten. Negatieve effecten op de grote modderkruiper zijn daarmee ook uitgesloten.

5.6 Platte Schijfhoren

De platte schijfhoren is niet in het plangebied aangetroffen. Negatieve effecten worden dan ook niet verwacht.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Ontheffing Wet natuurbescherming

Aanvullend onderzoek heeft uitgewezen dat er functioneel leefgebied van de rugstreeppad in het plangebied aanwezig is. Omdat het project N207 leidt tot tijdelijke verstoring en permanente aantasting van leefgebied van de rugstreeppad dient een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Als onderdeel van de ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan met mitigerende en compenserende maatregelen te worden opgesteld. Hierin dient de instandhouding van de netwerkpopulatie te worden gegarandeerd.

Noordse woelmuis, waterspitsmuis, vliegrouwe vleermuizen, ringslang, grote modderkruiper en platte schijfhoren zijn niet in het plangebied aangetroffen. Negatieve effecten op deze soorten wordend dan ook niet verwacht. Voor deze soorten zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

7 Bronnen

Kennisdocument Rugstreepad, versie 1.0. BIJ12 (juli, 2017).

Kennisdocument Grote modderkruiper, versie 1.0. BIJ12 (juli, 2017).

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017)
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. Versie juli 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl.

Vleermuisvakberraad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierenvereniging (2017)
Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en
www.zogdierenvereniging.nl.

Colofon

Opdrachtgever Provincie Zuid Holland

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen: Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
3511 SX Utrecht

Telefoon

Ondertekenaar Nils Rutjes
Adviseur ecologie

Projectnummer RM006148

Kenmerk B85-NRU-KA-1900204

© 2019, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Nader onderzoek ecologie verlengde Beethovenlaan, Waddinxveen

Versienummer:
Datum:

Definitief
16-10-2019

 Omgevingsdienst Midden-Holland	
Productnummer	2019397123
Omschrijving	Nader onderzoek ecologie verlengde Beethovenlaan Waddinxveen
Status	Definitief
Datum	16-10-2019
Opdrachtgever	Gemeente Waddinxveen
Opgesteld door	Tim van Leeuwen

Inhoudsopgave

1	Inleiding en samenvatting.....	4
2	Plangebied, beoogde ontwikkeling en vooronderzoek.....	6
2.1	Plangebied.....	6
2.2	Beoogde ontwikkeling	6
2.3	Korte samenvatting vooronderzoek.....	6
3	Onderzoeksmethode	8
3.1	Te onderzoeken soorten en functies.....	8
3.2	Methode.....	10
3.2.1	Vleermuizen.....	10
3.2.2	Huismus en gierzwaluw.....	11
3.2.3	Veldwerk rugstreepad.....	12
4	Resultaten	13
4.1	Resultaten veldwerk algemeen	13
4.2	Resultaten vleermuisonderzoek	13
4.3	Resultaten onderzoek huismus en gierzwaluw	14
4.4	Resultaten rugstreepadonderzoek	14
5	Ecologie en wetgeving	15
5.1	Ecologie van vleermuizen	15
5.2	Ecologie huismus	16
5.3	Ecologie gierzwaluw	16
5.4	Ecologie van rugstreepad.....	16
5.5	Wetgeving.....	17
6	Effectbeoordeling en vervolg.....	18
6.1	Effecten vleermuizen.....	18
6.2	Effecten gierzwaluw.....	18
6.3	Effecten rugstreepad	18
6.4	Algemene zorgplicht.....	19
7	Conclusie en aanbevelingen	20
8	Bronnen	21

1 Inleiding en samenvatting

In opdracht van de gemeente Waddinxveen heeft de Omgevingsdienst Midden-Holland onderzoek gedaan naar het gebruik van het plangebied (Noordeinde 38 en omgeving) door vleermuizen, rugstreeppadden, huismussen en gierzwaluwen. Het onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van de volgende werkzaamheden:

- Het slopen van de bestaande bebouwing;
- Het bouwrijp maken van de locatie;
- Het aanleggen van een nieuwe weg met brug over de Eerste Tocht, een rotonde en begeleidende berm en sloten.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden worden de aanwezige bomen gekapt, worden verharding en fundering verwijderd en wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Een overzicht van de werkzaamheden en een beschrijving van de locatie zijn opgenomen in de eerder uitgevoerde vooronderzoek ecologie (ODMH, 2019). Uit de natuurtoets komt naar voren dat nader onderzoek nodig is naar vleermuizen, rugstreeppad, huismus en gierzwaluw.

De focus van het vleermuisonderzoek lag op verblijfplaatsen en vliegroutes van: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis. Andere vleermuissoorten zijn op basis van de natuurtoets niet verwacht. Het onderzoek heeft zich alleen geconcentreerd op het gebouw en de directe omgeving hiervan. Tijdens het vleermuisonderzoek is het Vleermuisprotocol 2017 gehanteerd. Het onderzoek is uitgevoerd met vijf gerichte veldbezoeken in de periode 15 april tot en met 15 oktober. Tijdens het vleermuisonderzoek zijn drie zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Bij de sloopwerkzaamheden gaan de verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verloren. Voor het vernietigen van deze verblijfplaatsen en het verstoren van vleermuizen moet een ontheffing van artikel 3.5 van de Wnb worden aangevraagd.

De focus van het onderzoek naar vogels met een jaarrond beschermd nest lag op huismus en gierzwaluw. Voor deze onderzoeken zijn de richtlijnen uit de onderzoeksprotocollen van het NGB en de richtlijnen uit de kennisdocumenten van de betreffende soorten gebruikt (NGB, 2017 & BIJ12, 2017). Het onderzoek heeft zich alleen geconcentreerd op het gebouw en de directe omgeving hiervan. Het vogelonderzoek is uitgevoerd aan de hand van drie gerichte veldbezoeken in de periode 1 juni tot en met 30 juli 2019. Tijdens het onderzoek zijn vier nestplaatsen van gierzwaluw vastgesteld. Nestplaatsen en essentieel leefgebied van huismussen zijn niet vastgesteld. Voor het vernietigen van de nestplaatsen van gierzwaluw moet een ontheffing van artikel 3.1 van de Wnb worden aangevraagd.

De focus bij het onderzoek naar rugstreeppad lag op het aantonen of uitsluiten van de soort binnen het plangebied door te luisteren naar kooractiviteit en te zoeken naar exemplaren. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de richtlijnen uit het kennisdocument (BIJ12, 2017). Het onderzoek heeft zich alleen geconcentreerd op het gebouw en de directe omgeving hiervan. De watergangen maakten geen onderdeel uit van het plangebied. Door middel van vijf gerichte veldbezoeken in de periode mei tot en met september. Tijdens het onderzoek zijn één juveniel (minimaal één jaar oud) en drie adulte dieren vastgesteld. Er is geen voortplanting in het plangebied vastgesteld en er zijn geen roepende dieren waargenomen. Ook zijn geen jongen (dieren van dit kalenderjaar) aangetroffen. De waarnemingen hebben allemaal betrekking op winterverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen van zwervende volwassen dieren. Ook is in het plangebied foerageergebied van rugstreeppad aanwezig. In de omgeving is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Er is dus geen spraken van

essentieel foerageergebied in het plangebied. Voor het vernietigen van verblijfplaatsen moet een ontheffing van artikel 3.5 van de Wnb worden aangevraagd.

Op een aantal punten moest door een miscommunicatie tussen opdrachtgever en bewoners van de woning van het protocol afgeweken worden. Het afwijken van het protocol heeft geen invloed gehad op de nauwkeurigheid van het onderzoek.

Vóór het vernietigen van de verblijfplaatsen moeten mitigerende maatregelen worden getroffen. Aan de hand van de doorlooptijd van de ontheffing, de gewenningsperiode die geldt voor aan te bieden alternatieve verblijfplaatsen en de kwetsbare periode kunnen de sloopwerkzaamheden uitgevoerd worden in de herfst/winter van 2020/2021. Tabel 1.1 geeft een beknopte samenvatting van de aangetroffen (verblijfplaatsen van) beschermde soorten en de nodige vervolgstappen. In deze rapportage worden de bevindingen verder toegelicht.

Als vervolgonderzoek is zijn een onderzoek naar steenmarter, een zolderinspectie voor gewone grootoorvleermuis en een inspectie voor steenuil en kerkuil nodig. Ook is een onderzoek naar vissen en overige ongewervelden nodig voor de werkzaamheden in de watergangen. Er wordt geadviseerd hier ook onderzoek te doen naar voortplantingsplaatsen van rugstreeppad.

Het rapport behandelt het plangebied en de beoogde ontwikkeling die daar plaats gaat vinden. Daarop volgen de onderzoeksmethode en de resultaten van het onderzoek. Vervolgens wordt ingegaan op de ecologie van vleermuizen, rugstreeppad, huismus en gierzwaluw en de wijze waarop deze soorten in Nederland beschermd zijn. Hierna wordt ingegaan op de effecten die de ontwikkeling heeft op de aangetroffen soorten en de functies die het plangebied voor deze soorten vervult. Hierbij wordt ook de vraag beantwoord of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is. Tot slot worden deze onderdelen en de vervolgstapen en eventuele aanbevelingen in de conclusie samengevat.

Tabel 1.1: Samenvatting van de aangetroffen (verblijfplaatsen van) beschermde soorten en vervolgstappen

Soort	Functie	Aantal	Vervolgstappen
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats	3	Aanvragen ontheffing, realiseren tijdelijke en permanente alternatieven, ecologische begeleiding van de werkzaamheden en opstellen werkprotocol
Gierzwaluw	Nestplaats	4	Aanvragen ontheffing, realiseren tijdelijke en permanente alternatieven, ecologische begeleiding van de werkzaamheden en opstellen werkprotocol
Rugstreeppad	Winter- en zomerverblijfplaats	Onbekend	Aanvragen ontheffing, realiseren tijdelijke en permanente alternatieven, ecologische begeleiding van de werkzaamheden en opstellen werkprotocol

2 Plangebied, beoogde ontwikkeling en vooronderzoek

In dit hoofdstuk is (de ligging van) het plangebied kort beschreven. Vervolgens is de beoogde ontwikkeling beschreven. Als laatste volgt een korte samenvatting van het vooronderzoek.

2.1 Plangebied

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om een boeren erf met schuren en een woonhuis aan Noordeinde 38 te Waddinxveen. Rond de gebouwen staan verschillende bomen en bomenrijen. Een uitgebreide beschrijving van het plangebied is opgenomen in het vooronderzoek (ODMH, 2019). Het onderzoek heeft zich alleen geconcentreerd op de gebouwen en de directe omgeving hiervan. De sloten in de omgeving maken uitdrukkelijk geen onderdeel uit van dit nader onderzoek.

Figuur **Fout! Geen tekst met de opgegeven stijl in het document..**1 Ligging van het plangebied

2.2 Beoogde ontwikkeling

Binnen het plangebied worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Het slopen van de bestaande bebouwing;
- Het bouwrijp maken van de locatie;
- Het aanleggen van een nieuwe weg met brug over de Eerste Tocht, een rotonde en begeleidende berm en sloten.

2.3 Korte samenvatting vooronderzoek

In 2016 is er een natuurtoets uitgevoerd voor het volledige tracé (Tauw, 2016). Hieruit kwam naar voren dat er op een aantal punten aanvullend onderzoek nodig was voor de werkzaamheden konden starten. Een van de punten waar aanvullend onderzoek nodig was, was het erf aan Noordeinde 38. Voor dit erf is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd (ODMH, 2019). Tijdens deze natuurtoets is bepaald dat de beschreven werkzaamheden geen invloed hebben op leefgebied van beschermde

vaatplanten, grondgebonden zoogdieren en reptielen. Voor vissen en overige ongewervelden is nader onderzoek nodig als er werkzaamheden in watergangen worden uitgevoerd.

Als er geen werkzaamheden in (oever van) watergangen worden uitgevoerd, kan volstaan worden met een ecologisch werkprotocol.

Op basis van de verspreidingsgegevens is een inschatting gemaakt welke soorten vleermuizen binnen het plangebied voor konden komen. Op deze wijze zijn verblijfplaatsen van meervleermuis, gewone grootoorvleermuis en kleine dwergvleermuis uitgesloten. Tijdens de eerste natuurtoets is geconcludeerd dat de schuur ongeschikt is als verblijfplaatsen omdat deze uit metaalplaten en golfplaten is opgebouwd (Tauw, 2016). De muren en het dak isoleren temperatuurswisselingen daarom slecht. Vleermuizen eisen een stabiel microklimaat in hun verblijfplaats. De hooiberg is volledig open. Muren ontbreken en onder het dak is het te licht en onbeschut voor vleermuizen.

Negatieve effecten op vleermuizen, vogels met een jaarrond beschermd nest (huismus en gierzwaluw) en rugstreeppad konden niet op voorhand worden uitgesloten. Als er verblijfplaatsen van vleermuizen, vogels met jaarrond beschermd nest en rugstreeppad in het plangebied aanwezig zijn, gaan deze bij uitvoering van de werkzaamheden verloren. Ook kunnen beschermde soorten worden verstoord en gedood en/of verwond. Deze soortgroepen worden in deze rapportage nader onderzocht.

Naast dit nader onderzoek volgen uit de natuurtoetsen uit 2016 en 2019 de volgende aanbevelingen voor nader onderzoek:

Onderzoek naar steenmarter: Steenmarter is in de omgeving van Waddinxveen zeldzaam, maar de soort rukt snel richting het westen op. In de omgeving van het plangebied blijft voldoende foerageergebied voor steenmarters aanwezig. Het risico op het vernietigen van een verblijfplaats treedt op bij het slopen van de schuur en het woonhuis. Om de aanwezigheid van steenmarter met zekerheid uit te sluiten is navraag bij bewoners en nadere inspectie van de schuren en zolderruimtes noodzakelijk.

Zolderinspectie gewone grootoorvleermuis: Tijdens de natuurtoets in 2016 is deze soort niet uitgesloten voor deze gebouwen (Tauw, 2016). In 2019 is deze soort wel uitgesloten (ODMH, 2019). Hierdoor kan mogelijk verwarring ontstaan bij een bevoegd gezag, wat voor vertraging kan zorgen. Deze verwarring kan weggenomen worden door tijdens de inspectie van de zolderruimtes van de woning extra alert te zijn op aanwezigheid van sporen van gewone grootoorvleermuis. Met deze inspectie en de voorliggende rapportage is er voldoende grond deze soort uit te sluiten.

Inspectie steenuil en kerkuil: Tijdens de natuurtoets in 2016 kon niet worden uitgesloten dat de te slopen schuur door steenuil en/of kerkuil wordt gebruikt als broedlocatie. Bekende territoria van steenuilen in de omgeving bevinden zich nabij het plangebied (Peereboom et al, 2008; NDFF, 2017). Nadere inspectie van de schuur is nodig om te kijken of er geschikte nestlocaties voor steenuil en/of kerkuil aanwezig zijn. Dit was destijds niet mogelijk omdat de terreintoestemming ontbrak.

3 Onderzoeksmethode

Voor de start van het nader onderzoek zijn methoden voor het vleermuisonderzoek, het onderzoek naar rugstreeppad en het onderzoek naar huismus vastgesteld. Bij de onderzoeken zijn vastgestelde standaardmethoden zoveel mogelijk gevolgd. Omdat ieder plangebied uniek is, zijn standaardmethoden soms beperkt toepasbaar. De standaardmethoden zijn afgestemd op de soorten uit het vooronderzoek en de actuele situatie binnen het plangebied. Afwijking(en) van standaardmethoden en/of extra inspanningen zijn verricht om de trefkans en de kwaliteit van het onderzoek te verhogen.

3.1 Te onderzoeken soorten en functies

Tijdens het vooronderzoek is bepaald dat het plangebied potentieel geschikt is als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis. Het plangebied is onderzocht op aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen, zomerverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen van deze soorten. Ook essentiële onderdelen van het leefgebied, zoals foerageergebieden en vliegroutes, zijn tijdens het onderzoek in kaart gebracht.

Het nader onderzoek naar rugstreeppad heeft zich geconcentreerd op het aantonen van de aanwezigheid of afwezigheid van (foerageergebieden en dag- en winterrustplaatsen van de soort in het gebied. Voortplantingsplaatsen in het plangebied zijn tijdens het vooronderzoek uitgesloten (ODMH, 2019). In de watergangen rond het plangebied kunnen wel voortplantingsplaatsen voorkomen (Tauw, 2016). Een onderzoek hiernaar is echter niet aan de orde omdat hier alleen ingegaan wordt op de gebouwen en hun directe omgeving.

In het vooronderzoek is bepaald dat de gebouwen in het plangebied potentieel geschikt zijn als nestplaats van huismus en gierzwaluw. Van huismus werden naast nestplaatsen ook andere essentiële onderdelen van het leefgebied zoals zandbaden, drinkplaatsen, foerageergebieden en schuilmogelijkheden verwacht. Ook deze essentiële onderdelen van het leefgebied van huismus zijn onderzocht.

Ook essentieel leefgebied van gierzwaluw is beschermd. Deze soort legt echter makkelijk grote afstanden af tussen foerageergebied en nestplaats. Foerageergebieden van gierzwaluw bevinden zich dan ook vaak op enige afstand van de nestplaats en vrijwel het hele luchtruim boven diverse habitats wordt gebruikt. Voorbeelden van geschikt foerageergebied in de omgeving zijn de akkers en weilanden ten westen van het plangebied maar ook boven stedelijk gebied wordt gevoerageerd. De directe omgeving van de nestplaats is dus voor gierzwaluw veel minder van essentieel belang dan voor huismus. Er is in het onderzoek dan ook niet specifiek aandacht besteed aan het in kaart brengen van de foerageergebieden van gierzwaluw.

Tabel 3.1: Samenvatting van de benodigde onderzoeken voor vogels en vleermuizen

Soorten	Te onderzoeken functies
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf en winterverblijf
Ruige dwergvleermuis	Paarverblijf, zomerverblijf, en winterverblijf
Laatvlieger	Paarverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf en winterverblijf
Meervleermuis	Paarverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf en winterverblijf
Watervleermuis	Paarverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf en winterverblijf
Huisumus	Nestplaats, essentieel leefgebied
Gierzwaluw	Nestplaats
Rugstreeppad	Aan- of afwezigheid van foerageergebied en dag- en winterrustplaatsen

3.2 Methode

3.2.1 Vleermuizen

Voor het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen, zijn conform het Vleermuisprotocol 2017, vijf gerichte veldbezoeken uitgevoerd in de periode 15 april tot en met 15 oktober. Vanwege de verwachte soorten en functies (zie paragraaf 3.1) hebben de volgende inventarisatiemomenten plaatsgevonden:

- Eén ochtendbezoek (drie uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst) in het voorjaar door twee ecologen;
- Twee avondbezoeken (zonsondergang tot twee uur na zonsondergang) in het voorjaar door twee ecologen.;
- Twee nachtbezoeken (22:00 tot 00:00) in het najaar door twee ecologen.

Tijdens het veldwerk wordt gebruik gemaakt van een batdetector (type: Petterson D240X). Soms kan in het veld het onderscheid tussen verschillende soorten niet gemaakt worden. In deze gevallen zijn geluiden in het veld opgenomen met behulp van een opnameapparaat. Voor het determineren van soorten die in het veld niet gedetermineerd konden worden is gebruik gemaakt van het programma Batsounds.

Omdat vleermuizen vooral bij (redelijk) gunstige weersomstandigheden (geen of weinig neerslag en weinig wind) actief zijn, is alleen in dergelijke omstandigheden veldwerk uitgevoerd. In tabel 3.2 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven.

*Tabel 3.2 Data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen *Dit veldbezoek is uitgevoerd als aanvullend onderzoek naar laatvlieger. Het aantal dagen tussen dit bezoek en het voorgaande bezoek wijkt dan ook af van het protocol.*

Datum	Tijdstip	Focus	Weersomstandigheden	Dagen na vorig bezoek
24-05-2019	02:30 – 05:30	Kraamverblijfplaatsen - zomerverblijfplaatsen	12 °C, 1Bft, droog, 20% bewolkt	-
25-06-2019	22:00 – 00:30	Kraamverblijfplaatsen - zomerverblijfplaatsen	22 °C, 2Bft, droog, 10% bewolkt	31
05-07-2019*	22:00 – 00:30	Kraamverblijfplaatsen - zomerverblijfplaatsen	17 °C, 2Bft, droog, 10% bewolkt	9 (40)
22-08-2019	22:00 – 00:00	Winterverblijfplaatsen - paarverblijfplaatsen	19 °C, 1Bft, droog, 15% bewolkt	47
12-09-2019	22:00 – 00:00	Winterverblijfplaatsen - paarverblijfplaatsen	18 °C, 3Bft, droog, 90% bewolkt	20

In het vleermuisprotocol worden eisen gesteld met betrekking tot de periode die er tussen verschillende veldbezoeken moet zitten. Deze periode varieert van 30 tot 20 dagen afhankelijk van de focus van het veldbezoek en de tijd van het jaar.

Alleen tussen het 2^e en het 3^e veldbezoek is een kortere periode aangehouden. Het 3^e veldbezoek is echter een aanvullend bezoek dat speciaal gericht is op verblijfplaatsen van laatvlieger. Dit veldbezoek moet samen met het 1^e bezoek gezien worden als een onderzoek naar deze soort.

Tussen het 1^e en het 3^e veldbezoek zit een periode van 40 dagen. Hiermee is ruimschoots aan de minimale tussenliggende periode van 30 dagen voldaan.

3.2.2 Huismus en gierzwaluw

Het onderzoek naar huismussen is op hoofdlijnen uitgevoerd volgens de soortinventarisatieprotocollen van het NGB (NGB, 2017). Het veldwerk is uitgevoerd door één ervaren ecooloog. De onderzoeken zijn in de avond uitgevoerd omdat di een van de piekmomenten is voor huismusactiviteit (BIJ12, 2017). Het plangebied was te allen tijde voldoende te overzien. Alleen voor het tweede bezoek van 25 juni is licht van het protocol afgeweken. Dit bezoek is vijf dagen later dan de uiterste datumgrens (20 juni) uitgevoerd.

Er is van het protocol afgeweken omdat de onderzoekers, door een miscommunicatie tussen bewoners en opdrachtgever, op 17 juni zijn weggestuurd uit het plangebied. Tijdens dit onderzoek kon de activiteit van huismus dan ook onvoldoende in kaart worden gebracht, waardoor een aanvullend onderzoek ingepland moest worden. Het rechtstrijken van de miscommunicatie tussen bewoners en opdrachtgever zorgde er voor dat het bezoek niet eerder dan 25 juni ingepland kon worden.

Het is echter uitgesloten dat er door het vijf dagen later uitvoeren van het tweede bezoek voor huismus nestplaatsen of functies gemist zijn. Nest indicatieve waarnemingen kunnen immers tot eind augustus gedaan worden (BIJ12, 2017). Zowel tijdens de beiden vooronderzoeken als het nader onderzoek zijn geen huismussen waargenomen. Om het later uitvoeren van het onderzoek op te vangen is het veldbezoek op 5 juli eerder gestart zodat ook hier de eventuele huismussen in kaart konden worden gebracht.

Het onderzoek naar gierzwaluw is uitgevoerd volgens de richtlijnen uit de soortinventarisatieprotocollen van het NGB (NGB, 2017) en de richtlijnen uit het kennisdocument (BIJ12, 2017). Het veldwerk is uitgevoerd door één ervaren ecooloog. Het plangebied was te alle tijden voldoende te overzien. Alleen door negen dagen tussen het tweede en het derde veldbezoek is van de vastgestelde protocollen afgeweken. Dit had ook te maken met de miscommunicatie tussen bewoners en opdrachtgever op 17 juni. Het was niet mogelijk het derde bezoek later in te plannen, omdat andere onderzoeken hierdoor vertraging op zouden lopen. Het is echter uitgesloten dat er door het één dag later uitvoeren van het derde veldbezoek nestplaatsen van gierzwaluw gemist zijn omdat deze afwijking zeer gering is.

Tabel 3.3 Data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken voor huismus en gierzwaluw

Datum	Tijdstip	Focus	Weersomstandigheden	Dagen na vorig bezoek
11-06-2019	19:45 – 21:45	Nestplaatsen van huismus en gierzwaluw en essentieel leefgebied huismus	15 °C, 1Bft, droog, 70% bewolkt	-
25-06-2019	20:00 – 22:00	Nestplaatsen van huismus en gierzwaluw en essentieel leefgebied huismus	25 °C, 2Bft, droog, 20% bewolkt	23

05-07-2019	20:00 – 22:00	Nestplaatsen van huismus en gierwaluw en essentieel leefgebied huismus	19 °C, 2Bft, droog, 20% bewolkt	9
------------	---------------	--	---------------------------------	---

3.2.3 Veldwerk rugstreeppad

Het onderzoek naar rugstreeppad is uitgevoerd volgens de richtlijnen uit het kennisdocument (BIJ12, 2017). Het veldwerk is uitgevoerd door twee ervaren ecologen. Het plangebied was te alle tijden voldoende te overzien en te betreden. Om de trefkans te verhogen, zijn twee methodes gecombineerd.

Eerst is het plangebied en de directe omgeving hiervan tijdens twee gerichte veldbezoeken onderzocht op aanwezigheid van roepende mannetjes. Aanwezigheid van roepende individuen duidt op de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen van rugstreeppad. Het geluid van rugstreeppadden kan ver dragen. In open poldergebieden is één luisterplek per 500 à 1000 meter voldoende om kooractiviteiten in een plangebied vast te stellen (RAVON, 2015). Voor dit onderzoek was deze methoden van ondergeschikt belang, omdat voortplantingsplaatsen tijdens het vooronderzoek al uitgesloten waren (ODMH, 2019). Het luisteren naar kooractiviteit is dan ook puur gebruikt als aanvulling op de onderstaande methoden.

Naast het luisteren naar kooractiviteiten, is het gebied ook onderzocht op aanwezigheid van individuen. Dit onderzoek is uitgevoerd tijdens vijf gerichte veldbezoeken. Tijdens het onderzoek is het plangebied afgezocht met behulp van zaklampen.

Tabel 3.4 Data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken voor rugstreeppad

Datum	Tijdstip	Focus	Weersomstandigheden
24-05-2019	02:30 – 05:30	Kooractiviteit en aan- of afwezigheid rugstreeppad	12 °C, 1Bft, droog, 20% bewolkt
25-06-2019	22:00 – 00:30	Kooractiviteit en aan- of afwezigheid rugstreeppad	22 °C, 2Bft, droog, 10% bewolkt
05-07-2019	22:00 – 00:30	Aan- of afwezigheid rugstreeppad	17 °C, 2Bft, droog, 10% bewolkt
22-08-2019	22:00 – 00:00	Aan- of afwezigheid rugstreeppad	19 °C, 1Bft, droog, 15% bewolkt
12-09-2019	22:00 – 00:00	Winterverblijfplaatsen - paarverblijfplaatsen	18 °C, 3Bft, droog, 90% bewolkt

4 Resultaten

Hier zijn de resultaten van het uitgevoerde veldwerk weergegeven. Daarna worden, gebaseerd op de resultaten, de eventuele effecten van de werkzaamheden op vleermuizen, huismussen, gierzwaluwen en rugstreeppadden beschreven.

4.1 Resultaten veldwerk algemeen

In figuur 4.1 worden de resultaten van het veldwerk weergegeven en in de volgende paragrafen zijn deze toegelicht. Tijdens het onderzoek zijn drie zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, vier nestplaatsen van gierzwaluw en een aantal individuen van rugstreeppad vastgesteld. Het kan niet worden uitgesloten dat op het terrein zomer- en winterverblijfplaatsen van rugstreeppad aanwezig zijn. Voortplanting is door het ontbreken van geschikt voortplantingswater, kooractiviteit en jonge dieren binnen het plangebied uitgesloten. Buiten het plangebied, in de omliggende watergangen, kan voortplanting niet worden uitgesloten. Daarnaast zijn tijdens onderzoek naar vleermuizen, waarnemingen gedaan van foeragerende of overvliegende: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

Figuur 4.1: Onderzoekresultaten voor gewone dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw en rugstreeppad.

4.2 Resultaten vleermuisonderzoek

Tijdens het onderzoek zijn drie zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen aangetroffen. De verblijfplaatsen bevinden zich aan de oostzijde en westzijde van het gebouw. De vleermuizen gebruiken hier ruimtes achter boeiborden en open stootvoegen als verblijfplaats. Alle verblijfplaatsen zijn bezet door één individu. Paarverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen zijn

tijdens het onderzoek uitgesloten. Ook verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis zijn uitgesloten.

Tijdens het vooronderzoek is bepaald dat een nader onderzoek naar foerageergebieden van vleermuizen niet nodig is, omdat essentiële foerageergebieden op voorhand zijn uitgesloten (ODMH, 2019). Tijdens het nader onderzoek zijn ook geen essentiële foerageergebieden aangetroffen.

Tijdens het onderzoek zijn ook eventueel aanwezige vliegroutes in kaart gebracht. Er is vooral aandacht besteed aan de aanwezigheid van essentiële vliegroute langs de bomen aan de noordzijde van het plangebied. Er is hier tijdens het vleermuisonderzoek geen essentiële vliegroute vastgesteld. Ook op andere plaatsen in het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes vastgesteld

4.3 Resultaten onderzoek huismus en gierzwaluw

Foerageergebieden van gierzwaluw en huismus zijn tijdens het onderzoek niet aangetroffen. Foerageergebieden van gierzwaluw bevinden zich mogelijk wel boven de akkers en graslanden ten westen van het plangebied. Deze foerageergebieden bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Huismus ontbreekt in het plangebied. Omdat er tijdens het vooronderzoek (Tauw, 2016 & ODMH, 2019) en het nader onderzoek geen waarnemingen van huismus in het plangebied gedaan zijn, is ook foerageergebied automatisch uitgesloten.

Op het dak van de woning bevindt zich een kleine gierzwaluwkolonie. De vogels hebben toegang tot de ruimte onder de pannen doordat deze scheef liggen of gebroken zijn. Het dak is vrij onoverzichtelijk, maar door de geringe omvang van het plangebied staat vast dat alle gierzwaluwnesten tijdens het onderzoek in kaart zijn gebracht. Tijdens het onderzoek zijn vier nestplaatsen van gierzwaluw vastgesteld. De nestplaatsen bevinden zich:

- Onder een gebroken dakpan net naast de schoorsteen aan de noordzijde van de woning;
- Onder een scheef liggende dakpan aan linkerkant van de dak knik halverwege het dakvlak;
- Achter een opening boven de loodslab op het punt waar de voorgevel op het dakvlak aansluit;
- Onder een scheef liggende dakpan net boven de knik in het dak.

4.4 Resultaten rugstreeppadonderzoek

Tijdens het onderzoek zijn één juveniel (minimaal 1 jaar oud) en drie adulte dieren vastgesteld. Er is geen voortplanting in het plangebied vastgesteld en zijn geen roepende dieren waargenomen. Ook zijn geen jongen (dieren van dit kalenderjaar) aangetroffen. De waarnemingen hebben allemaal betrekking op winterverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen van zwervende volwassen dieren.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het foerageergebied van rugstreeppad. Tijdens het onderzoek zijn foeragerende rugstreeppadden in het plangebied aangetroffen. De erven rond het plangebied kent dezelfde opbouw als het plangebied. Ze zijn dus even geschikt als foerageergebied voor rugstreeppad. Het plangebied maakt dan ook geen deel uit van het essentieel foerageergebied van rugstreeppad.

5 Ecologie en wetgeving

In dit hoofdstuk wordt de ecologie van vleermuizen, huismus, gierzwaluw en rugstreeppad behandeld. Tevens wordt ingegaan op de wijze waarop deze soorten in Nederland zijn beschermd. Hiermee wordt het wettelijk kader geschetst en wordt de basis gelegd voor de effectbeoordeling in hoofdstuk 6.

5.1 Ecologie van vleermuizen

Een plangebied kan op drie manieren gebruikt worden door vleermuizen, namelijk als verblijfplaats, foerageergebied en/of vliegroute (Kapteyn, 1995; Limpens et al., 2004; BIJ12, 2017). Vleermuizen maken gebruik van het landschap als netwerk, waarin de verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes verspreid door het landschap liggen. Als gevolg van de seizoenswisselingen, maar ook door factoren zoals veranderingen in het voedselaanbod is het gebruik van het netwerk dynamisch en veranderlijk in de loop van het seizoen en in de loop van de jaren (Kapteyn, 1995; Limpens et al., 2004).

Verblijfplaatsen

Vleermuizen gebruiken openingen, holten en spleten in bomen of gebouwen als verblijfplaats. Door het jaar heen maken vleermuizen gebruik van verschillende soorten verblijfplaatsen: zomerverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen. De zomer-, kraam-, en paarverblijfplaatsen kunnen zowel in bomen als in gebouwen worden aangetroffen, afhankelijk van de vleermuissoort.

Paarterritoria van gewone dwergvleermuizen hebben een gemiddelde doorsnede van 200 meter (Sachteleben & von Helversen, 2006). Binnen dit territorium bevindt zich een verblijfplaats van één gewone dwergvleermuis. Territoria overlappen elkaar niet.

Foerageergebieden

Uit onderzoek blijkt dat de gewone dwergvleermuis maximaal 5 kilometer van zijn verblijfplaats foerageert (Broekhuizen, 2016). De gemiddelde omvang van een foerageergebied beslaat 92 ha (Dietz et al., 2011). Vleermuizen foerageren vooral langs opgaand groen en bij overgangen in het biotoop. Het gebruikte foerageergebied verschilt per soort, zo kunnen vleermuizen ook foerageren boven water, in halfopen landschap, in stedelijk gebied en in of in de nabijheid van bos. Sommige soorten leggen 's avonds enkele kilometers af om hun foerageergebieden te bereiken. Andere soorten zoeken hun voedsel binnen een straal van enkele honderden meters rondom de verblijfplaats. Foerageergebied van vleermuizen is alleen beschermd als sprake is van een essentiële functie van dit foerageergebied.

Vliegroutes

De meeste soorten vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen in het landschap als vliegroute, zoals heggen, lanen, bosranden en waterlopen. Dergelijke lijnvormige elementen dienen als oriëntatie en bieden beschutting tegen wind en tegen mogelijke vijanden. Er wordt door vleermuizen vaak ook gefoerageerd op de vliegroute. Vliegroutes van vleermuizen zijn alleen beschermd als sprake is van een essentiële functie van deze vliegroute(s).

5.2 Ecologie huismus

Het gaat de laats decennia niet goed met de huismus in Nederland. De aantallen broedparen zijn sinds 1975 vermoedelijk gehalveerd (SOVON, 2019a). De totale populatie omvat momenteel 60.000 tot 1.000.000 broedparen (SOVON, 2018). De huismus is echt het schoolvoorbeeld van een standvogels, en is jaarrond in Nederland aanwezig. Verplaatsingen van meer dan één kilometer zijn zeldzaam. Het hele leven van een huismus speelt zich binnen enkele honderden meters van zijn nestplaats af (BIJ12, 2017). Hier moeten dan ook alle essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig zijn. De broedtijd loopt globaal van begin april tot en met eind augustus. In deze periode worden gemiddeld twee tot drie legsels grootgebracht. De nesten bevinden zich onder daken, in spleten in de gevel of in nestkasten. Huismussen zijn volledig afhankelijk van gebouwen. Bomen en struiken worden niet als nestplaats gebuikt.

5.3 Ecologie gierzwaluw

Gierzwaluwen zijn goede vliegers die in staat zijn grote afstanden af te leggen. De vogels verblijven tussen april en augustus in Nederland (BIJ12, 2017). Hier broeden zij uitsluitend in door de mens gecreëerde netlocaties in (nestkasten in/aan) gebouwen. De rest van het jaar brengen gierzwaluwen buiten Nederland door. Belangrijke overwinteringsgebieden bevinden zich waarschijnlijk in de omgeving van Mozambique (Klaassen et. al. 2014).

In Nederland bevindt het kerngebied van gierzwaluw zich in de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht (Sovon, 2018). In deze provincies bevinden zich grote steden met veel variatie in bebouwing die hierdoor ook veel broedgelegenheid voor gierzwaluwen bieden. In een dergelijke omgeving kunnen gierzwaluwen talrijk zijn (Sovon, 2019b). In Amsterdam hebben de vogels een sterke voorkeur voor 19e -eeuwse panden met platte daken en een dakschild met dakpannen (Wonders, 2014). Het zelfde onderzoek geeft een gemiddelde dichtheid van 0,53 gierzwaluw nestplaatsen per hectare voor de hele stad. Vergelijkbare dichtheden zijn gevonden voor Leiden (0,68 paar/Ha) (Sovon, 2018). Dit zijn echter uitschieters en de aantallen in andere grote en middelgrote steden als Amersfoort (0,31 paar/Ha), Middelburg (0,25 paar/Ha) en Arnhem (0,14 paar/Ha) liggen beduidend lager (Sovon, 2018).

In kleine dorpen en in geïsoleerde bebouwing op het platteland liggen de aantallen gierzwaluwen over het algemeen lager (BIJ12, 2017). In uitzonderlijke gevallen kunnen de dichtheden in kleine dorpen en kernen echter beduidend hoger liggen dan die in grote steden. Voorbeelden hiervan zijn de kolonies in Woudsend (1,68 paar/Ha), Noordwijk-Binnen (0,99 paar/Ha) en Nederweert-Ospel (0,92 paar/Ha) (Sovon, 2018). Dergelijke uitzonderlijk hoge aantallen zijn echter zeer zeldzaam.

5.4 Ecologie van rugstreeppad

De rugstreeppad is een typische pionier. De soort kan geschikte gebieden snel koloniseren en grote afstanden afleggen (BIJ12, 2017). De soort staat op de rode lijst (categorie: gevoelig) maar heeft sinds 1997 een stabiele trend in Nederland. In Nederland is de soort voornamelijk gebonden aan duingebieden en het rivierengebied. In de polders van West- Nederland is de rugstreeppad plaatselijk algemeen (BIJ12, 2017).

De voortplanting van rugstreeppad loopt globaal van half april tot half augustus (Creemers et. al., 2009). In die periode zijn roepende rugstreeppadden over een grote afstand te horen. Voortplanting vindt plaats in ondiepe stilstaande wateren die snel door de zon opwarmen. Maar ook poldersloten worden als voortplantingsplaats gebruikt. Juveniele dieren komen vanaf juni aan land. Het foerageergebied bevindt zich tot circa 500 meter in de omgeving van de plekken waar ze zich overdag bevinden. In oktober zoeken de meeste dieren hun winterverblijfplaats weer op. Tussen voortplantingsplaatsen en winterrustplaatsen kunnen grote afgelegd worden. Overwinteringsplaatsen bevinden zich altijd op land.

Bij de rugstreeppad is de exacte locatie van winterverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen vrijwel niet in beeld te brengen. In de praktijk moet er dan ook vanuit gegaan worden dat als de rugstreeppad aangetroffen is, op alle plekken die daarvoor geschikt zijn winterverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen van de rugstreeppad aanwezig zijn (BIJ12, 2017).

5.5 Wetgeving

In deze rapportage vindt toetsing plaats aan de Wnb. De Wnb gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* is uitgesloten. Uitsluitel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens en bij afwezigheid van beschermde soorten. Bij het aanvragen van een eventuele ontheffing dient de aanwezigheid van de betreffende soort echter aangetoond te worden. Hierbij geldt een 'omgekeerde bewijslast' waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt.

Het beschermingsregime van de Wnb gaat uit van het "nee, tenzij-principe". Dit betekent dat het verboden is amfibieën, vogels en vleermuizen te doden of vangen, te storen of verstoren en onder zicht te hebben of te vervoeren (Wnb, hoofdstuk 3, artikel 3.1 en 3.5). Daarnaast geldt dat het verboden is nesten, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Als uit het nader onderzoek blijkt dat negatieve effecten niet te voorkomen zijn, en dat het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk is, zal een ontheffing aangevraagd moeten worden. De eventueel benodigde mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een (nader uit te werken) mitigatieplan. Deze mitigerende maatregelen vormen de basis van een ontheffingsaanvraag. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Zuid-Holland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

De mitigerende maatregelen dienen te worden getroffen om de functionaliteit van het gebied voor gewone dwergvleermuizen, gierzwaluwen en rugstreeppadden te garanderen. Ook moet aangetoond worden dat de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben op de staat van instandhouding van deze soorten. Indien de mitigerende maatregelen voldoende worden geacht, wordt de ontheffing verleend. Aanvullend kan bevoegd gezag specifieke voorschriften aan het voornemen stellen.

6 Effectbeoordeling en vervolg

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de werkzaamheden op de beschermde (leefgebieden van) soorten in het plangebied. Ook zijn de consequenties ten aanzien van natuurwetgeving beschreven .

6.1 Effecten vleermuizen

Tijdens het nader onderzoek zijn drie zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis zijn beschermd onder de Wnb. Tijdens de sloopwerkzaamheden gaan de zomerverblijfplaatsen verloren. Ook worden vleermuizen tijdens de werkzaamheden verstoord. Vóór de start van de sloopwerkzaamheden moet een ontheffing van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Zuid-Holland). Verder moeten voor de start van de werkzaamheden maatregelen genomen worden om het doden van vleermuizen uit te sluiten. Dit kan doormiddel van het plaatsen van exclusion flaps. Deze maatregelen moeten verder uitgewerkt worden in een ecologisch werkprotocol.

Foerageergebieden en vliegroutes zijn beschermd als zij een essentieel onderdeel uitmaken van het leefgebied. In het plangebied zijn geen essentieel foerageergebieden en/of vliegroutes van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, huismus, gierzwaluw en rugstreeppad vastgesteld. Een ontheffing in het kader van de Wnb is voor foerageergebieden en vliegroutes dan ook niet nodig.

6.2 Effecten gierzwaluw

Tijdens het onderzoek zijn vier jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw aangetroffen. Deze soort keert jaar op jaar terug naar dezelfde nestplaats en is nauwelijks in staat een nieuwe nestplaats koloniseren. Daarom zijn deze nestplaatsen beschermd onder de Wnb. Tijdens de sloopwerkzaamheden gaan de nestplaatsen verloren. Vóór de start van de sloopwerkzaamheden moet een ontheffing van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Zuid-Holland).

6.3 Effecten rugstreeppad

Op het terrein zijn tijdens het onderzoek rugstreeppadden vastgesteld. Omdat rugstreeppadden op het terrein worden vastgesteld moet aangenomen worden dat alle potentieel geschikte zomer- en winterverblijfplaatsen ook als zodanig gebruikt worden. De muizenholen, gebouwen, takkenhopen en andere losliggende materialen zijn geschikt als zomer- en winterverblijfplaats. Tijdens de sloopwerkzaamheden en het bouwrijp maken van het terrein gaan de zomer- en winterverblijfplaatsen verloren. Vóór de start van de sloopwerkzaamheden moet een ontheffing van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd bij het bevoegd gezag.

Binnen het plangebied zijn foeragerende rugstreeppadden vastgesteld. Het plangebied maakt echter geen onderdeel uit van essentieel foerageergebied van rugstreeppad omdat er alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig is.

Om het doden van rugstreeppadden tegen te gaan moeten aanvullende maatregelen genomen worden. de maatregelen bestaan uit het weren van rugstreeppadden van het terrein doormiddel van het plaatsen van schermen. Deze maatregelen moeten verder uitgewerkt worden in een ecologisch werkprotocol.

6.4 Algemene zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege moeten worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken / ongedaan te maken.

In de omgeving van het plangebied zijn verschillende foerageergebieden van vleermuizen aanwezig die geen essentieel onderdeel van het leefgebied vormen. Hoewel deze dus niet expliciet beschermd zijn, moet in het kader van zorgplicht rekening worden gehouden met deze foerageergebieden. Om verstoring van vleermuizen tot een minimum te beperken zijn dus maatregelen in het kader van algemene zorgplicht nodig. Ook voor andere algemene diersoorten zijn maatregelen in het kader van zorgplicht nodig.

Ten aanzien van de zorgplicht zijn de volgende maatregelen van toepassing:

- Een kant op werken zodat algemene zoogdieren zoals huismus, veldmuis en egel de kans krijgen voor de werkzaamheden te vluchten;
- Maatregelen overdag uitvoeren en geen kunstlicht toepassen om foerageergebied van vleermuizen in de omgeving zo min mogelijk te verstoren;
- Zo veel mogelijk buiten het broedseizoen (maart t/m augustus) werken. Hierdoor worden vertragingen tijdens de bouw en sloopfase voorkomen. Voor de start van de werkzaamheden in de periode maart tot en met september wordt een controle op aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels uitgevoerd. Als er tijdens de controle toch een broedgeval aanwezig is moet een verstoringvrije zone worden ingesteld. Binnen deze zone mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd tot de vogels is uitgebroed. Dit kan in het ergste geval tot vertraging van de werkzaamheden tot na september lijden;

7 Conclusie en aanbevelingen

Dit rapport doet verslag van een nader onderzoek naar gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, huismus, gierzwaluw en rugstreeppad dat door de ODMH is uitgevoerd naar de sloop van een boeren erf met woning en schuur aan Noordeinde 38 te Waddinxveen. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Waddinxveen.

Het onderzoek is gericht op het gebruik van woning en schuur en de directe omgeving hiervan door vleermuizen, broedvogels met een jaarrond beschermd nest en rugstreeppad. Tijdens het onderzoek zijn verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes in kaart gebracht. Uit het onderzoek komt naar voren dat er in het plangebied drie zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, vier nesten van gierzwaluw en zomer- en winterverblijfplaatsen van rugstreeppad aanwezig zijn. Deze functies zijn beschermd onder de Wnb. Bij het slopen van de gebouwen en het bouwrijp maken van het terrein gaan deze functies verloren. Vóór de start van de werkzaamheden moet daarom een ontheffing van artikel 3.1 en 3.5 van de Wnb aangevraagd worden.

Bij het indienen van de ontheffingsaanvraag eist het bevoegd gezag dat een plan met compenserende en mitigerende maatregelen wordt aangeleverd. Deze maatregelen bestaan uit het plaatsen van alternatieve verblijfplaatsen en het creëren van alternatieve nestgelegenheden voor gewone dwergvleermuis en gierzwaluw. Voor rugstreeppad moeten de alternatieven nog verder uitgewerkt worden. De doorlooptijd van de ontheffingsaanvraag is vastgesteld op 13 weken. Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid deze termijn met maximaal 7 weken te verlengen.

Naast dit compensatieplan wordt geadviseerd ook een ecologisch werkprotocol op te stellen. Met het ecologisch werkprotocol kunnen de afspraken met betrekking tot ecologie gestroomlijnd worden omdat vooraf bij alle partijen duidelijk is wanneer welke begeleiding nodig is. Verder worden er in het protocol duidelijke maatregelen in het kader van zorgplicht verder gespecificeerd. Omdat het handig is ook de eisen vanuit de ontheffing in dit werkprotocol op te nemen, kan dit pas opgesteld worden als de ontheffing verleend is.

Als vervolgonderzoek is een onderzoek naar steenmarter, een zolderinspectie voor gewone grootoorvleermuis en een inspectie voor steenuil en kerkuil nodig. Ook is een onderzoek naar vissen en overige ongewervelden nodig voor de werkzaamheden in de watergangen. Er wordt geadviseerd hier ook onderzoek te doen naar voortplantingsplaatsen van rugstreeppad.

8 Bronnen

ODMH, 2019. Quicksan ecologie verlengde Beethovenlaan, Waddinxveen. Projectnummer: 2019397123

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2017. Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol, maart 2017. via: www.netwerkgroenebureaus.nl

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten BIJ12, juli 2017, Utrecht

Tauw, 2016 Natuurtoets tracé Vredenburglaan e.o. Waddinxveen. Rapportage met Kenmerk R001-1235915ERT-per-V03-NL Van datum: 15 juni 2016

Peereboom et al, 2008. Themarapport Natuur, Natuurwaarden in de Zuidplaspolder.

NDFF, 2017. Verspreidingsgegevens steenuil

RAVON, 2015. Handleiding voor het Monitoren van Amfibieën in Nederland, herziene uitgave, Nijmegen

Kapteyn, 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt en Co, Haarlem & Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Limpens, H.J.G.A., P. Twisk & G. Veenbaas, 2004. Met vleermuizen overweg. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft & Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.

Sachteleben & von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*Pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat, *Acta Chiropterologica*, 8(2): 391–401

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden

Dietz et al., 2011. Vleermuizen, Alle soorten van Europa. Tirion natuur, Utrecht

SOVON, 2019a. Soortinformatie huismus, geraadpleegd op: 17 oktober 2019, via: <https://www.sovon.nl/nl/soort/15910>

SOVON, 2019b. Soortinformatie gierzwaluw, geraadpleegd op: 17 oktober 2019, via: <https://www.sovon.nl/nl/soort/7950>

SOVON vogelonderzoek Nederland, 2018. Vogelatlas van Nederland. KOSMOS, Utrecht

Klaassen et. al. 2014 Trekroutes en overwinteringsgebieden van Nederlandse Gierzwaluwen ontrafeld met geolocators. *LIMOSA* 87 (2014): 173-181

Gemeente Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1

Postbus 13

2400 AA Alphen aan den Rijn

Telefoon 14 0172

gemeente@alphenaaandenrijn.nl

www.alphenaaandenrijn.nl